ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ
Γγ
Μου.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ
ΙΜΒΡΟΥ

Συνταχθὲν μὲν

Παρὰ τοῦ Φιλολογωτάτου Κυρίου

Α. ΜΟΥΣΤΟΞΥΔΟΥ τοῦ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΥ

Ἀναπληρωθὲν δὲ τὰ ἐλλείποντα

Ὑπὸ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΑΝΟΥ

Τοῦ ΙΜΒΡΙΟΥ,

Ὑφ᾽ οὗ καὶ ἐξεδόθη.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦ. Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ. *καὶ* Π. ΠΑΣΠΑΛΛΗ.

1845.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
1281

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ
ΙΜΒΡΟΥ

Συνταχθὲν μὲν

Παρὰ τοῦ Φιλολογωτάτου Κυρίου

Α. ΜΟΥΣΤΟΞΥΔΟΥ τοῦ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΥ

Ἀναπληρωθὲν δὲ τὰ ἐλλείποντα

Ὑπὸ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΑΝΟΥ

Τοῦ ΙΜΒΡΙΟΥ,

Ὑφ' οὗ καὶ ἐξεδόθη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
2348
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΙΔΕΡΙΔΟΥ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΙ ΤΟΥΔΕ ΚΤΗΤΩΡ
ΞΕΝΟΦΩΝ Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ
ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦ. Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ. *καὶ* Π. ΠΑΣΠΑΛΛΗ.

1845.

. . οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος ἠδὲ τοκήων
γίγνεται.

Ὀδυσ. Ι'. στίχ. 34 –35.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΟΙ

ΤΗ͂Ι ΦΙΛΤΑΤΗ͂Ι ΠΑΤΡΙΔΙ

ΙΜΒΡΩι

Ο ΣΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ

Β. Κ.

ΤΑ ΘΡΕΠΤΡΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἐν ἔτει 1836, ὅτε ἐν Κερκύρᾳ διέτριβον, ὁ ἐκεῖ εἰλικρινέστατός μοι φίλος, Κύριος Ἀνδρέας Μουστοξύδης, ἀνὴρ φιλολογώτατος καὶ ἀρχαιολόγος, εἰς ἔνδειξιν τῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης του, αὐτοπροαιρέτῳ γνώμῃ κινηθεὶς, ἀνέλαβε κόπον γενναῖον, καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἄξιον· καὶ ἐρανισάμενος ἐκ πολλῶν, ὅσα ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ εἰς τοὺς Συγγραφεῖς περὶ τῆς πατρίδος μου Ἴμβρου, συνηρμολόγησε μὲν εὐμεθόδως τὸ πρῶτον Τμῆμα τοῦ παρόντος Ὑπομνήματος, ἀφῆκε δὲ εἰς ἐμὲ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῶν Συγγραφέων παραλειφθέντων.

Ἐνασχοληθεὶς λοιπὸν μετὰ ταῦτα κἀγὼ, καὶ τὸ δεύτερον Τμῆμα φιλοπονήσας, κατ᾽ ἐμὴν δύναμιν, ἐκδίδω ἤδη ἀμφότερα εἰς φῶς. Καὶ τὸ μὲν πόνημα τοῦ φίλου, μερίσας μόνον εἰς Ἄρθρα, πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ [ἀναγινώσκοντος, προσθεὶς καὶ ὑποσημειώσεις μικρὰς, διὰ τοῦ ἐπὶ τέλους αὐτῶν—Β γνωριζομένας, τὰ λοιπὰ πάντα ἀφῆκα, καθὼς ὁ κάλαμος ἐκείνου συνέταξεν.

Εἰς δὲ τὸ ὑπ᾽ ἐμοῦ συνταχθὲν ἐσπούδασα, ὅσον τὸ δυνατὸν, οὐ μόνον τὰ ἐλλείποντα ν᾽ ἀναπληρώσω, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνεστῶσαν καὶ πραγματικὴν τῆς νήσου κατάστασιν νὰ ἐκθέσω συντόμως ἅμα καὶ ἀκριβῶς. Ἐπὶ τέλους δὲ προσέθηκα καὶ κατάλογον τῶν γνωστῶν τῆς Ἴμβρου Ἀρχιερέων. Ὕστερον δὲ πάντων ἐπισυνῆψα καὶ Τοπογραφικὸν τῆς νήσου Χάρτην, σχεδιασθέντα ὑπό τινος Γερμανοῦ ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Ἐν Χάλκῃ 1845. κατὰ μῆνα Ἰανουάριον.

Ὁ Ἐκδότης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΙΜΒΡΟΥ.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

Περιέχον τὰ ὑπὸ τῶν Συγγραφέων περὶ αὐτῆς ἀναφερόμενα.

ΑΡΘΡΟΝ Α΄.

Τοποθεσία τῆς Ἴμβρου Γεωγραφική.

Η ἼΜΒΡΟΣ εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τοῦ ὁποίου γίνεται ὅριον, ὅταν εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο δοθῇ ἡ μεγαλητέρα αὐτοῦ ἔκτασις (α). Ὁ Πλίνιος λέγει, ὅτι ἀπέχει ἀπὸ μὲν

(α) Οὖρον δ' ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἐσχατόωσαν,
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν, ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλὼν,
Συρόμενος βορέην δε Προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
(Διονυσ. Οἰκουμέν. Περιήγ. Στίχ. 133. . .)

Τουτέστι, κατὰ τὸν Σχολιαστὴν αὐτοῦ Εὐστάθιον: « Ὁ τοῦ Αἰγαίου πόντου πλατὺς » πόρος, ἀπὸ Πατάρων ἀρχόμενος, εἰς Τένεδον καὶ Ἴμβρον περαίνεται· ἐκεῖθεν δὲ » στενὸς ἄρχεται αὐλὼν (ὁ Ἑλλήσποντος), συρόμενος πρὸς βοῤῥᾶν ἕως εἰς τὴν » καθ' ἡμᾶς ταύτην τὴν πρὸ τοῦ Πόντου Εὐξείνου, ἀφ' οὗ καὶ ὀνομάζεται » Προποντίς. » = « Ἐπιςροφὴν γὰρ λαμβάνει πρὸς νότον ἀκρωτηριάζουσα » ἡ Θράκη, καθ' ἃ συνάπτει τῇ Μακεδονίᾳ, καὶ προσπίπτουσα εἰς τὸ πέλαγος, τοὺς Ζεφύρους ἐντεῦθεν πνέοντας ἀποφαίνει τοῖς ἐν Θάσῳ, καὶ Λήμνῳ, καὶ Ἴμ- » βρῳ, καὶ Σαμοθράκῃ, καὶ τῇ περὶ αὐτὰς θαλάττῃ. » (Στράβ. Βιβλ. Α΄. Κεφ. Β΄. 21) = « Τὸ συνεχὲς, τὸ Αἰγαῖόν ἐστιν ἤδη σὺν τῷ Μέλανι κόλπῳ καὶ » τῷ Ἑλλησπόντῳ. . . αἵ τε Κυκλάδες νῆσοι εἰσὶ, καὶ αἱ Σποράδες. . . καὶ Λῆ- » μνος, καὶ Θάσος, καὶ Ἴμβρος, καὶ Σαμοθράκη » (ὁ αὐτὸς Βιβλ. Β΄. Κεφ. Ε΄.)

τὴν Λῆμνον 22 μίλια· ἀπὸ δὲ τὴν Σαμοθράκην 32 (ἤ, κατ' ἄλλην γραφὴν, 20)· ἀπὸ τὴν Μαστουσίαν, ἀκρωτήριον τῆς Χερσονήσου, 75 (ἤ, καθὼς ἄλλαι ἐκδόσεις ἔχουσιν, 25)· καὶ ἀπὸ τὸν Ἄθωνα 88 (α). Ὁ Πτολεμαῖος τὴν θέτει εἰς βαθμὸν 53°, 45′ τοῦ μήκους, καὶ 41°, 15′ τοῦ πλάτους, ἐνῷ τοποθετεῖ τὴν μὲν Σαμοθράκην εἰς βαθμὸν 52°, 45′ τοῦ Μ. καὶ 41°, 15′ τοῦ Π. Τὴν δὲ Μαςουσίαν, εἰς βαθμὸν 54°, 30′ τοῦ Μ. καὶ 40°, 40′ Π. (β). Ὁ δὲ Εὐστάθιος λέγει: « Ἀπέχειν δέ φασι τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἴμβρον σταδίους 120 » (γ). Ὁ Βορδώνης γράφει, ὅτι ἡ Ἴμβρος ἀπέχει 10 μίλια τῆς Τενέδου πρὸς ἀργέστην (μαΐστρον), ἄλλα τόσα ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀντικρὺ τοῦ ὁποίου κεῖται σχεδὸν πρὸς ζέφυρον (πονέντε), καὶ 300 ἀπὸ τὴν Δῆλον, πρὸς εὐρόνοτον (ὀστροσιρόκο) κειμένην (δ). Ὁ Μαγίνης ἐξ ἐναντίας γράφει, ὅτι ἡ Ἴμβρος κεῖται σχεδὸν ἐν μέσῳ διαστήματι, μεταξὺ Χερσονήσου καὶ Σαμοθράκης, ἀπέχουσα ἑκατέρωθεν 10 μίλια, μᾶλλον ἢ ἧττον (ε). Κατὰ τὸν Δαππέρσιον (*Dappers*), αὕτη ἀπομακρύνεται τῆς Λήμνου βορειοανατολικῶς, πέντε ἢ ἓξ λέγας Γερμανικάς· τοσαύτας σχεδὸν ἀπὸ τῆς Τενέδου πρὸς βορέαν· ἀπὸ δὲ τῆς Σαμοθράκης πρὸς μεσημβρίαν, κατὰ τὸ βόρειόν της ἀκρωτήριον, καὶ ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἑλλησπόντου πρὸς δυσμὰς, περίπου μίαν λέγαν (ζ). Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Βωδράνδης, προσθέτων, ὅτι αὐτὴ ἀπέχει ἀπὸ τὸ *Καπο-Γραῖκο* (τὸν πάλαι Ἐλαιοῦντα, νῦν δὲ τουρκιστὶ *Ἐλὲζ-μπουρούν*), δώδεκα μίλια (η). Ἄλλοι ἄλλως ἔγραψαν περὶ αὐτῆς· καθότι ὁ μὲν,

---

(α) Ἱστορ. Φυσ. Βιβλ. Δ′. Κεφ. 12. (β) Γεωγρ. Βιβλ. Γ′. Πίν. 9.

(γ) Παρεκβ. Ἰλ. Ξ, σελ. 977 Ἐκδ. Βασιλείας.

(δ) Βενεδίκτου Βορδώνη (Bordone), ἔνθα πραγματεύεται περὶ πασῶν τῶν νήσων τοῦ κόσμου, σελ. 59 — Βενετ. 1527. εἰς 4ον

(ε) Ὑπομνήματα εἰς Κλαύδιον Πτολεμαῖον, σελ. 124, μεταγλωττισθέντα ἐκ τοῦ Λατινικοῦ — Βενετ. 1621, εἰς 4ον.

(ζ) Περιγραφὴ ἀκριβὴς τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, μεταφρασθεῖσα Γαλλιστὶ ἐκ τοῦ Βελγικοῦ, σελ. 250 — Ἀμστελοδ. 1703, εἰς φον.

(η) (Baudraud), παρὰ Μαρτινιέρῃ (Bruzen la Martinière), Τὸ μέγα λεξικὸν, Γεωγρ. καὶ Κριτικ. Τόμ. ς′. ἐν λέξει Lembro — Βενετ. 1737.

πέντε μίλια πρὸς μεσημβρίαν· ὁ δὲ, 27 πρὸς δυσμάς· ὁ δὲ, 12 πρὸς λίβα (γαρμπὶ) θέτει αὐτὴν μακρὰν τῆς Χερσονήσου (α).

§. 2. Ἀλλ' ἡμεῖς, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν ὅλας τὰς διαφόρους γνώμας, ἢ νὰ διορθώσωμεν τὰς μᾶλλον σφαλερὰς, θέλομεν ἀκολουθήσει τὸν ἐξαίρετον Γεωγραφικὸν Χάρτην, τὸν ὑπὸ τοῦ Χοισευλίου Γουφφιέρου *(Choiaseul Gouffier)* ἐκδοθέντα ἐν Παρισίοις, κατὰ τὸ 1809 ἔτος (β). Ὅλα τὰ μέρη τῆς ἀνωτέρω περιγραφῆς ἦσαν ἤδη ἐκτετοπισμένα, κακῶς προσδιωρισμένα, καὶ αὐτὰ τὰ διαστήματα τοῦ μήκους καὶ πλάτους ἡμαρτημένα καὶ ἐλαττωματικά. Ἡ Ἴμβρος τώρα, ἡ Λῆμνος καὶ ἡ Σαμοθράκη, εἰς τὸν νέον τοῦτον Χάρτην, ἀποκαθίστανται πάλιν εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ κυρίαν των θέσιν.

§. 3. Ἡ Ἴμβρος λοιπὸν ἀπέχει πρὸς ἀνατολὰς μὲν, ἀπὸ τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον, λέγας θαλασσίους Γαλλικὰς 3 1/4 πρὸς δυσμὰς δὲ ἀπὸ τὴν Λῆμνον, πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τὴν Τένεδον, καὶ πρὸς βοῤῥᾶν ἀπὸ τὴν Σαμοθράκην, τέσσαρας λέγας. Κεῖται μεταξὺ τῶν βαθμῶν, 40°, 5′—40°, 4′, 30″ τοῦ πλάτους, καὶ 23°, 16′—23°, 35′ τοῦ μήκους, κατὰ τῶν Παρισίων τὸν μεσημβρινόν.

§. 4. Ἡ Ἴμβρος ἐκτείνεται ἀπὸ βοῤῥᾶν πρὸς νότον (*), ἔχουσα μῆκος πλέον τοῦ πλάτους (γ). Ὁ Πλίνιος δίδει περιφέρειαν εἰς αὐτὴν 72 μίλια (δ), τὸ ὁποῖον εἶναι ἁμάρτημα προφανὲς, ἴσως τῶν ἀντιγραφέων, οἵτινες ἔγραψαν LXXII, ἀντὶ XXXII. Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι γυρίζει 24, ἢ 27 μίλια (ε), ἄλλοι, 30 μίλια, (ζ)· καὶ ὁ Μελέτιος, ὄχι ὀλιγώτερα τῶν 60 (η). Ἡ Ἴμβρος

(α) Φραγγίσκος Πλακεντίας, τὸ Αἰγαῖον ἀναζωωθὲν (Piacenza l'Egeo) redivivo) σελ. 440—Μουτίνῃ (Modena) 1688, εἰς 4ον.

(β) Περιήγησις περιγραφικὴ τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. Β′. σελ. 96. Πίν. ΙΓ′. εἰς φον. μέγα.

(*) Μᾶλλον δὲ ἀπὸ καικίαν, πρὸς λίβα, ἤτοι ἀπὸ τὸν Γραῖον πρὸς τὸν Πονέντε, ἢ Γαρμπὶ—Β

(γ) Μαγίνης—ἀνωτέρω. (δ) Αὐτόθι.

(ε) Πλακεντίας, Δαππέρσιος, καὶ Βωδράνδης—αὐτόθι.

(ζ) Πορκάχιος, ἐν τῷ, Αἱ περιφημότεραι νῆσοι τοῦ κόσμου—Βιβλ. Β′. σελ. 81.

(η) Γεωγρ. Τμῆμ. ΚΔ′. κεφ. κά.—Γεωγράφοι δὲ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι ἡ Ἴμβρος ἔχει 3 9/10 τετραγωνικὰ μίλια γεωγραφικὰ κατ' ἐπιφάνειαν ἔκτασιν (Ἀ. Βάλβης καὶ ἄλλοι. Ἄρθρ. Ἴμβρος) —Β.

ἐμπορεῖ νὰ λεχθῇ, ὅτι κεῖται εἰς τὸ στόμιον τοῦ Μέλανος κόλπου (α)· καὶ ὅςτις διευθύνεται ἀπὸ τὴν Σαμοθράκην πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον, ἔχει αὐτὴν ὑψηλὰ κατάντικρυ δεξιόθεν, ἐνῷ πρὸς τὰ ἀριστερὰ μένει ἡ Θράκη. Ὅθεν καὶ Ἀπολλώνιος, περιγράφων τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, οἵτινες, ἀφέντες τὴν νῆσον τῆς Σαμοθράκης, ἐστράφησαν πρὸς μεσημβρίαν, λέγει :

Κεῖθεν δ' εἰρεσίῃ Μέλανος διὰ βένθεα πόντου
Ἱέμενοι, τῇ μὲν Θρηκῶν χθόνα, τῇ δὲ παιραίην
Ἴμβρον ἔχον καθύπερθε· νέον γε μὴν ἠελίοιο
Δυομένου, Χερόνησον ἐπὶ προὔχουσαν ἵκοντο·
Ἔνθα σφι λαιψηρὸς ἄη νότος· ἱστία δ' οὔρῳ
Στησάμενοι, κούρης Ἀθαμαντίδος αἰπὰ ῥέεθρα εἰσέβαλον (β).

Καὶ ὁ Λατῖνος ποιητής, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἀπολλωνίου, τὸν αὐτὸν πλοῦν ἐξυμνῶν, πρὸς κτῆσιν τοῦ Χρυσοῦ δέρατος, ποιεῖ, ὅτι ἡ ναῦς Ἀργώ, ἀφήσασα τὴν Λῆμνον, καὶ ὑπερβᾶσα τὴν Σαμοθράκην, ἐπλησίασε πρὸς τὴν Ἴμβρον, καὶ ἐκεῖθεν ἄραξεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον τοῦ Σιγείου (γ).

(α) Οὗτος, κατά τινας τῶν νεωτέρων, καλεῖται **Μέγα Ῥύσιον**, καὶ χυδαϊστὶ **Μαγαρίσι**—Β.

(β) Ἀργοναυτ. Βιβλ. Α'. Στίχ. 922—928.

(γ) Βαλέριος Φλάκος, Ἀργοναυτ. Βιβλ. Β'. Στίχ. 443.

proraeque accesserat Imbros.

Τὸ δὲ Σίγειον, εἶναι τὸ νῦν καλούμενον χωρίον **Γενίσαρι**, πλησίον τοῦ **Κοὺμ-Καλέ**—Β.

ΑΡΘΡΟΝ Β΄.

Σχέσις τῆς Ἴμβρου πρός τινα ἀρχαῖον κατακλυσμόν.

§. 5. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἴμβρου συνδέεται μὲ τὴν παράδοσιν ἑνὸς ἀρχαίου κατακλυσμοῦ, προελθόντος ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου τὰ ὕδατα. Ἡ θάλασσα αὕτη, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Διοδώρου (α) καὶ τοῦ Στράτωνος παρὰ Στράβωνι (β), ἦτο εἰς σχῆμα λίμνης· ἀπὸ δὲ τῶν εἰς αὐτὴν εἰσρεόντων ποταμῶν ἔλαβε τελευταῖον τοσαύτην πλημμύραν, ὥστε, καταβαρυνθεῖσα ἀπὸ τὸν ὑπέρμετρον ὄγκον τῶν ὑδάτων, ἐῤῥάγη καὶ ἐῤῥίφθη εἰς τὴν Προποντίδα καὶ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ἐκάλυψε τὰς παραθαλασσίους γαίας τῆς Ἀσίας, ἔτι δὲ καὶ μέρος τῆς Σαμοθρᾴκης. Οἱ μόνοι ὑψηλότεροι αὐτῆς τόποι ἐδυνήθησαν νὰ προσφέρωσι καταφύγιον εἰς τοὺς κατοίκους· καὶ ὅσοι ἔφθασαν ἐκεῖ, δὲν ἔπαυσαν παρακαλοῦντες τοὺς Θεοὺς, ἕως ὅτου εἶδον ἑαυτοὺς σεσωσμένους. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔστησαν καθ' ὅλην τὴν νῆσον τέρμονας, (ὅρια περιφρακτικὰ) ἀγγέλλοντας τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, καὶ ἀνήγειραν βωμοὺς, ἐπὶ τῶν ὁποίων, καὶ εἰς τοὺς χρόνους ἔτι τοῦ Διοδώρου, ἐτέλουν τὰς θυσίας αὐτῶν.

Ἡ Ἴμβρος, κειμένη πλησιέστερον παρὰ τὴν Σαμοθρᾴκην εἰς τοῦ Ἑλλησπόντου τὸ στόμιον, καὶ οὖσα χαμηλοτέρα ἐκείνης, μᾶς κάμνει εὐλόγως νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι αὐτὴ ᾐσθάνθη βαρύτερα τὰ

(α) Τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος, λίμνης ἔχον τάξιν, μέχρι τοσούτου πε-
» πληρῶσθαι διὰ τῶν εἰσρεόντων ποταμῶν, μέχρις ὅτου διὰ τὸ πλῆθος, παρ-
» εκχυθὲν τὸ ῥεῦμα, λάβρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ πολλὴν μὲν
» τῆς Ἀσίας τῆς παρὰ θάλατταν ἐπέκλυσεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς ἐπιπέδου
» γῆς ἐν τῇ Σαμοθρᾴκῃ θάλασσαν ἐποίησε· καὶ διὰ τοῦτο, ἐν τοῖς μεταγενε-
» στέροις καιροῖς, ἐνίους τῶν ἁλιέων ἀνεσπακέναι τοῖς δικτύοις λίθινα κιονό-
» κρανα, ὡς καὶ πόλεων κατακεκλυσμένων. » (Διοδ. Σικ. Βιβλιοθ. Ε΄. κεφ. 47.

(β) Γεωγρ. Βιβλ. Α΄. κεφ. γ΄. §. 4. « Τοῦ δὲ Στράτωνος ἔτι μᾶλλον ἁπτο-
» μένου τῆς αἰτιολογίας, Ὅτι φησὶν οἴεσθαι τὸν Εὔξεινον μὴ ἔχειν πρότερον
» τὸ κατὰ τὸ Βυζάντιον στόμα, τοὺς δὲ ποταμοὺς βιάσασθαι. »

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἀποτελέσματα τῆς φρικτῆς ἐκείνης πλημμύρας, ἥτις βεβαιοῦται καὶ τὴν σήμερον ἐξ αὐτῆς τῆς ὄψεως τῶν τόπων. Καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς ἰδίους λόγους τοῦ Διοδώρου συνάγεται, ὅτι ἡ πλημμύρα αὕτη συνέβη πρὸ τοῦ τελευταίου τῶν τριῶν μερικῶν κατακλυσμῶν, (οἵτινες εἶναι ὁ τοῦ Ὠγύγου, ὁ τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ ὁ τοῦ Λυκάωνος·) δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι μία τοιαύτη πλημμύρα βάλλει τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς ἀρχαιοτέρας ἱστορίας τῆς Ἴμβρου, ἥτις κατεποντίσθη, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τῆς νεωτέρας, ἥτις ἔμελλε ν᾿ ἀρχίσῃ τοὐλάχιστον 1500 ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ Γ΄.

Πηγὴ ἐν Ἴμβρῳ στειρωτικὴ καὶ μεθυστικὴ, καὶ σῶμα Γίγαντος μεγίστου, κατὰ Φιλόστρατον.

§. 6. Τὸ δυτικὸν τῆς Ἴμβρου ἀκρωτήριον, τὸ κατά τι πρὸς Λῆμνον ἐστραμμένον, ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων *Αὔλακας*, ἴσως διότι προσφέρει καταφύγιον εἰς τὰ πλοῖα· καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ Φιλοστράτου καλούμενος *Ναύλοχος*. Ὁ Ναύλοχος (λέγει ὁ Σοφιστὴς οὗτος ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀμπελουργοῦ, ὅστις συνομιλεῖ μὲ τὸν ὑπ᾿ αὐτοῦ φιλοξενούμενον Φοίνικα·) ὁ Ναύλοχος εἶναι ἀκρωτήριον τῆς Ἴμβρου ἐστραμμένον πρὸς νότον ἄνεμον· καὶ εἰς αὐτὸ ῥέει πηγὴ, ἥτις τὰ μὲν ἀρσενικὰ τῶν ζώων ἀποτελεῖ εὐνούχους, τὰ δὲ θηλυκὰ μεθύσκει τοσοῦτον, ὥστε βυθίζονται εἰς ὕπνον. Ἐκεῖ, τμῆμα γῆς ἀποκοπὲν, ἔσυρε μεθ᾿ ἑαυτοῦ σῶμα μεγίστου Γίγαντος· καὶ ἂν δὲν πιστεύῃς, ἂς πλεύσωμεν ἐκεῖ· αὐτὸς κεῖται ἀκόμη γυμνὸς, καὶ ὁ πλοῦς ἕως εἰς τὸν Ναύλοχον εἶναι ὀλίγος (α). Ἡ

(α) « Ἔστι δέ τι, κατὰ νότον ἄνεμον, ἀκρωτήριον τῆς Ἴμβρου, Ναύλοχος, » ᾧ πηγὴ ὑφώρμισται, τὰ μὲν ἄῤῥενα τῶν ζώων εὐνούχους ἐργαζομένη, τὰ δὲ » θήλεα οὕτω μεθύσκουσα, ὡς καθεύδειν αὐτά. Τρύφος οὖν ἐνταῦθα τῆς γῆς » ἀποῤῥαγὲν, συνεπεσπάσατο σῶμα μεγίστου Γίγαντος. Κᾂν ἀπιστῇς, πλεύσω-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

αὐτοψεὶ τοῦ τόπου ἔρευνα ἠδύνατο νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ἀκριβέστερα τὴν βάσιν τοιούτου τερατώδους διηγήματος. Ἐνδέχεται κόκκαλα ὀρυκτὰ ζώου τινὸς μεγάλου, ἤ, τὸ πιθανώτερον, βράχος τις, ἀνθρώπου σχῆμα ἔχων, νὰ παρίστανον Γίγαντος μορφὴν (α).

§. 7. Τὸ δὲ ὕδωρ, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀκόμη, ἔπρεπε νὰ καθυποβληθῇ εἰς χημικὴν ἀνάλυσιν. Ὅσον διὰ τὰ ἄῤῥενα τῶν ζώων, τὰ εἰς εὐνούχους μεταβαλλόμενα, δύναταί τις ἴσως νὰ νοήσῃ, ὅτι ἀπετέλει αὐτὰ ἀνεπιτήδεια πρὸς τεκνογονίαν, καθὼς ἐλέγετο περὶ ὕδατος τινὸς ἐν Πύῤῥᾳ (β), τὸ ὁποῖον ἀπεστείρονε τὰς γυναῖκας (γ)· καὶ περὶ ἄλλου τινὸς, ἐκ τοῦ ὁποίου, ὅσοι ἔπινον, ἐμεθύσκοντο, καθὼς καὶ οἱ πίνοντες τὸν οἶνον (δ)· πολλὰς ἄλλας δυνάμεις καὶ ἰδιότητας ὑδάτων, εἴτε ἀληθεῖς, εἴτε ψευδεῖς, διη-

---

» μεν· πρόκειται γὰρ γυμνὸς ἔτι, καὶ ὁ εἰς Ναύλοχον πλοῦς, βραχύς. » (Φιλοστρ. Ἡρωϊκ. Διάλ. ά. Ἀμπελουργ. καὶ Φοίνιξ·)

Ἤκμαζε δὲ ὁ Φιλόστρατος οὗτος κατὰ τὸν Β΄. αἰῶνα, Λήμνιος ὤν, ἤ, κατ' ἄλλους, Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα—Β.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι τοῦ διαλόγου τούτου ἡ σκηνὴ ἔκειτο εἰς τὸν Ἐλαιοῦντα. Ἦτο δὲ ὁ Ἐλαιοῦς, ὅστις καὶ Ἐλεοῦς γράφεται, πόλις τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου μὲ λιμένα, κειμένη ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας αὐτῆς, Ἐλὲζ-μπουροὺν ὑπὸ τῶν Τούρκων καλουμένης τὴν σήμερον. Εἰς ταύτην λέγεται, ὅτι ἦτο καὶ ὁ τάφος τοῦ Πρωτεσιλάου (Ἰλ. Β. Στίχ. 698 — Ἡροδ. Ζ. 33 — Δημοσθ. κατ' Ἀριστοκράτους — Chevalier voyage dans la Troade, L. 1. p. 271)

(α) Ἡ ἐπὶ τοῦ τόπου γενομένη ἀκριβεστάτη ἔρευνα οὐδὲν ἴχνος ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ, οὐδὲ τῶν τοῦ Γίγαντος κοκκάλων, οὐδὲ τῆς τοῦ ὕδατος πηγῆς—Β.

(β) Πόλις ποτὲ τῆς Θετταλικῆς Μαγνησίας (Στράβ. Βιβλ. Θ΄. κεφ. ἐ. §. 5.) καὶ Κασαουβώνιος (παρὰ Ἀθην. Δειπνοσοφ. Βιβλ. Β΄. §. 15.)

(γ) « Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις φύσεις εἶναι, δυνάμεναι ἄλλα πάθη ποιεῖν· ἐνιαχοῦ » μὲν γάρ φασι τὸ ὕδωρ παιδογόνον εἶναι γυναιξὶν, ὥσπερ καὶ ἐν Θεσπιαῖς· » ἐνιαχοῦ δὲ ἄγονον, ὡς ἐν Πύῤῥᾳ· τοῦτο γὰρ ᾐτιῶντο οἱ ἰατροὶ » (Θεόφρ. περὶ φυτῶν, βιβλ. Θ΄. κεφ. 22.)

(δ) « Θεόπομπος δέ φησι παρὰ τὸν Ἐργάνην ποταμὸν ὀξὺ εἶναι τὸ ὕδωρ, καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον » (παρὰ Ἀθην. Δειπνοσοφ. Βιβλ. Β΄. §. 18.)

Τὸ Σύγγραμμα τοῦ Θεοπόμπου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἠρανίσθη ταῦτα ὁ Δειπνοσοφιστὴς, ἦτο ἴσως τὸ ὑπὸ Διογ. Λαερτίου ὀνομαζόμενον Θαυμάσια, ὅπερ ἀναφέρει, Βιβλ. Α΄. κεφ. Ι΄. §. 11—Β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γοῦνται οἱ καλοί μας ἀρχαῖοι (α). Ὅθεν δὲν εἶναι θαυμαστὸν νὰ λέγωνται τοιαῦτα καὶ περὶ τῆς Ἰμβρίας πηγῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Δ΄.

Ἔδαφος τῆς Ἴμβρου, καὶ προϊόντα αὐτῆς, κατὰ τοὺς Συγγραφεῖς.

§. 8. Ἡ Ἴμβρος εἶναι μετέωρος καὶ βουνώδης, χαμηλοτέρα ὅμως τῆς Σαμοθράκης· διότι τὸ ὄρος ταύτης, (τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὰς περισσοτέρας ἐκδόσεις τοῦ Πλινίου ὀνομάζεται *Σαώκη* (β), εἰς μίαν δὲ ἀρχαιοτέραν ἔκδοσιν τοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκεται *Σάωr*, ἢ *Σάοr*· ἀνάγνωσις πολὺ ὀρθοτέρα μὲ τὴν ὁποίαν συμφωνεῖ καὶ ὁ Νίκανδρος) (γ). Τοῦτο, λέγω, τὸ ὄρος τῆς Σαμοθράκης φαίνεται ὑπεράνω τῆς Ἴμβρου εἰς τούς, ὅσοι ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ παριςάνει τρόπον τινὰ ὡς μίαν νῆσον τὰς δύω.

§. 9. Τὰ μικρὰ βουνὰ τῆς Ἴμβρου εἶναι δασώδη, ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ ἀγριαπιδίας, καὶ γέμουσιν ἀγριοχοίρων καὶ λαγωῶν. Τὰ ὑψηλότερα ἔχουσι πολλὰς ὡραίας κοιλάδας, καλλιεργημένας ἐπιμελῶς, καὶ εἰς ἀγροὺς γεννημάτων διηρημένας. Πολλαὶ πηγαὶ ὕδατος ἐξαιρέτου, πίπτουσαι ἀπὸ τοὺς βράχους, καὶ διὰ κατηφόρων ὁμαλῶν κατερχόμεναι, μορφόνουσι καθ᾽ ὁδὸν μικρὰς δεξαμενὰς (στέρνας), ἐσκιασμένας ἀπὸ συκέας, λυγαρίας, ἀγριοτριανταφυλλίας καὶ ἀγριοκλήματα.

§. 10. Ἀπὸ τὴν περιγραφὴν ταύτην, τὴν ὁποίαν κάμνουσι

(α) Πλίν. Ἱστορ. Φυσικ. Βιβλ. ΛΔ΄. κεφ. 2.

(β) Ἱστορ. Φυσ. Βιβλ. Δ΄. κεφ. 12.

(γ) Θυριακ. Στίχ. 472— Σημειωτέον ἐνταῦθα περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ ὄρους τούτου: Ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκ τοῦ εἰρημένου κατακλυσμοῦ §. 5) σωτηρίαν τῶν περιλειφθέντων κατοίκων τῆς Σαμοθράκης, καὶ εἰς τὰ ὄρη προσαναδραμόντων, ὠνομάσθη τυχὸν τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς ὄρος Σ ά ω ν, ἢ Σ ά ο ν. Ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ νῆσος Σ α ό ν ν η σ ο ς καλουμένη τοπαλαιόν, κατὰ τὸν Διόδωρον (Βιβλιοθ. Ε΄, κεφ. 47), ὕστερον μετωνομάσθη Σ α μ ο θ ρ ά κ η — Β.

Σπὼν ὁ Γάλλος, καὶ ὁ Ἄγγλος Οὐήλερος, οἵτινες ὁμοῦ ἐπεσκέφθησαν τὴν νῆσον κατὰ τὸ 1675 ἔτος, Σεπτεμβρίου 7 (*) καὶ τὴν ὁποίαν ἴσως ἐπανέλαβον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν ἑαυτῶν, ὁ Δαππέρσιος καὶ ὁ Χοισεύλιος, δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Πλακεντίου δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀκριβής, ὅταν λέγῃ, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ νῆσος γέμει δένδρων καὶ ἀγρίων ζώων, δὲν μένουσιν εἰς τὸν λαόν της προϊόντα νὰ συλλέξῃ, οὐδὲ νὰ ἐλπίσῃ· μολονότι αὐτή, εὑρισκομένη σχεδὸν ἐπὶ τῆς διαβάσεως τοῦ Ἑλλησπόντου, προμηθεύεται καλῶς ἀπὸ τὰ πλοῖα, ὅσα ἐκεῖθεν παραπλέουσιν, ἢ ἐπίτηδες ἔρχονται ἐκεῖ. Ὅτι δὲ ἡ Ἴμβρος, νῆσος τοσοῦτον στενή, περιέχει καὶ ζῶα ἄγρια, ἐπιβλαβῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοῦτο δὲν δύναταί τις νὰ πιστεύσῃ ποτέ, ἐκτὸς μόνον ἐὰν εἰς τῶν τοιούτων ζώων τὸν ἀριθμὸν θελήσῃ νὰ βάλῃ τὸν *Κεγχρίνην* καὶ τὸν *Ἀσκάλαβον* (**), εἴδη ὄφεων, οἵτινες, καθὼς ῥαψῳδεῖ ὁ Νίκανδρος περιγράφων αὐτούς, εὑρίσκονται ὄχι μόνον εἰς τὴν Λῆμνον καὶ Σαμοθράκην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Θράκης νήσους, μεταξὺ τῶν ὁποίων βεβαιότατα εἶναι καὶ ἡ Ἴμβρος (α).

(*) Εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον, ὅτι εἰς ὅλην τὴν ἀνωτέρω τῆς νήσου μας περιγραφήν, οἱ Συγγραφεῖς οὗτοι περιωρίσθησαν εἰς τὸ ν' ἀναφέρωσιν, ὅσα ἄλλοι εἶπον ἐπιπολαίως πρὸ αὐτῶν· ἐνῷ ἔπρεπε νὰ κάμωσι τὴν Στατιστικὴν τῆς νήσου, νὰ παραστήσωσι τὴν τότε κατάστασιν αὐτῆς, τὴν σειρὰν τῶν Ἐπισκόπων αὐτῆς, κτλ. κτλ.

(**) Ὁ μὲν Κεγχρίνης, ἢ Κεγχρίνας, διὰ τὰ κεγχροειδῆ τυχὸν στίγματα αὐτοῦ οὕτω καλούμενος, εἶναι ἄγνωστος ὅλως εἰς τὸν τόπον, τοὐλάχιστον ὑπὸ τοιοῦτον ὄνομα ὄφις. Ὁ δὲ Ἀσκάλαβος, ἢ Ἀσκαλαβώτης, εἶναι ἴσως τὸ κοινῶς λεγόμενον Σαμαμίδι. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ὄφεων, ὅσους ὁ Νίκανδρος ἀναφέρει, γνωστὸς εἶναι εἰς τὸν τόπον ὁ Τυφλῖνος, ὅςις καὶ Τυφλίνη καὶ Τύφλινος λέγεται, καὶ κατ' Ἀριςοτέλην Τύφλωψ, ὁ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Τυφλίτης καλούμενος· Μυοθήρας, ὁ κινῶς Ποντικολόγος· καὶ Ἀκοντίας, κοινῶς Σαΐτα, ἴσως διὰ τὴν ταχύτητα αὐτοῦ. Ὄφεις δὲ κινδυνώδεις εἰς τὸν τόπον εἶναι ἡ Ἔχιδνα (κοιν. Ὄχεντρα), καὶ ὁ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλούμενος Ἐλαφιάτης, τυχὸν ἐκ τοῦ Ἐλαφηάλτης, διὰ τὸ ὡς ἔλαφον ἅλλεσθαι καὶ πηδᾷν· διότι οὗτος καὶ λαγωοὺς καταδιώκει, καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐνίοτε ὁρμᾷ, ἐν μεσημβρίᾳ μάλιςα εἰς καιρὸν θέρους—Β.

(α) Θηριακ. Στίχ. 458—484.

§. 11. Λαλοῦντες ἐνταῦθα περὶ τῶν προϊόντων τῆς νήσου ταύτης, δὲν θέλομεν νὰ παραδράμωμεν σιωπιλῶς, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην μας τὸ ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Διηγεῖται οὗτος, (τὸ ὁποῖον, λέγει, εὕρηκεν εἰς τὸν Θεόφραστον) ὅτι οἱ Ἴμβριοι λαοὶ βράζουσι τὴν στάκτην τῶν καλάμων καὶ τῶν σχοίνων (βρούλλων) τοσοῦτον, ἕως οὗ νὰ μείνῃ μικρὰ ὑγρασία εἰς αὐτὴν, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἀπατμισθῇ ὁλοτελῶς καὶ πήξῃ, ἔχει δύναμιν ἅλατος (α). Ἀλλ' οἱ κριτικοὶ σημειοῦσιν ὡς ἡμαρτημένον τὸ κείμενον τοῦτο τοῦ Πλινίου, καὶ διὰ τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποδεικνύουσιν, ὅτι πρέπει νὰ διορθωθῇ μὲ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ, *Οὔβριοι* (**Umbrii**) ἀντὶ τοῦ Ἴμβριοι (β).

ΑΡΘΡΟΝ Ε'.

Ὀνομασία τῆς Ἴμβρου καὶ πόθεν.

§. 12. Ἡ νῆσος φυλάττει τὸ ἀρχαῖον της ὄνομα: *Ἴμβρος*, τὸ ὁποῖον οἱ Ἰταλοὶ μετέβαλον εἰς τὸ *Ἔμβρο*, ἢ *Λέμβρο*, ἢ *Ἔμβαρο*, κατὰ τὸν Πορκάκιον. Ὅτι δὲ αὕτη καλεῖται καὶ *Μαρμαρᾶς*, διὰ τὰ ἐν αὐτῇ λατομεῖα μαρμάρου, κατὰ τὸν Λεκιῆνον (**Michel le Quien**), εἶναι ἄδηλον πόθεν ὁ Δομινικανὸς οὗτος ἐξήγαγεν, ἢ ποῦ εὗρε τὴν ὀνομασίαν ταύτην· ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι, ἀμαθής τις πλοίαρχος, ἀράξας τυχὸν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς νήσου

(α) **Apud Theophastrum invenio, Imbrios harundinis et junci cinerem decoquere acqua solitos, donec exiguum superesset humoris** (Ἱστορ. Φυσ. Βιβλ. ΛΔ'. κεφ. 7.)

(β) « Τοιοῦτον δ' ἕτερον γίνεται καὶ ἐν Ὀμβρικοῖς, (τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ δηλ. » τῆς μεσαίας Ἰταλίας): ἔστι γάρ τις τόπος, ἐν ᾧ πεφύκασι κάλαμος καὶ σχοῖ» νος. Τούτων οὖν κατακαίουσι, καὶ τὴν τέφραν ἐμβάλλοντες εἰς ὕδωρ ἀφέ» ψουσιν· ὅταν δὲ λίπωσί τι τοῦ ὕδατος, τοῦτο ψυχθὲν, ἁλῶν γίνεται πλῆθος » (Ἀριστοτ. Μετεωρολ, Βιβλ. Β'. κεφ. γ'.)

τὸ καλούμενον *Μάρμαρον* ἐξέλαβεν ἴσως τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν ὡς ὄνομα τῆς ὅλης νήσου γενικόν (α).

§. **13.** Τὸ ὄνομα Ἴμβρος προῆλθεν ἴσως εἰς τὴν νῆσόν μας, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Εὐσταθίου, ἐκ τῆς φωνῆς *Ἴμβραμος*, μὲ τὸ ὁποῖον οἱ Κᾶρες ὠνόμαζον τὸν Ἑρμῆν, τιμώμενον κατ᾽ ἐξοχὴν εἰς τὴν Ἴμβρον (β). Χωρὶς νὰ παραδεχθῶμεν ἡμεῖς, ἢ ν᾽ ἀναιρέσωμεν τοιαύτην γνώμην, λέγομεν, ὅτι τὸ ὄνομα *Ἴμβρος* ἦτο κοινὸν καὶ εἰς ἓν φρούριον τῆς πόλεως Καύνου, κειμένης ἐπὶ τὴν ἤπειρον, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Καρίας, τὸ ἀνῆκον εἰς τοὺς Ῥοδίους (γ)· καὶ μεταξὺ τῶν δώδεκα υἱῶν τῆς νύμφης Καλιάνδης καὶ τοῦ Αἰγίσθου, εἷς ἐξ αὐτῶν εἶχεν ὄνομα *Ἴμβρος* (δ). Ἴμβρος ἐκαλεῖτο καί τις ποταμὸς, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Φαβωρίνου (ε), ἂν καὶ ἦναι κάλλιον ν᾽ ἀκολουθήσωμεν Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον (ζ), τὸν Στράβωνα, καὶ τὸν Πλίνιον, οἵτινες ὀνομάζουσιν *Ἴμβρασον*, ποταμόν τινα τῆς Σάμου, ῥέοντα πλησίον τῶν τειχῶν τῆς πόλεως (η). *Ἰμβριτία*, ἐλέγετο προσέτι τόπος τις εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως

(α) **Oriens Christianus**, ἤτοι, Ἀνατολὴ Χριςιανικὴ—Ἐκκλησία Ἴμβρου.

(β) « Ἀπέχειν δέ φασι τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἴμβρον ἀλλήλων σταδίους 120·
» περὶ δὲ τῆς Ἴμβρου, ὅτι νῆσος Θρᾳκικὴ, ἔχουσα καὶ πόλιν ὁμώνυμον, ὁ-
» μοίως τῇ Λήμνῳ, καὶ ὅτι Καβείρων ἱερὰ ἦν καὶ Ἑρμοῦ, ὃν Ἴμβραμον οἱ
» Κᾶρες ἐκάλουν, ἱστοροῦσιν οἱ παλαιοὶ » (Παρεκβ. Ἰλ. Ξ. Στίχ. 280)
Καὶ πάλιν ὁ αὐτός. « Ἡ δὲ Ἴμβρος Θρᾳκικὴ μέν ἐστι νῆσος, ἱερὰ Καβεί-
» ρων καὶ αὐτή· ὄνομα δὲ δαιμόνων οἱ Κάβειροι· ἐτιμᾶτο δὲ αὐτόθι καὶ Ἑρ-
» μῆς, ὃν Ἴμβραμον λέγουσιν οἱ Κᾶρες, ὡς ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἀναγράφεται· ὅθεν
» τάχα καὶ Ἴ μ β ρ ο ς ἡ νῆσος παρονομάζεται (Παρεκβ. εἰς Διονύσ. περιήγ. Στίχ. 522—524).

(γ) « Ἔχει δὲ ἡ πόλις (Κ α ῦ ν ο ς) νεώρια καὶ λιμένα κλειστόν· ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ἐν ὕψει φρούριον, Ἴ μ β ρ ο ς » (Στράβ. Βιβλ. ΙΔ΄. κεφ. β΄. §. 2—3.

(δ) « Οἱ δὲ ἐκ Καλιάνδης Νύμφης παῖδες δώδεκα. . . ἦσαν δὲ Εὐρύλοχος. . . Λίξος Ἴ μ β ρ ο ς, κτλ. (Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. Βιβλ. Β΄. κεφ. ά.)

(ε) Λεξικόν.

(ζ) Ἀθήν. Δειπν. Βιβλ. Ζ΄. κεφ. 7.

(η) « Οὐδ᾽ἐκαλεῖτο (ἡ Σάμος) τῷ αὐτῷ ὀνόματι πρότερον, ἀλλὰ Μελάμφυλος, . . . εἶτα Παρθενία, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Παρθενίου, ὃς Ἴ μ β ρ α σ ο ς μετωνομάσθη » (Στράβ. Βιβλ. Ι΄. κεφ. β΄. §. 18.) = Amnes in ea (Σάμῳ δηλ.) Imbrasus Chesias Ibettes (Πλίν. Ἱστορ Φυσ. Βιβλ. Ε΄. κεφ. 31)

Λοκροί, ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι (α)· καὶ *Ἰμβρίνιον*, ἄλλος τόπος τῶν Σαμνιτῶν (β), ἴσως ἐκ τοῦ Λατινικοῦ *ἴμβερ* (**imber**), ὅπερ σημαίνει ῥαγδαίαν βροχὴν, παρὰ τὸ *ὄμβρος*· ἢ ἐκ τοῦ *ἴμβρεξ* (*imbrex*). δηλοῦντος σωλῆνα, ἢ κέραμον, πρὸς σκέπην τῶν οἰκιῶν. Ἀλλ' ἐκ τῶν διαφόρων τούτων ὀνομασιῶν οὐδεμία θετικὴ συνέπεια δύναται νὰ ἐξαχθῇ περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς ἡμετέρας νήσου.

ΑΡΘΡΟΝ Ϛ΄.

Πόλις τῆς Ἴμβρου ὁμώνυμος, καὶ κατάστασις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, καθ' Ὅμηρον.

§. 14. *Ἴμβρος* ἐκαλεῖτο ὁμωνύμως καὶ ἡ πόλις αὐτῆς (γ), καὶ *Ἴμβριοι* οἱ ταύτην κατοικοῦντες (δ)· ὁ δὲ ποταμὸς, ὁ τὴν νῆσον διατρέχων, καὶ ἴσως ὄχι μακρὰν τῆς πόλεως, ὠνομάζετο *Ἰλισσὸς* (ε), τὸ ὁποῖον ὄνομα, ὑπάρχον ἐπίσης καὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἐδόθη ἴσως εἰς αὐτὸν, πρὸς μνήμην διηνεκῆ τῶν πατρίων πραγμάτων, τεθὲν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες, καθὼς ἑπομένως θέλομεν ἰδεῖ, ἐκατοίκησαν τὴν νῆσον.

§. 15. Ἡ πόλις τῆς Ἴμβρου, εἰς τοῦ Ὁμήρου τὸν καιρὸν, ἦτο καλῶς ᾠκοδομημένη, κατὰ τὸ ἐπίθετον, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς αὐτὴν ὁ ποιητὴς οὗτος, ὅταν ἀπαριθμῇ τοὺς τόπους, ὅσοι, διὰ τῆς Ἥρας τὴν ὀργὴν, ἐφοβήθησαν νὰ ὑποδεχθῶσι τὴν Λητῶ, μέλλουσαν νὰ γεννήσῃ (ζ). Καὶ, κατὰ τὴν πλασματικὴν ἐφεύρεσιν τούτου τοῦ

(α) Ἀλφανὸς ὁ ἐκ Σαλέρνου—Βίος τῶν **12** Μαρτύρων, ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Ὀρτελίου ἐν Θησαυρ. Γεωγρ. λέξει Imbritia.

(β) Τίτος Λίβιος—Βιβλ. Η΄.

(γ) Εὐστάθ. ἔνθ' ἀνωτέρω· καὶ Στέφ. Βυζάντ. Ἐθνικά. « Ἔστι καὶ πόλις Ἴμβρος δηλ)· οἱ κατοικοῦντες Ἴμβριοι.

(δ) Ὁ αὐτὸς αὐτόθι, καὶ τὰ νομίσματα

(ε) Πλίν. ἔνθ' ἀνωτέρω· καὶ Παυσανίας—Α΄.

(ζ) Τὼ βήτην, Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄςυ λιπόντε.

(Ἰλ. Ξ. Στίχ. 280)

Ποιητοῦ, φαίνεται, ὅτι εἰς τὰ πέριξ τῆς Ἴμβρου ὑπῆρχεν ἡ καθέδρα τῶν θαλασσίων Θεῶν· διότι θέτει αὐτὸς τοὺς σταύλους τοῦ Ποσειδῶνος εἰς σπήλαιον εὐρυχωρότατον, ἐν τῷ βάθει τῆς θαλάσσης, μεταξὺ Τενέδου καὶ Ἴμβρου (α). Καὶ ἡ Ἶρις, ἀποσταλεῖσα παρὰ τοῦ Διὸς πρὸς τὴν Θέτιν, διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸ νὰ δεχθῇ τὰ δῶρα τοῦ Πριάμου, πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἕκτορος, ἐπήδησε μεταξὺ τῆς Σάμου (Σαμοθράκης δηλ.) καὶ τῆς τραχείας Ἴμβρου, εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εἰς τὸ βάθος ταύτης εὕρηκε τὴν Θέτιν εἰς τὸ κοίλωμα ἑνὸς σπηλαίου (β).

§. 16. Ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ λοιπὸν πολέμου ὑπῆρχεν ἤδη εἰς τὴν Ἴμβρον πόλις, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται (§. 15.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, οἱ Ἴμβριοι ἐκυβερνῶντο αὐτονόμως· καθότι δὲν φαίνονται οὔτε μεταξὺ τῶν ἀριθμουμένων ἐθνῶν, ὅσα ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπολέμουν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Ἑλένης, οὔτε μεταξὺ τῶν συμμάχων τῶν Τρωαδιτῶν. Καὶ ἡ Ἑκάβη, κλαίουσα ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἕκτορος, παραπονεῖται, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχε πωλήσει ἄλλους ἐκ τῶν υἱῶν της εἰς τὴν Σάμον (ὅ ἐςι Σαμοθράκην), καὶ ἄλλους εἰς τὴν Ἴμβρον καὶ Λῆμνον (γ). Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει Ἴμβριον τινὰ, υἱὸν Μέντορος, ὅςτις ἦτο πλούσιος εἰς ἵππους, καὶ, πρὶν ἔλθωσιν εἰς τὴν Τρωάδα οἱ Ἀχαιοὶ, ἐκατοίκει εἰς Πήδαιον τὴν πόλιν, ὅπου εἶχε συζευχθῆ τὴν Μηδεσικάστην, θυγατέρα νόθον τοῦ Πριάμου (δ)· ἀλλ' ὁ Ἴμβριος οὗτος εἶναι ὄνομα κύριον, καὶ ὄχι ἐθνικὸν, ὡ

(α) Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,
Μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης,
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
(Ἰλ. Ν. Στίχ. 32—34)

(β) Ὣς φάτο· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
Ἔνθορε μείλανι πόντῳ· ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
(Ἰλ. Ω. Στίχ. 77—79)

(γ) Ἰλ. Ω. Στίχ. 750—753.

(δ) Ἰλ. Ν. Στίχ. 170—173.

λέγει ὁ Εὐστάθιος, τὸ χωρίον τοῦτο σχολιάζων: « Ὥσπερ ἐν » Ὀδυσσείᾳ *Αἰγύπτιός τις* εὔρηται ὄνομα κύριον, ὁμονυμοῦν τῷ » ἐθνικῷ, οὕτω κἀνταῦθα *Ἴμβριος* ἀνὴρ, Πριάμου γαμβρὸς, οὐκ » ἀπὸ νήσου Ἴμβρου, ἀλλὰ κατὰ κυριωνυμίαν ». Ἴμβριος βέβαια τὴν πατρίδα, καὶ ἴσως τῆς νήσου βασιλεὺς, ἦτο ὁ Ἠετίων, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ποιητὴς (α), καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ὁμώνυμος μὲ ἕνα σύγχρονόν του, πατέρα τῆς Ἀνδρομάχης, γυναικὸς τοῦ Ἕκτορος (β), βασιλέα καὶ αὐτὸν ἑνὸς πλησιοχώρου τόπου: τουτέστι τῆς Θήβης, τῆς ὑπὸ τὸ ὄρος Πλάκιον. Ὁ Ἴμβριος οὗτος Ἠετίων ἦτο ξένος τοῦ Εὐνήου (*), υἱοῦ μὲν τοῦ Ἰάσωνος, Ναυάρχου τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ Ὑψιπύλης, βασιλίσσης τῆς Λήμνου (γ), φίλου δὲ τῶν Πριαμιδῶν. Εἰς τὸν Εὔνηον τοῦτον εἶχε παραχωρήσει ὁ Ἀχιλλεὺς, διὰ τιμὴν ἑκατὸν βοῶν, τὸν ὑπ' αὐτοῦ αἰχμαλωτισθένα υἱὸν τοῦ Πριάμου Λυκάονα· τὸν ὁποῖον, ἐξαγοράσας ὕστερον Ἠετίων ὁ Ἴμβριος, ἐξέπεμψε μὲ δῶρα πολλὰ εἰς Ἀρίσβην· ἐκεῖθεν δὲ φυγὼν κρυφίως ὁ ἄθλιος, ἔπεσεν ἐκ νέου εἰς τοῦ Ἀχιλλέως τὰς ἀνδροφόνους χεῖρας (δ).

ΑΡΘΡΟΝ Ζʹ.

Πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἴμβρου οἱ Πελασγοὶ, καὶ ὁποῖον γένος ἦσαν οὗτοι.

§. 17. Ὁ Ἀντικλείδης, ἀρχαῖος ἱστορικὸς, διηγεῖται, ὅτι οἱ Πελασγοὶ πρῶτοι ἐσύστησαν ἀποικίας εἰς τὴν Ἴμβρον καὶ Λῆμνον (ε)

(α) Ἰλ. Φ. Στίχ. 43.

(β) Ἰλ. Ξ. Στίχ. 395—397.

(*) Ὁ Εὔνηος οὗτος ἔπεμψεν οἶνον εἰς τοὺς ἐν Τρωάδι Ἕλληνας, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς Ἀτρείδας, χίλια μέτρα (Ἰλ. Η. Στίχ. 467—471)—Β.

(γ) Ἀπολλοδ. Βιβλ. Αʹ. Θʹ.

(δ) Ἰλ. Φ. Στίχ. 34—120

(ε) « Ἀντικλείδης δὲ πρώτους φησὶν αὐτοὺς (τοὺς Πελασγοὺς) τὰ περὶ Λῆ» μνον καὶ Ἴμβρον κτίσαι· καὶ δὴ τούτων τινὰς, καὶ μετὰ Τυῤῥηνοῦ τοῦ Ἄτυος » εἰς Ἰταλίαν συνᾶραι » (Στράβ. Βιβλ. Εʹ. κεφ. βʹ. §. 5.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δεν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς, (ἐπειδὴ εἶναι ὑπόθεσις, ἥτις ἐνησχόλησε τοὺς φιλολόγους πολὺ μὲ γνώμας διαφόρους)· νὰ ἐξετάσωμεν, ἢ νὰ προσδιορίσωμεν, ὁποῖον γένος ὑπῆρχον καθ' αὐτὸ οἱ Πελασγοὶ οὗτοι: τουτέστιν, ἂν ἦσαν λαὸς βάρβαρος καὶ πλανήτης, ἢ ἀρχαῖοι αὐτόχθονες τῶν τόπων, οἵτινες ἔπειτα, μιχθέντες μὲ τὰς Αἰγυπτιακὰς καὶ Φοινικικὰς ἀποικίας, ἐμόρφωσαν τὸ γένος τὸ Ἑλληνικόν. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, οἱ τὴν Ἴμβρον κατοικήσαντες Πελασγοὶ κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Ἀττικῆς, τὴν ὑπὸ τὸ ὄρος Ὑμηττὸν οὖσαν. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον δώσει αὐτὴν εἰς τοὺς Πελασγοὺς πρὸς κατοίκησιν, δι' ἀνταμοιβὴν τοῦ τείχους, μὲ τὸ ὁποῖον αὐτοὶ εἶχον περικυκλώσει ποτὲ τὴν ἀκρόπολιν, περίπου 1192 ἔτη πρὸ Χριστοῦ (α)· Ἀφ' οὗ οἱ Πελασγοὶ ἐκαλλιέργησαν τὴν χώραν ταύτην, καὶ τὴν κατέστησαν εὔκαρπον, ἀντὶ ἀκάρπου καὶ οὐτιδανῆς, τὸ ὁποῖον ἦτο πρότερον, βλέποντες αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ φθόνῳ καὶ ἐπιθυμίᾳ πρὸς αὐτὴν κινούμενοι, χωρὶς οὐδεμιᾶς ἄλλης αἰτίας, ἔξωσαν ἐκεῖθεν τοὺς Πελασγούς· οὕτω διηγεῖται ὁ Παλαιὸς Ἑκαταῖος. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐξ ἐναντίας ἔλεγον, ὅτι οἱ Πελασγοὶ ἐξώσθησαν δικαίως· διότι οὗτοι, ἐξορμῶντες ἀπὸ τῆς κατοικήσεώς των τὸν τόπον, τὸν διωρισμένον εἰς αὐτούς, ἔκαμνον καὶ ἄλλας ἐπιδρομὰς πρὸς βλάβην τῶν Ἀθηναίων, ἰδιαιτέρως δὲ ἐβίαζον τὰς Ἀττικίδας νεάνιδας πρὸς ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, ὁσάκις αὐταὶ ἀπήρχοντο νὰ ὑδρεύσωσιν εἰς τὴν Ἐννεάκρουνον πηγὴν (β). Καὶ δὲν ἤρκεσε τοῦτο, ἀλλ' ἐβουλεύθησαν νὰ ἐφορμήσωσι καὶ κατ' αὐτῆς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἐλήφθησαν ἐπ' αὐτοφώρῳ. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐδείχθησαν τότε ἄνδρες τοσοῦτον κρείττονες τῶν Πελασγῶν, ὥστε, δυνάμενοι νὰ τοὺς θανατώσωσι δικαίως, εὐχαριστήθησαν νὰ τοὺς ἐξώσωσι μόνον ἀπὸ τὴν χώραν των· οἱ δὲ ἐξωσθέντες

(α) Διονύσ. Ἁλικαρν. Ῥωμαϊκ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. Α'. §. 28.
(β) Ἡρόδ. Βιβλ. ς'. §. 137.

Πελασγοὶ ἐκατοίκησαν τὴν Λῆμνον, καὶ ἄλλους τόπους. Ὅτι δὲ μεταξὺ τῶν τόπων τούτων συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ πλησίον Ἴμβρος, μανθάνομεν τοῦτο ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (α) καὶ τὸν Πολύαινον (β), οἵτινες βεβαιοῦσιν, ὅτι οἱ Τυῤῥηνοὶ, ἐξωσθέντες ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν ἐκυρίευσαν τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἴμβρον. Ὀνομάζουσι δὲ αὐτοὺς Τυῤῥηνοὺς ἀντὶ Πελασγῶν, καθὼς τοὺς ὀνομάζει καὶ ὁ Θουκυδίδης (γ), διότι τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα ὑπῆρξαν κοινὰ εἰς αὐτοὺς, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως (δ)· ἐπειδὴ οἱ Πελασγοὶ, οἵτινες κατήγοντο ἐκ τῆς Πελοποννήσου, μετὰ πολλὰς τῆς τύχης μεταβολὰς, περιπλανώμενοι, ἀπῆλθον εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Ἰταλίας μέρη, ὀνομαζόμενα *Τυῤῥηνία*· ἐκεῖθεν δὲ διωχθέντες μετέβησαν εἰς τὴν Ἀττικήν.

§. 18. Ἀλλ' ἴσως δὲν ἤθελεν εἶσθαι εἰκασία τολμηρὰ νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ Πελασγοὶ οὗτοι, οἵτινες, διωχθέντες ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ἀπῆλθον εἰς τὴν Λῆμνον καὶ Ἴμβρον, δὲν ἀπῆλθον εἰς τὰς νήσους ταύτας δι' ἄλλην αἰτίαν, εἰμὴ διότι ἐκατοικοῦντο ἀπὸ ἀνθρώπους τῆς ἰδίας των φυλῆς. Καὶ τωόντι γράφει ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι ἐκ χρόνων ἀρχαιοτάτων, καὶ πρὶν ἔτι συνοικήσωσι μετὰ τῶν Ἀθηναίων οἱ Πελασγοὶ, ἐκατοίκουν οὗτοι τὴν Σαμοθράκην, νῆσον πλησιεστάτην τῆς Ἴμβρου (ε). Καὶ ἂν δώσωμεν πίστιν εἰς τὰς παλαιὰς διηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀναφέρει Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ἐκατοίκησαν ἐκεῖ, ἀφότου, ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ πρώτην καθέδραν των, καὶ ἀπελθόντες εἰς Θεσσαλίαν, ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν, περὶ τὰ 1700 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ἀπὸ τοὺς Κουρῆτας καὶ Λέλεγας, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτο

(α) Γυναικῶν ἀρεταὶ (Τυῤῥηνίδες).

(β) Στρατηγημ. Βιβλ. Ζ'. κεφ. μθ'. « Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον κατασχόντες, ἐξελαθέντες ὑπ' Ἀθηνῶν, εἰς Ταίναρον κατασχόντες, Σπαρτιάταις περὶ τὸν Εἱλωτικὸν πόλεμον συνεμάχοντο. »

(γ) Βιβλ. Δ'. §. 109. « Καί τι καὶ Χαλκιδικὸν ἔνι βραχὺ, τὸ δὲ πλεῖστον, Πελασγικὸν, τῶν καὶ Λῆμνον ποτὲ καὶ Ἀθήνας Τυῤῥηνῶν οἰκησάντων. »

(δ) Περὶ Ῥωμαϊκῶν Ἀρχαιοτήτων—Βιβλ. Α'. §. 25.

(ε) Ἡρόδ. Βιβλ. Δ'. §. 145.

Δευκαλίων, ὁ τοῦ Προμηθέως υἱός. Ἐκεῖνοι, φεύγοντες τότε, διεσκορπίσθησαν τῇδε κἀκεῖσε· τινὲς δὲ ἐκυρίευσαν πολλοὺς τόπους παραθαλασσίους κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ πολλὰς νήσους (α). Ἔγραψε προσέτι καὶ Ἀντικλείδης, ὅτι οἱ Τυῤῥηνοί, οἱ τὴν Λῆμνον καὶ Ἴμβρον οἰκοῦντες, ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἰταλίαν μὲ τὸν Τυῤῥηνόν, υἱὸν τοῦ Ἄτυος, βασιλέως τῆς Λυδίας, ὡς προείρηται (§. 17. Σημ. δ΄.) περίπου 1300 ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

§. 19. Οἱ ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν ἐξωσθέντες Πελασγοί, ἔπαθον τοῦτο δύο γενεὰς μετὰ τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, ἢ ἕνα αἰῶνα, πρὶν ἔτι συστηθῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν αἱ ἀποικίαι τῶν Ἰώνων (β), τὸ ὁποῖον εἶναι, καθ᾽ ὅσον δύναταί τις νὰ εἴπῃ, περὶ τὰ 1160 πρὸ Χριστοῦ.

§. 20. Διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι οἱ Πελασγοί, ἐξωσθέντες ἐκ τῆς Ἀττικῆς, καὶ εἰς Λῆμνον προσορμισθέντες, ἔξωσαν ἐκεῖθεν τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν τῶν Ἀργοναυτῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο *Μινύαι*, καὶ ὅτι οὗτοι ἀπῆλθον μετὰ ταῦτα εἰς Λακεδαίμονα (γ). Περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν ἀριστέων ἐκείνων Ἀργοναυτῶν, λέγει ὡσαύτως καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, ὅτι οἱ γείτονες αὐτῶν ἐκάλουν αὐτοὺς Μινύας:

Τοὺς μὲν ἀριστῆας Μινύας περιναιετάοντες
Κίκλησκον μάλα πάντας, ἐπεὶ Μινύαο θυγατρῶν
Οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἀφ᾽ αἵματος εὐχετόωντο
Ἔμμεναι (δ).

Ὅτι δὲ οἱ Μινύαι κατεῖχον καὶ τὴν Ἴμβρον, καὶ ὅτι ἐξώσθησαν καὶ ἐκεῖθεν, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ Λήμνῳ, ὑπὸ τῶν αὐτῶν Πελασγῶν, τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐλθόντων, βεβαιοῖ τοῦτο ὁ Κόνων, ἐν τῇ λς΄. αὐτοῦ διηγήσει, λέγων: « Ὡς φιλόνομος ὁ Σπαρτιάτης,

---

(α) Διονύσ. Ἁλικαρν. Ῥωμαϊκ. Ἀρχαιοτ. Βιβλ. Α΄. §. 17—18.
(β) Παυσαν. Βιβλ. Ζ΄. κεφ. β΄. §. 2.
(γ) Βιβλ. Δ΄. §. 145.
(δ) Ἀργοναυτ. Βιβλ. Α΄. Στίχ. 229—232.

» προδοὺς Λακεδαίμονα Δωριεῦσι, δῶρον ἔχει Ἀμύκλας, καὶ » συνοικίζει ταύτην ἐξ Ἴμβρου καὶ Λήμνου » (α). Ὁ σκοπὸς ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν διήγησιν τῶν διαφόρων τυχῶν, ὅσας ἔλαβον οἱ Μινύαι οὗτοι, οἵτινες ὑπῆρξαν αἴτιοι ἄλλων ἀποικιῶν (β)· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν σιωπηλῶς, ὅτι ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Πολύαινος ἔπεσον εἰς μεγάλην ἀπάτην, συγχέαντες τοὺς ἐξωσθέντας Μινύας μὲ τοὺς ἐξώσαντας αὐτοὺς Πελασγούς· ἀπάτην, τὴν ὁποίαν ἄλλοι, μὲ τὰς μαρτυρίας τοῦ Ἡροδότου, Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου, Καλλιμάχου, Παυσανίου καὶ ἄλλων, ἀπέδειξαν ἤδη σαφῶς (γ).

§. 21. Οἱ Πελασγοὶ ἐξηκολούθησαν κατοικοῦντες τὴν Ἴμβρον, ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου, υἱοῦ Ὑστάσπου, ὁ Ἔπαρχος τοῦ ὁποίου Ὀτάνης, εἰς τὸν πρῶτον Μηδικὸν πόλεμον, 514 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ὑποτάξας τὸ Βυζάντιον, τὴν Χαλκηδόνα, τὴν Ἄντανδρον, καὶ τὸ Λαμπώνιον (*), καὶ λαβὼν πλοῖα ἐκ τῶν Λεσβίων, ἐκυρίευσε τὴν Λῆμνον καὶ Ἴμβρον (δ). Μάλιστα ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἡροδότου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ οἱ Ἴμβριοι εἶχον ἀκολουθήσει τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐκστρατείαν του· καὶ ὅτι, κατηγορηθέντες ἔπειτα ὡς λειποτάκται, ἐκακώθησαν ἐπὶ τοιαύτῃ προφάσει ὑπὸ τοῦ Ὀτάνου· καὶ ὅτι δὲν ἀντεπολέμησαν γενναίως πρὸς αὐτὸν, καθὼς οἱ Λήμνιοι. Εἰς τοῦ αὐτοῦ πολέμου τὸν καιρὸν, φεύγων ὁ Μιλτιάδης, διὰ τὸν φόβον τῶν Περσῶν, ἀπὸ τὴν Χερσόνησον, τῆς ὁποίας ἦτο ἐξουσιαστὴς, κατέφυγε μὲ τέσσαρα πλοῖα εἰς τὴν Ἴμβρον, διωκόμενος ὑπὸ τῶν Φοινίκων, καὶ ἐκεῖθεν ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας (ε).

(α) Παρὰ Φωτ. Μυριοβ. Κόνωνος Διηγήσεις Ν'. Διήγ. λς'.
(β) Ἡρόδ. Βιβλ. Δ'. §. 148.
(γ) Ἀ. Μουστοξύδης—Σημ. 201. εἰς τὸ Δ'. Βιβλ. τοῦ Ἡροδότου.
(*) Ἡ Ἄντανδρος καὶ τὸ Λαμπώνιον, ἤ, κατὰ τὸν Στέφανον, Λαμπωνία (ἧς τὸ ἐθνικὸν, Λαμπωνιεὺς) ἦσαν πόλεις τῆς Τρῳάδος—Β.
(δ) Ἡρόδ. Βιβλ. Ε'. §. 26—27.
(ε) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. ς'. §. 41—42.

ΑΡΘΡΟΝ Η΄.

Ἡ Ἴμβρος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων, ἀποικία τούτων εἰς ἐκείνην, παροιμία περὶ αὐτῶν, καὶ κατάστασις αὐτῶν εἰς τοὺς ἐφεξῆς χρόνους.

§. 22. Ἡ Ἴμβρος ὕστερον μετέβη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων· τίνι δὲ τρόπῳ μετέβη, δυνάμεθα νὰ τὸ ἐξάξωμεν μὲ εἰκασίας εὐλόγους. Οἱ Πελασγοὶ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Δαρείου, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἐκατοίκουν τὴν Ἴμβρον· ἀλλὰ, μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς, ὅταν ὁ Ἡρόδοτος συνέγραφε τὰς ἑαυτοῦ ἱςορίας, δὲν ἐκατοίκουν πλέον ἐκεῖ· ἀλλέως, δὲν ἤθελεν εἰπεῖ αὐτὸς, ὅτι ὁ Ὀτάνης « εἷλε Λῆμνόν τε καὶ Ἴμβρον, ἀμφοτέρας *ἔτι τότε* » ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένας » (α). Μηκέτι λοιπὸν οἰκουμένης τῆς Ἴμβρου ὑπὸ τῶν Πελασγῶν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἡροδότου, δῆλον ὅτι ἐξώσθησαν ἐκεῖθεν πρὸ αὐτοῦ· ἡ δὲ ἔξωσίς των αὕτη ὑποτίθεται ὅτι ἔγεινεν ἀκριβῶς κατ᾿ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καθ᾿ ὃν ἐξώσθησαν ἐκ τῆς Λήμνου καὶ οἱ λοιποὶ Τυῤῥηνοὶ Πελασγοὶ ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου (β), ὅτε, καὶ προσορμισθέντες εἰς Ταίναρον τῆς Λακωνίας, ὡς προείρηται (§. 17), συνεβοήθουν τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὸν Εἱλωτικὸν πόλεμον. Ἐξώσθησαν δὲ οἱ τὴν Ἴμβρον κατοικοῦντες Πελασγοὶ, εἴτε διότι, γενόμενοι συμμέτοχοι καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν τῆς Λήμνου, εἰς τὴν διαρπαγὴν τῶν γυναικῶν τοῦ Βραυρῶνος (γ), κατεστάθησαν ἑπομένως εἰς τοὺς Ἀθηναίους μισητοί· εἴτε, ὡς ἕπεται φυσικῶς νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι, ἔχοντες κοινὴν τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν τύχην, ὑπέπεσον ἔπειτα, μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἔξωσίν των, καὶ εἰς μῖσος κοινόν· ἤ,τε-

---

(α) Ἡρόδ. Βιβλ. Ε΄. §. 26.
(β) Ἡρόδ. Βιβλ. ϛ΄. §. 140.
(γ) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. ϛ΄. 138. « Οἱ δὲ Πελασγοὶ οὗτοι (οἱ ἐξωσθέντες δηλ. ἐκ τῆς » Ἀττικῆς) Λῆμνον τότε νεμόμενοι . . . παλλακὰς εἶχον. »

λευταῖον, διότι εἰς τὸν Μιλτιάδην, τῆς Χερσονήσου τὸν ἐξουσιαστὴν, καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἦτο ὠφέλιμος ἡ κτῆσις τῆς πλησιοχώρου Ἴμβρου.

§. 23. Ἀφ' οὗ λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἔγειναν κύριοι τῆς Ἴμβρου, καὶ ἐγνώρισαν πόσον τοὺς ἐχρησίμευεν ἡ νῆσος αὕτη διὰ τὴν ἐπὶ τῆς Χερσονήσου δεσποτείαν των, διὰ τὰς εἰς τὴν Θρᾴκην ἐπιχειρήσεις των, καὶ διὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἑλλησπόντου, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι αὐτοὶ, ἀκολουθοῦντες τὴν παλαιάν των συνήθειαν, καὶ προσέτι, διὰ νὰ ἦναι ἀσφαλεῖς περὶ τοῦ νέου κτήματός των, ἀπέστειλαν κατοίκους ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς ἰδίους των πολίτας ἐκ τῶν, ὅσοι εἰς τὴν πατρίδα των ἦσαν πτωχοὶ καὶ ἀκτήμονες· οἵτινες, πεμπόμενοι εἰς τὰς ἔξω πόλεις, ἐλάμβανον ὅπλα ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδια (α). Οὗτοι, καθὼς καὶ οἱ εἰς τὴν Δῆλον, εἰς τὴν Σαλαμῖνα, καὶ ἀλλαχοῦ, ἐλέγοντο *Κληροῦχοι*· διότι εἶχον μεμερισμένας ἀναμεταξύ των τὰς γαίας, καὶ διετήρουν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα εἰς τὴν Μητρόπολίν των, καὶ ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦ Δήμου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον. Τοῦτο εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὰς ἐπιγραφὰς, τὰς ὁποίας μετ' ὀλίγον θέλομεν ἀναφέρει· ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Θουκυδίδου: ὅτι οἱ Ἴμβριοι εἶχον τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀθηναίων (β)· καὶ ἀπὸ τὴν σαφῆ τοῦ Δημοσθένους μαρτυρίαν, ὅτι Ἀθηναῖοι ἐκατοίκουν τὴν νῆσον (γ).

§. 24. Ἡ ἀποστολὴ τῆς εἰρημένης Ἀθηναϊκῆς ἀποικίας εἰς τὴν Ἴμβρον, πρέπει νὰ ταχθῇ μετὰ τὸν πρῶτον Μηδικὸν πόλεμον, ὡς προείπομεν (§. 21.), μᾶλλον δὲ μετὰ τὸν δεύτερον· καθότι οἱ Ἀθηναῖοι ἠδύναντο μὲν νὰ κυριεύσωσι τὴν νῆσον, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ στοχασθῶσι τὴν κατοίκησιν αὐτῆς, ἐνόσῳ εὑρίσκοντο εἰς ἀνάγκην νὰ προφυλάξωσι τὴν ἰδίαν των χώραν ἀπὸ τὴν εἰσ-

---

(α) Λιβάν. ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ περὶ τῶν ἐν Χεῤῥον. λόγου τοῦ Δημοσθένους.

(β) «Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακουσίους ἑκόντες ἦλθον· καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι, καὶ Ἴμβριοι, καὶ Αἰγινῖται, οἳ τότε Αἴγιναν εἶχον» (Θουκ. Βιβλ. Ζ'. §. 57.)

(γ) Ψήφισμα Ἀθηναίων, Δημοσθ. ἐν τῷ περὶ Στεφάνου λόγῳ. §. 34.

βολὴν τοῦ ἤδη κατέχοντος αὐτὴν βαρβάρου· καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἤθελον τολμήσει νὰ καθιδρυθῶσι πλησίον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁποίου, καὶ ἐπὶ τὰ ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ἐκινεῖτο ὅλη ἡ Ἀσία πρὸς βλάβην των. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἡ ἐλευθερία ἔστησεν εἰς τὴν Σαλαμῖνα τὸ τρόπαιον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ηὔξησαν μεγάλως εἰς δόξαν καὶ δύναμιν ναυτικὴν, τότε πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἔπεμψαν ἀποικίαν εἰς τὴν Ἴμβρον. Καὶ ἁρμόζει, ἂν καὶ ἡ Ἱστορία σιωπᾷ, ἀλλ' ἐξ εἰκασίας εὐλόγου, μὲ τὴν ὁποίαν συμφωνοῦσι καὶ οἱ καιροί· ἁρμόζει, λέγω, ν' ἀναφέρωμεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέμφθησαν οἱ Κληροῦχοι καὶ εἰς τὴν πλησίον Χερσόνησον, καὶ εἰς ἄλλας νήσους, περίπου 453 ἔτη πρὸ Χριστοῦ (α).

§. 25. *Παροιμία.* Τοὺς Ἀθηναίους τούτους, τοὺς τὴν Ἴμβρον κατοικοῦντας, αἰνίττεται ἡ παροιμία, *Ἴμβριοι*, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο ἴσως οἱ Κωμικοὶ, καὶ ἡ ὁποία, καθὼς ἀναφέρει ὁ Φώτιος (β) καὶ ὁ Εὐστάθιος, ἐκ τοῦ Ἁλικαρνασσέως Αἰλίου Διονυσίου, ἐσήμαιναν ἐκείνους, οἵτινες, διὰ ν' ἀπατήσωσι τὸν ἐνάγοντα, καὶ ν' ἀποφύγωσι τὴν κρίσιν, ἐπροφασίζοντο λέγοντες, ὅτι δὲν παρευρίσκοντο ἐκεῖ, ἀλλ' ἦσαν εἰς τὴν Ἴμβρον διὰ τὰς ὑποθέσεις των. « *Ἴμβριοι*, οἱ τὰς δίκας ἀποφεύγοντες· ἐπεί τινες, » εἰς δίκας καλούμενοι, ἐσκήπτοντο ἐν Ἴμβρῳ εἶναι » (γ)· Τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ σημασίαν ἔχει πρὸς τούτοις καὶ ἡ λέξις *Λήμνιοι*, καθὼς ὁ Ἡσύχιος γράφει: « *Ἴμβριος* καὶ *Λήμνιος*, οἱ » τὰς δίκας ἀποφεύγοντες, ἐσκήπτοντο ἐν Λήμνῳ, ἢ ἐν Ἴμβρῳ » εἶναι. »

§. 26. Εἰς τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμουν τὴν Λέσβον (δ), οἱ Ἴμβριοι

(α) Πλούταρχ. βίος Περικλέους.

(β) Λεξικόν.

(γ) Παρεκβ. Εὐστάθ. Ἰλ. Ξ. σελ. 1304. Ἐκδ. Βασιλείας=Ἔρασμος—Παροιμιῶν χιλιάδες. σελ. 353.

(δ) Θουκυδ. Βιβλ. Γ'. §. 5.

ἐχρημάτισαν συμβοηθοὶ αὐτῶν, καὶ μὲ αὐτοὺς συνεστράτευσαν ἔπειτα κατὰ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Συρακούσης (α). Εἰς τὸν εἰκοστὸν πρῶτον χειμῶνα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὅταν τὸ θέατρον αὐτοῦ ἔγεινεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὁρμὴν, οἱ Πελοποννήσιοι κυριεύουσι τρία πλοῖα Ἀθηναϊκὰ πλησίον τοῦ Ἐλαιοῦντος, καίουσι καὶ ἓν ἄλλο κενὸν πλησίον τῆς Ἴμβρου, ὅπου εἶχον καταφύγει καὶ ἕτερα, διωκόμενα ὑπ' αὐτῶν. Ὕστερον ὅμως, λαβόντες πάλιν αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὸ τὴν στρατηγίαν Θρασυβούλου, τοῦ γενναίου τῆς ἐλευθερίας ὑπερασπιστοῦ, ἔστησαν τῆς νίκης τὸ τρόπαιον, κατὰ τὸ λεγόμενον *Κυνὸς σῆμα*, ἀκρωτήριον τῆς Χερσονήσου ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ (β).

§. 27. Οἱ Ἀθηναῖοι, ζηλότυποι διὰ τὴν ἐπὶ τῆς Ἴμβρου δεσποτείαν των, ὄχι ὀλιγώτερον παρὰ τὴν ἐπὶ τῆς Λήμνου καὶ Σκύρου, δὲν ἠθέλησαν νὰ συμφωνήσωσιν εἰς τὰς περὶ εἰρήνης συνθήκας, τὰς ὁποίας οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπρόβαλλον πρὸς Τιρίβαζον, τὸν στρατηγὸν Ἀρταξέρξου τοῦ Μέμνονος, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐμπεριείχετο, τὸ νὰ μείνωσιν αὐτόνομοι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις καὶ νῆσοι (γ). Διὰ τοῦτο, ὅταν ὕστερον, κατὰ συνέπειαν τῶν διαπραγματεύσεων τούτων, ἡ οὕτω καλουμένη *Εἰρήνη τοῦ Ἀνταλκίδου* ὑπεγράφη, 287 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, μία ἐκ τῶν συνθηκῶν ὑπῆρξε, τὸ νὰ χαίρωσι τὴν αὐτονομίαν των αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις μεγάλαι καὶ μικραὶ, ἐκτὸς τῆς Λήμνου, Ἴμβρου καὶ Σκύρου, αἱ ὁποῖαι νὰ μένωσιν, ὡς καὶ πρότερον, ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν Ἀθηναίων (δ).

§. 28. Οἱ Χῖοι, οἱ Ῥόδιοι, οἱ Βυζάντιοι καὶ οἱ Κῷοι, εἰς τὸν συμμαχικὸν αὐτῶν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἐπεχειρίσθησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐλεηλάτησαν, ὡς τούτων κτῆμα, τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Ἴμ-

---

(α) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. Δ'. 28—Ζ. §. 57.

(β) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. Η'. §. 102—106.

(γ) Ξενοφ. Ἑλληνικ. Βιβλ. Δ'. κεφ. ά.—Αἰσχύνης ἐν τῷ Παραπρεσβ. λόγῳ.

(δ) Ξενοφ. Ἑλληνικ. Βιβλ. Δ', κεφ. ά—Ἀνδοκίδης, λόγῳ περὶ τῆς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους εἰρήνης.

βρον, 358 ἔτη πρὸ Χριστοῦ (α). Εἰς τὰς αὐτὰς νήσους, ἐφορμήσας καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, περὶ τὸ τρίτον ἔτος τῆς 105 Ὀλυμπιάδος, ὡς συμπεραίνεται, τουτέστι πρὸ Χριστοῦ 258 ἔτη, ἠχμαλώτισε τοὺς ἐκεῖ πολίτας Ἀθηναίους, καθὼς λέγει ὁ Δημοσθένης: « Οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς Λῆμνον καὶ Ἴμβρον » ἐμβαλὼν (ὁ Φίλιππος), αἰχμαλώτους πολίτας ἡμετέρους ᾤχετ' » ἀπιών » (β). Ἔπραξε δὲ τοῦτο ὁ Φίλιππος, εἴτε διότι ἐκεῖ ἦτο τῶν Ἀθηναίων ἡ φρουρὰ, εἴτε διότι ὡς τοιοῦτοι ἔπρεπε νὰ λογίζωνται οἱ Κληροῦχοι. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁ Ναυσικλῆς, ἐκεῖνος ὁ ἴδιος, ὅστις ἐπέμφθη διὰ ν' ἀποκλείσῃ τὴν διάβασιν τῶν Θερμοπυλῶν εἰς τὸν Φίλιππον, ἐβοήθησεν ἐξ ἰδίων του τὴν Ἴμβρον· διὸ ἀντήμειψεν αὐτὸν ἡ τῶν Ἀθηναίων Δημοκρατία μὲ τιμὰς, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸ ψήφισμα, τὸ ἀναγινωσκόμενον εἰς τὸν Περὶ Στεφάνου λόγον τοῦ Δημοσθένους (§. 34), ἔχον οὕτως « Ὅτε ἦτο Ἄρχων Δημόνικος ὁ Φλυεὺς, τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Βο» ηδρομιῶνος (Σεπτεμβρίου), κατὰ γνώμην τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ » Δήμου, Καλλίας ὁ Φρεάῤῥιος εἶπε ταῦτα· Φαίνεται εὔλογον εἰς » τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Δῆμον νὰ στεφανωθῇ Ναυσικλῆς, ὁ τῶν πε» ζῶν στρατάρχης· διότι, ἐνῷ ἦσαν εἰς τὴν Ἴμβρον δύο χιλιάδες » ὁπλῖται Ἀθηναῖοι, πρὸς βοήθειαν τῶν λοιπῶν Ἀθηναίων τῶν κα» τοικούντων τὴν νῆσον, καὶ ὁ Φίλων, ὁ πρὸς διοίκησιν τῶν ἐξό» δων ἐκλεχθεὶς, δὲν ἠδύνατο νὰ πλεύσῃ ἐκεῖ ἐξ αἰτίας τοῦ χει» μῶνος, καὶ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ὁπλίτας τοὺς μισθοὺς, ὁ Ναυσι» κλῆς οὗτος ἔδωκεν αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίας του περιουσίας, καὶ δὲν » τοὺς ἐπέρασεν εἰς λογαριασμὸν τοῦ Δήμου. Ὁ στέφανος θέλει » ἀναγορευθῇ εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Διονύσου, ὅταν παριστάνωνται » νέαι τραγῳδίαι. »

§. 29. Εἴτε ὁ ἔσχατος Φίλιππος (ὁ τοῦ Περσέως πατὴρ), Βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, εἶχεν ἀφαιρέσει τὴν Ἴμβρον ἀπὸ τοὺς Ἀ-

---

(α) Διόδ. Σικελ. Βιβλ. ις'. κεφ. 21.
(β) Κατὰ Φιλίππ. λόγῳ Α'. §. 16.

θηναίους, τῶν ὁποίων ἦτο πολέμιος· εἴτε οἱ Ῥωμαῖοι,(οἵτινες ὑπερασπίζοντο αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐχθρικῶν κινημάτων τοῦ βασιλέως ἐκείνου) ἠθέλησαν νὰ ἀσφαλίσωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν κτῆσιν τῆς νήσου ταύτης· ὅπως καὶ ἂν ἦτο, εἰς τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, τῆς γενομένης μετὰ τὴν ἐν *Κυνὸς Κεφαλαὶ* (*) μάχην, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης 557, τουτέστι, 196 πρὸ Χριστοῦ, ἐκυρώθη πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὥστε ἡ Πάρος, Ἴμβρος, Δῆλος, καὶ Σκῦρος, νὰ μένωσιν ὑπὸ τὴν κυριότητα τῶν Ἀθηναίων (α).

§. 30. Ταύτας τὰς μικρὰς εἰδήσεις εὑρίσκομεν εἰς τοὺς συγγραφεῖς περὶ τῶν, ὅσα ἀποβλέπουσι τῆς Ἴμβρου τὰς μεταβολὰς εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς καὶ Ῥωμαϊκοὺς χρόνους· ἐκτὸς μόνον ἐὰν θελήσῃ τις ν' ἀναφέρῃ, ὅτι, Ἀντίοχος ὁ Μέγας, ὁ τῆς Συρίας βασιλεὺς, ὅταν διέβη ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν Ῥωμαίων πόλεμον, ἀναχωρήσας ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ Ἰλίου, ὅ ἐστι τῆς Τρωάδος, μὲ 100 πλοῖα πολεμικὰ, καὶ φορτηγὰ διακόσια, φέροντα παντοῖα εἴδη ζωοτροφιῶν, καὶ ἄλλα πολεμεφόδια, ἦλθε πρῶτον εἰς τὴν Ἴμβρον, ἐν ἔτει πρὸ Χριστοῦ 191, εἶτα ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὴν Σκίαθον (β). Ὡσαύτως καὶ ὁ Ὀβίδιος, ὅταν ἔπλεε διὰ ν' ἀπέλθῃ εἰς *Τόμους*, ἢ, κατὰ τὸν Στέφανον, εἰς *Τομεῖς*, πόλιν παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον κειμένην, καὶ τόπον τῆς ἐξορίας του, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἴμβρον, ὡς τὸ ἀναφέρει ὁ ἴδιος εἰς τὰ ποιήματά του, τὰ ἐπιγραφόμενα *Ἐλεγεῖα*, ἢ *Μελαγχολικὰ*, ὅπου λέγει:

» *Ἐστρέψαμεν ἀριστερὰ τὸν πλοῦν μας· κ' ἐκ τῆς Τροίας,*
» *Ὦ Ἴμβρος, ς' τοὺς λιμένας σου ἤλθομεν ἐπ' εὐθείας* (γ)·

(*) Γράφεται καὶ συνημμένως Κυνοσκεφαλαί· εἶναι δὲ δύο ὑψηλοὶ λόφοι, πλησίον τῆς πόλεως Σκοτούσης ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅπου ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων Κουΐντος Φλαμίνιος ἐνίκησε κατὰ κράτος Φίλιππον τὸν δεύτερον, βασιλέα τῆς Μακεδονίας, τὸ 197 ἔτος πρὸ Χριστοῦ—Β.

(α) Οὐαλέριος Ἀντίας, παρὰ Τίτῳ Λιβίῳ· Δεκ. Δ'. Βιβλ. λγ'. κεφ. 30.

(β) Τίτ. Λίβιος Δεκ. Δ'. Βιβλ. λέ. κεφ. 43

(γ) Fleximus in laevum cursus· et ab Hectoris urbe Venimus in portus, Imbria terra, tuos. (Βιβλ. Α'. Ἐλεγ. ιά. Στίχ. 9—10)

ΑΡΘΡΟΝ Θ΄.

Ἀθηνόδωρος Ἴμβριος, ἐπάγγελμα, χαρακτὴρ καὶ τύχαι αὐτοῦ.

§. 31. Ὅσον πρὸς ἄνδρας, περιφήμους εἰς ἔργα ἀνδρίας, συνέσεως καὶ εὐφυΐας, δὲν ἔπρεπε νὰ ἦναι παντάπασιν ἐλλιπὴς ἡ Ἴμβρος· ἔπρεπε μάλιστα νὰ στολισθῇ ἀπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴν σοφίαν καὶ τὸν ἐξευγενισμόν· ἀλλ᾽ ὅμως ἕνα μόνον μᾶς ἀναφέρει ἡ Ἱστορία: τὸν Ἀθηνόδωρον. Τούτου τὰς πολλαχοῦ διεσπαρμένας εἰδήσεις θέλομεν συναθροίσει ἐνταῦθα εἰς ἕν.

§. 32. Ὁ Ἀθηνόδωρος ὑπῆρξε στρατιωτῶν μισθοφόρων ἀρχηγός· ὁ ὁποῖος, καθὼς πολλοὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἐσυνείθιζον νὰ πράττωσιν, ἐμβαίνοντες εἰς δούλευσιν ἐκείνου, ὅστις καλήτερα τοὺς ἐπλήρονεν, ἐστράτευσε καὶ αὐτὸς μισθωτὸς ὑπὸ τὸν Ἀρτάβαζον, σατράπην τῆς Ἰωνίας, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου, τοῦ ἐπονομαζομένου Ὤχου. Ἴσως ὁ Ἀθηνόδωρος ἐδέχθη τὸν μισθὸν τοῦ σατράπου τούτου, ἀκολουθῶν τὸν Χάρητα, Ἀθηναῖον στρατηγὸν τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου· καὶ μὴ ἔχων πόθεν νὰ πληρώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν στρατιωτῶν, ἐμβῆκεν εἰς τοῦ Ἀρταβάζου τὴν δούλευσιν, περὶ τὸ 357 πρὸ Χριστοῦ (α) Ἀφ᾽ οὗ ἔπειτα ἐπιάσθη ὁ Ἀρτάβαζος ἀπὸ τὸν Αὐτοφραδάτην, σατράπην τῆς Λυδίας, καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ: Μέντορα καὶ Μέμνονα τοὺς Ῥοδίους, καὶ ἀφ᾽ οὗ, διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις των, ὑψώθησαν εἰς μεγάλην φήμην, ἐκινήθησαν κατὰ τῶν βοηθῶν ἐκείνου, μὲ τοὺς ὁποίους ἦτο καὶ Χαρίδημος ὁ ἐκ τοῦ Ὠρεοῦ, πόλεως τῆς Εὐβοίας ἄνθρωπος ῥαδιοῦργος καὶ πονηρότατος. Οὗτος, ἀθετῶν τὸν πρὸς τοὺς εἰρημένους συγγενεῖς τοῦ Αὐτοφραδάτου ὅρκον αὐτοῦ, ἐκυρίευσε, μὲ τρόπον ἄπιστον, τὰς πόλεις Κέβρηνα, Σκῆψιν καὶ Ἴλιον (β). Τὸ δὲ Ἴλιον ἐκυριεύθη μὲ στρατήγημα, ἀναφερόμενον

(α) Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκράτους, §· 63 — Διόδ. Σικελ. Βιβλ. ιϛ΄. κεφ. 22.
(β) Ὁ αὐτὸς αὐτόθι.

ὑπὸ Αἰνείου τοῦ Τακτικοῦ, τὸν ὁποῖον, ὡς ἀρχαιότερον, προτιμῶμεν ὑπὲρ τὸν Πλούταρχον (α), καὶ Πολύαινον (β), οἵτινες διηγοῦνται τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλον τρόπον, ἂν καὶ τοῦτο οὐδὲν ὠφελεῖ εἰς τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν.

§. 33. *Στρατήγημα·* « Ἐξήρχετο, λέγει, ἀπὸ τὸ Ἴλιον καθ'
» ἑκάστην ἕνας δοῦλος τοῦ ἄρχοντος πρὸς ζήτησιν τροφῶν, καὶ
» πάλιν τὸ ἑσπέρας εἰσήρχετο. Διαφθαρεὶς ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Χαρι-
» δήμου, εἰσέρχεται τὴν νύκτα μὲ τριάκοντα στρατιώτας, μετημ-
» φιεσμένους εἰς γυναῖκας καὶ παιδία, τοὺς ὁποίους προσποιεῖται,
» ὅτι αὐτὸς ἠχμαλώτευσεν. Ἡ μεγάλη πύλη τῆς ἀκροπό-
» λεως ἀνοίγει, ἡ φρουρὰ φονεύεται, ὁ Χαρίδιμος εἰσέρχεται εἰς
» τὴν πόλιν. Μόλις γίνεται κύριος αὐτῆς, καὶ ὁ Ἴμβριος Ἀθη-
» νόδωρος, μὲ τὸ σῶμα τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του Ἑλλήνων,
» παρουσιάζεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ φρουρίου. Τὸν ἐρωτᾷ τὸ
» σύνθημα: *Διόσκουροι·* ὁ δὲ ἀποκρίνεται τὸ τοῦ Χαριδήμου·
» *Τυνδαρῖδαι.* Ἡ ὁμοιότης τοῦ ὀνόματος ἐσύγχισεν (ἐμπέρδευσε)
» κατ' ἀρχὰς τοὺς ϛρατιώτας τοῦ Χαριδήμου· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐξη-
» γήθη τὸ πᾶν, ὁ Ἀθηνόδωρος διώκεται μετὰ τῶν ϛρατιωτῶν του,
» καὶ ὁ Χαρίδημος μένει κύριος τῆς πόλεως καὶ τοῦ φρουρίου » (γ).

(α) Εἰς τὸν βίον Σερτωρίου. κεφ. ά. (β) Στρατηγ. Βιβλ. Γ'. κεφ. 14.

(γ) Αἰνίου Τακτικά. κεφ. κδ' — Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Πολυαίνου ἀναφερόμενον στρατήγημα, ἔχει κατὰ λέξιν οὕτως:

« Χαρίδημος, Ἰλιέων λεηλατούντων αὐτοῦ τὴν πόλιν, οἰκέτην Ἰλιέα, προ-
» ελθόντα ἐπὶ λείαν, συλλαβών, μεγάλοις δώροις ἔπεισε προδοῦναι τὴν πόλιν.
» Ἵνα δὲ πιστὸς φανείη τοῖς φυλάττουσι τὰς πύλας, ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ πρό-
» βατα καὶ ἀνδράποδα δίς που καὶ τρὶς ἀγαγεῖν. Οἱ δὲ φύλακες, ταῦτα νειμά-
» μενοι, συνεχώρουν αὐτῷ πολλάκις ἐξιέναι νύκτωρ, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας πλείο-
» νας, τὴν λείαν περιελαύνοντας. Χαρίδημος τοὺς μὲν σὺν αὐτῷ συλλαβὼν
» ἔδησε· τὰ δὲ τούτων ἱμάτια περιβαλὼν ἰδίοις ἀνδράσιν ὡπλισμένοις, ἔδωκεν
» αὐτοῖς τά τε ἄλλα τῆς λείας, καὶ ἵππον ὡς αἰχμάλωτον. Οἱ φύλακες, ἵνα
» δέξαιντο τὸν ἵππον, πᾶσαν τὴν πύλην ἀνέῳξαν. Οἱ στρατιῶται, τῷ ἵππῳ
» συνεισπεσόντες, τούς τε φύλακας ἀπέκτειναν, καὶ τὴν λοιπὴν δύναμιν δεξά-
» μενοι, τῆς πόλεως ἐκράτησαν. Ὥστε, εἰ χρή τι καὶ παῖξαι, δεύτερον
» ἑάλω τὸ Ἴλιον, πάλιν ἵππῳ καταστρατηγούμενοι. »

Μὲ ὅλην τὴν συνέμπτωσιν τῆς ἁλώσεως τοῦ Ἰλίου δευτέραν φορὰν διὰ μέσου

§. 34. Τὰ ὅπλα τῶν Ἑλλήνων ἔσωσαν τὸν Ἀρτάβαζον ἀπὸ τὴν ἀδιάλλακτον ὀργὴν τοῦ μισητοῦ Ἀρταξέρξου Ὤχου, καὶ αἱ ἐκδουλεύσεις αὐτῶν ἀντημείφθησαν πληρέστατα ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν εὐγνωμοσύνην τοῦ σατράπου. Ἀλλ' ὁ Ὦχος ἔπεμψε πρεσβείαν διὰ νὰ παραπονεθῇ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων, ὅτι αὐτὸς θέλει βοηθήσει μὲ τριακόσια πλοῖα τοὺς ἐπαναστάτας τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου, καὶ οὕτω τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ καλέσωσιν ὀπίσω τὸ στράτευμά των (α). Τότε εἶναι πιθανὸν, ὅτι καὶ ὁ Ἀθηνόδωρος κατέλιπε τὴν Ἀσίαν.

§. 35. Μετὰ ταῦτα ἀναφαίνεται πάλιν ὁ Ἀθηνόδωρος εἰς μεγαλητέραν σκηνήν. Αὐτὸς ἐπέρασεν εἰς τὴν Θράκην, καθὼς ἐπέρασεν ἐκεῖ καὶ ὁ Χαρίδημος, ὅστις ἐλέγετο *Ξεναγὸς τῶν Ἀθηναίων*, διότι ἔτρεφε ξένον ςράτευμα ὑπὲρ συμμαχίας αὐτῶν, ὡς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κατὰ Ἀριστοκράτους λόγου τοῦ Δημο-

---

ἵππου, ὡς ὁ μὲν Πολύαινος παίζει, ὁ δὲ Πλούταρχος φιλοσοφῶν παρατηρεῖ, δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸ Ἴλιον τοῦτο μὲ τὸ Ὁμηρικόν. Τὸ Ὁμηρικὸν Ἴλιον, ὅ ἐστιν ἡ Τρωὰς, ἔκειτο ἐπί τινος γλώσσης τῆς γῆς, μεταξὺ τῶν τὴν σήμερον τουρκιστὶ καλουμένων ποταμῶν: Μ ε ν τ ε ρ έ-σ ο ὺ (τοῦ πάλαι Σκαμάνδρου,) καὶ τοῦ Γ κ ι ο υ μ π ρ ὲ κ-ν τ ε ρ ε-σ ο ὺ (τοῦ Σιμόεντος), εἰς τὸν τουρκιστὶ λεγόμενον τόπον Τ σ ι π λ ά κ-κ ι ο ΐ· τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Πολυαίνου καὶ τοῦ Πλουτάρχου ἱστορούμενον Ἴλιον, κτισθὲν ὑπὸ τῶν Αἰολέων, περίπου ἑξήκοντα ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκὰ, ἔκειτο καὶ αὐτὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς μὲν γλώσσης τῆς γῆς, κατωτέρω ὅμως τοῦ Ὁμηρικοῦ πρὸς δυσμὰς, ὡς 30 στάδια (Στράβ, Γεωγρ. Βιβλ. ΙΓ'. κεφ. ά.), ὅπου τὴν σήμερον ὑπάρχει τὸ καλούμενον Π α λ α ι ὸ ν, ἢ τουρκιστὶ, Ἐ σ κ ὶ-Κ α λ α φ α τ λ ί, καθὼς μετὰ πολλὰς ἀπάτας καὶ ὀνειροπολήματα τῶν φιλολόγων καὶ περιηγητῶν, ἐξηκριβώθη ἄριστα ὑπὸ τοῦ κυρίου Φιλίππου Βαρκέρου Οὐεββίου (Barker Webb), Ἄγγλου εὐγενοῦς, εἰς τὰς ἐν ἔτει 1819 γενομένας παρατηρήσεις του περὶ τῆς ἀρχαίας καὶ ἐνεστώσης καταστάσεως τοῦ Τ ρ ω ϊ κ ο ῦ Ἀ γ ρ ο ῦ, αἵτινες ἐξεδόθησαν ἰταλιςὶ ἐν τῇ Ἰ τ α λ ι κ ῇ Β ι β λ ι ο θ ή κ ῃ, τὸ 1821 ἔτος (Ἐφημερὶς φιλολογικὴ, ἐν Μεδιολάνοις).

Σημειωτέον προσέτι ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Σκάμανδρος ποταμὸς (Μ ε ν τ ε ρ έ-σ ο ὺ) κατὰ τὸν τοπικὸν χάρτην τοῦ Τρωϊκοῦ Ἀγροῦ, τὸν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Οὐεββίου, ἐκδοθέντα, χύνεται εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, ὀλίγον τι μακρὰν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Κ ο ὺ μ-Κ α λ ὲ, φρουρίου ἐπὶ τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, εἰς τοῦ Ἑλλησπόντου τὸ στόμιον—Β.

(α) Διόδ. Σικελ. Βιβλ. ις'. §. 22.

σθένους φαίνεται. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Κότυος (α), βασιλέως τῆς Θράκης, ἐπειδὴ Κερσοβλέπτης ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος ἦτο ἔτι παιδάριον, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ αὐτοῦ ἀδελφοί: Βηρισάδης καὶ Ἀμάδοκος, τὸ πᾶν τῆς διοικήσεως ἦτο εἰς χεῖρας τοῦ Χαριδήμου. Ἀλλ' ἡ σκληρότης αὐτοῦ παρώξυνε τοὺς λαοὺς τῆς Θράκης, καὶ ὁ Βηρισάδης καὶ Ἀμάδοκος συνώμοσαν κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἀθηνόδωρος, συγγενεύσας μὲ τὸν Βηρισάδην, ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν ταύτην· καὶ ποιήσας συμμαχίαν μετ' αὐτῶν, ἡτοιμάσθη πρὸς μάχην. Τότε, φοβηθεὶς ὁ Κερσοβλέπτης, ἔστερξε νὰ ὑπογράψῃ μίαν συνθήκην, ὑπαγορευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀθηνοδώρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη νὰ ὁρκισθῇ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς λοιποὺς δύω βασιλεῖς, ὥστε τὸ κοινὸν τῆς Θράκης βασίλειον νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία, καὶ αὐτοὶ ν' ἀποδώσωσιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους τοὺς τόπους των. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἀφῆκαν τὸν Ἀθηνόδωρον χωρὶς βοήθειαν χρηματικὴν, καὶ πᾶν ἄλλο ὑποστήριγμα, ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτος ἠναγκάσθη ν' ἀπολύσῃ τοὺς ἀνθρώπους του. Καὶ ἐπειδὴ ἡ τοῦ πολέμου ἐπιτροπὴ ἐδόθη εἰς τὸν Χαβρίαν, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἄλλο εἶχεν, εἰμὴ ἓν μόνον πλοῖον, ὁ Χαρίδημος ἠρνήθη αὐθαδῶς, ἔκαμε δὲ καὶ τὸν Κερσοβλέπτην ν' ἀρνηθῇ τὴν πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον συνθήκην· εἶτα ἐπρόβαλε νέαν συνθήκην πρὸς τὸν Χαβρίαν, ὅστις, μὴ ἔχων δυνάμεις ἱκανὰς πρὸς ἀντίστασιν, ἠναγκάσθη νὰ τὴν δεχθῇ.

§. 36. Τὴν συνθήκην ταύτην ἀκυρώσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπεμψαν δέκα πρέσβεις, διὰ νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν Κερσοβλέπτην εἰς τὴν τήρησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀθηνοδώρου γενομένης συνθήκης. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι δὲν ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ, ἐπέμφθη ὁ Χάρης ἐπὶ κεφαλῆς ἑνὸς σώματος μισθοφόρων στρατιωτῶν, καὶ μὲ ἀξίωμα ἀρχιστρατήγου. Ἀφ' οὗ μὲ τοῦτον ἥνωσαν τὰς δυνάμεις των ὁ Ἀθηνόδωρος καὶ οἱ δύο βασιλεῖς, ὁ Χαρίδημος καὶ ὁ Κερσοβλέπτης ἔκα-

(α) Ἢ φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Πύθωνος, ὡς λέγει Δημοσθένης, λόγῳ κατὰ Ἀριστοκράτους. §. 70.

μον τὴν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην δικαιοτάτην καὶ πρέπουσαν συνθήκην. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, θέλων ὁ Χαρίδημος νὰ ἀπατήσῃ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νὰ γείνῃ τῆς Θρᾴκης κύριος, διὰ νὰ συνταράξῃ καὶ καταςήσῃ ἀπράκτους τοὺς στρατηγοὺς τῶν δύο βασιλέων, τοὺς ἐναντίους τοῦ Κερσοβλέπτου, καὶ νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἰδίαν του ζωὴν, κατώρθωσεν, ὥςε νὰ προβληθῇ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὑπό τινος Ἀριςοκράτους, Ἀθηναίου νομιζομένου, ὅλως διόλου νέον καὶ ἀσυνείθιςον ψήφισμα, μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ὁποίου, ὅςις ἤθελε φονεύσει τὸν Χαρίδημον, ἔπρεπε νὰ φερθῇ εὐθὺς ἀνεξετάστως εἰς τιμωρίαν· καὶ ἄν τις, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης ἄνθρωπος, ἤθελε τολμήσει νὰ ἀφαρπάσῃ τὸν κατάδικον τοῦτον, ἢ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὁπωσοῦν, ὁ τοιοῦτος νὰ γίνεται ἔκπτωτος τῆς συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων. Τοιοῦτον ψήφισμα ἀπέβλεπε τὸν Ἀθηνόδωρον καθ' αὐτὸ, ὅστις, ὡς φύσει πολίτης τῶν Ἀθηναίων, ἔπρεπε νὰ φυλάττηται ἀπὸ τοῦ νὰ φανῇ καταφρονητὴς τοῦ ψηφίσματός των, φοβούμενος μήπως, ἐὰν συμβῇ τι δυστύχημα εἰς τὸν Χαρίδημον, ἀποδοθῇ τὸ πταῖσμα εἰς αὐτόν. Εὐθυκλῆς δέ τις Ἀθηναῖος ἄλλος, μεταχειρισθεὶς τὸν Δημοσθένην, κατηγόρησε τὸ ψήφισμα τοῦτο ἰσχυρῶς, καὶ ἐγκάλεσε τὸν Ἀριστοκράτην, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν μέχρι τοῦδε σωζομένην δημηγορίαν, ἥτις ἐπραγματεύθη τὸ πρῶτον ἔτος τῆς 107 Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Ἄρχοντος Ἀριστοδήμου, 332 ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Τῆς Δημηγορίας ταύτης ἡ ἔκβασις εἶναι ἄδηλος.

§. 37. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν περαιτέρω τοῦ Ἀθηνοδώρου τὴν ἱστορίαν, διὰ τοῦ χρόνου τὰ χάσματα. Βλέπομεν μόνον εἰς τὸν Πολύαινον, ὅτι, ἐνῷ ἐςρατήγει ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, κατὰ τὸν Ἀταρνέα, ἀκρωτήριον τῆς Μυσίας, νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Φωκίωνος, ἐξώρκισε τοὺς ςρατιώτας του καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, νὰ πολεμήσωσιν ἐκ νέου ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς. Οἱ δὲ, ἀνανεώσαντες τὴν μάχην διὰ τὸν ὅρκον, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, ἐφάνησαν τότε παραδόξως οἱ μὲν νενικημένοι νικηταὶ, οἱ δὲ νικηταὶ νενικημένοι (α).

(α) « Ἀθηνόδωρος, βασιλεῖ στρατηγῶν, ἡττηθεὶς ὑπὸ Φωκίωνος, περὶ Ἀταρ-

§. 38. Ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦτο καταλαμβάνομεν, ὅτι ὁ Ἀθηνόδωρος ὑπῆγεν εἰς δούλευσιν ἑνὸς βασιλέως, ὅστις ἔπρεπε νὰ ἦτο ὁ Φίλιππος· διότι ὁ Φωκίων δὲν ἐπολέμησε ποτὲ μὲ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἀλλὰ μὲ τὸν τῶν Μακεδόνων (α). Οὔτε εἶναι θαυμαστὸν, ἂν ὁ Ἀθηνόδωρος, εὔνους καὶ σπουδαστὴς τῶν Ἀθηναίων ὑπάρχων πρότερον, ἔγεινεν ἔπειτα τοῦ Φιλίππου ὀπαδός· διότι, ὡς μισθοφόρων στρατηγὸς, ἔτρεχεν ἐκεῖ, ὅπου ἡ τύχη τὸν ἐκάλει καλήτερα. Οὔτε τὸν ἔλειπαν ἴσως ἄλλα αἴτια ἰσχυρὰ, ὥστε νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ προτιμήσῃ τοιαύτην δούλευσιν. Αὐτὸς ἔβλεπε τὴν ταραχὴν, τὴν ἀκαταστασίαν, καὶ τῶν χρημάτων τὴν ἔνδειαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο οἱ Ἀθηναῖοι. Ἔβλεπεν αὐτοὺς, ὅτι ἐπεριποιοῦντο καὶ ἐτίμων τὸν ἀντίπαλόν του Χαρίδημον, καὶ ἐνεπιστεύοντο μᾶλλον εἰς τοὺς τούτου ὀπαδούς. Ἔβλεπε τελευταῖον τὸν Φίλιππον, ἐχθρὸν τοῦ ἐχθροῦ του Κερσοβλέπτου, ὅτι ὑπερίσχυεν εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ κατ' ὀλίγον ἐγίνετο κύριος αὐτῆς· καὶ ἑπομένως ὁ Ἀθηνόδωρος ἤθελε φυσικὰ νὰ διατηρήσῃ τὰ πλούσια κτήματα, ὅσα εἶχεν ἐκεῖ (β).

§. 39. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, ὁ Ἀθηνόδωρος, καθὼς πάντες οἱ τοῦ ἐπαγγέλματός του μιμηταὶ, ἄνθρωπος ἀνήσυχος καὶ ἐπιχειρηματίας, ὑπέπεσεν εἰς τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν ὀργὴν, ἐνῷ ἐξηκολούθει τὰς πρὸς τοὺς Μακεδόνας ἐκδουλεύσεις του. Τοῦτο διδασκόμεθα ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (γ) καὶ τὸν Αἰλιανὸν, οἵτινες διηγοῦνται, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος, τιμῶν τὸν Φωκίωνα μεγαλοφρόνως καὶ μεγαλοπρεπῶς, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου. Ὁ δὲ Φωκίων τὸ μὲν ἀργύριον δὲν ἐδέχθη· διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅμως παντελῶς, ὅτι κατα-

---

» νέα, ὥρκισε τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν, ἀναμαχήσασθαι » μέχρις ἂν ζῶσι. Καὶ δὴ συνέβαλον πάλιν ὡς διὰ τὸν ὅρκον. Καὶ ἦν ἰδεῖν » τοὺς μὲν νικήσαντας ἡττημένους, τοὺς δὲ ἡττημένους νικήσαντας » (Πολυαίν. Στρατηγ. Βιβλ. Ε'. κεφ. κά.)

(α) Πλούταρχ. εἰς τὸν βίον Φωκίωνος.

(β) Ἰσοκράτους συμμαχικός. §. 9. « Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς Θρᾴκης. . . πολλοὺς ἂν τόπους τοιούτους δυνηθείημεν κατασχεῖν ».

(γ) Εἰς τὸν βίον Φωκίωνος §. ιή.

φρονεῖ τὸν Ἀλέξανδρον, παρεκάλεσεν αὐτὸν ν' ἀφήσῃ ἐλευθέρους, διὰ χάριν του, Ἐχεκρατίδην τὸν Σοφιστὴν, Ἀθηνόδωρον τὸν Ἴμβριον, καὶ δύο Ῥοδίους ἀδελφούς: Δημάρατον καὶ Σπάρτωνα, οἵτινες, κατηγορηθέντες διὰ πταίσματα τινὰ, ἐφυλάττοντο δέσμιοι εἰς τὰς Σάρδεις· καὶ τοιουτοτρόπως ἠλευθερώθησαν οὗτοι ἀπὸ τὰ δεσμά (α).

§. 40. Ὁ Ὀρτέλιος (ϐ), τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν ὁ Πλακεντίας, μεταϐάλλει τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθηνοδώρου εἰς Θεόδωρον, καὶ ἀναφέρει κακῶς τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Αἰλιανοῦ, οἵτινες καὶ οἱ δύο ὀνομάζουσιν αὐτὸν Ἀθηνόδωρον. Ἐκτὸς τούτου, τὸν λέγει καὶ Σοφιστὴν, πεσὼν ἴσως εἰς τοιοῦτον ἁμάρτημα, διότι βλέπει τὸ ὄνομα αὐτοῦ, χωρὶς ἐπωνυμίαν τινὰ διακριτικὴν ἐπαγγέλματος, συνημμένον μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐχεκρατίδου, ὅστις ἐπονομάζεται Σοφιστὴς ὑπὸ τῶν εἰρημένων Συγγραφέων. Μὲ ὅλην ὅμως τὴν ἀπάτην του ταύτην ὁ Ὀρτέλιος, διορθόνει τὸ κείμενον τοῦ Αἰλιανοῦ, ὅστις, ἐναντίον τῶν ἀξιοπίστων μαρτυριῶν, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὀνομάζει τὸν Ἀθηνόδωρον *Ἱμεραῖον*, ἀντὶ Ἴμϐριον. Τοιαύτην διόρθωσιν παρεδέχθη καὶ ὁ Κοραῆς εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Αἰλιανοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ Ι΄.

Ὑπομνήματα τῆς Ἴμϐρου.

§. 41. Εἰς τὰ ὀλίγα, ὅσα ἠδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν περὶ τῆς Ἴμϐρου ἀπὸ τοὺς Συγγραφεῖς, ὀλιγώτερα θέλομεν συλλέξει ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν ὑπομνημάτων της. Ἐὰν πιστεύσωμεν εἰς τὸν Πλακεντίαν, βλέπομεν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην τῆς νήσου μας περιγραφὴν, ὅτι εἰς τὰς πεδιάδας αὐτῆς ἐσώζοντο ἴχνη ἀρχαιότητος, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἴχνη ναῶν, ἀφιερωμένων εἰς τὴν θεὰν Γῆν,

(α) Αἰλιαν. Ποικίλ. Ἱστορ Βιϐλ. Α'. κεφ. λέ.
(ϐ) Thesaurus Geographicus ἐν λέξει Ἴμϐρος.

καὶ εἰς τὸν Ἑρμῆν, ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ὁποίου, ὡς αὐτὸς βεβαιοῖ, ἐσώζοντο περισσότερα ἴχνη ἀξιοσημείωτα, παρὰ ἐκ τοῦ εἰς τὴν Γῆν ἀφιερωμένου. Ἂν καὶ ὁ Συγγραφεὺς οὗτος, ὡς συγκεχυμένος καὶ ὀλίγον ἐπιμελὴς, ἦναι ὀλίγης πίστεως ἄξιος, ἀλλ᾽ ὅμως καὶ ὁ Χοισεύλιος βεβαιοῖ, ὅτι φαίνονται τὰ ἴχνη ἀρχαίας πόλεως καὶ ναοῦ.

§. 42. Μία μόνη ἐπιγραφὴ, καὶ τρία νομίσματα ἐδημοσιεύθησαν, ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἴμβρον. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι ἔμμετρος, τοῦ ἀφιερωματικοῦ εἴδους, ἐγκεχαραγμένη εἰς λίθον μικρὸν, ἢ τεμάχιον λιθίνης βάσεως, πλατὺ δύο ποδῶν, ἔχουσα οὕτω·

Κῆρυκ᾽ ἀθανάτων Ἑρμῆ στήσαμμ᾽ ἀγοραίω,
Σοὶ μὲν, ἄναξ, δῶρον, κόσμον δ᾽ αὐτοῖσι τιθέντες,
Αὐτοκασίγνητοι παῖδες πατρὸς ἐξ Ἀγασίππου·
[Π]ασικράτης Εὐωνυ[μεὺς] Ἀγασικλῆς Εὐωνυ[μεὺς].

Τὸν λίθον τοῦτον εἶχεν ὁ ἐλλόγιμος Σουηκὸς Ἀκερβλάδιος (**Akerblad**), ὅστις ἐταξείδευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐδημοσίευσε τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην εἰς τὸ πονημάτιόν του, ἐπιγραφόμενον, Περὶ τῶν δύο χαλκίνων ἐλασμάτων (**laminette**), εὑρεθέντων ἐν Ἀθήναις (Ῥώμη, 1791 εἰς 4ον). Τὴν σήμερον ἡ πρωτότυπος αὕτη ἐπιγραφὴ σώζεται εἰς τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ Στραγγφορδιανὸν Μουσεῖον, ἥτις ἐξεδόθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ἰακωβσίου (**Jacobs**) (α), καὶ μὲ ἀνάγνωσιν μᾶλλον διορθωμένην, ὑπὸ τοῦ Βοικίου (***Bœkhius***) (β).

§. 43. Τὴν ἐλλείπουσαν ἀρχὴν τοῦ τελευταίου στίχου ἀναπληρόνει ὁ Βοίκκιος διὰ τοῦ Π, ἀναγινώσκων δηλαδὴ, *Πασικράτης*. ἀλλ᾽ ἴσως ἔπρεπε κάλλιον ν᾽ ἀναγνώσωμεν αὐτὴν, συμφώνως μὲ τὸν Ἀκερβλάδιον, *Ἀγασικράτης*· καθότι τὸ *Αγασ* εὑρίσκεται εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν λοιπῶν δύο ὀνομάτων (*Ἀγασίππου* καὶ

(α) Προσθῆκαι Ἀνθολογίας Παλατιανῆς Τόμ. Γ᾽. σελ. 100.
(β) Corpus Græc. Inscrips. Pars 11. No. 2156.

Ἀγασικλῆς) ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ, καὶ χρησιμεύει ὡς διακριτικὸν τῆς οἰκογενείας, καθὼς εἰς παρομοίας περιστάσεις ἐσυνείθιζον νὰ κάμνωσιν οἱ Ἕλληνες (α).

§. 44. Ὁ Ἀκερβλάδιος ὑποπτεύει, ὅτι τὸ ἐπίθετον τοῦτο: *ἀγοραῖος*, ἐδόθη εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀπὸ ἐμπόρους Ἀθηναίους ταξειδιώτας, ἐλθόντας εἰς τὴν Ἴμβρον διά τινας ὑποθέσεις των. Ἀλλὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα ἐνισχύουσι τοῦ Βοικκίου τὴν γνώμην, καὶ μᾶς πείθουσι νὰ ἐναγκαλισθῶμεν αὐτήν: Ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐτέθη ἀπὸ τῆς Ἴμβρου τοὺς Κληρούχους, οἵτινες διετήρουν τὸ ἐπώνυμον, *πολίτης Ἀθηναῖος* (β)· καὶ ἐπειδὴ οἱ πολῖται τῶν Ἀθηναίων ἦσαν διῃρημένοι πρότερον εἰς δέκα, εἶτα εἰς δεκατρεῖς φυλάς, διὰ τῶν ὁποίων ἐμερίζοντο οἱ δῆμοι τῆς Ἀττικῆς, ὁ Ἀγασικράτης, Ἀγάσιππος καὶ Ἀγασικλῆς δηλοποιοῦσιν ἑαυτοὺς *Εὐωνυμεῖς* τὸν δῆμον, οὕτω καλούμενον ἀπὸ τὸν Ἥρωα τοῦ ὀνόματος τούτου *Εὐώνυμον*, υἱὸν τοῦ Κηφισσοῦ, καὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν φυλὴν *Ἐρεχθηΐδα*.

§. 45. Ἡ τιμή, ἡ διδομένη εἰς τὸν Ἑρμῆν διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἀναμιμνήσκει τὴν ἐξαίρετον λατρείαν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἴμβριοι προσέφερον εἰς τοῦτον τὸν Θεόν, ὅστις μὲ φωνὴν Καρίαν, ὡς προείρηται, ἐκαλεῖτο *Ἴμβρασος*, καὶ ἔδωκε τὴν ὀνομασίαν εἰς τὴν Ἴμβρον, ἢ αὐτὸς ἔλαβεν ἐκεῖθεν τὸ ἐπίθετον, ὡς ἐπιχώριον.

§. 46. Ἐνταῦθα φαίνεται, ὅτι δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἁρμοδιώτατα ὁ τύπος ἑνὸς τῶν τριῶν σωζομένων νομισμάτων τῆς Ἴμβρου. Αὐτὸ εἶναι χάλκινον, καὶ ἔχει ἐκ μὲν τοῦ ἑνὸς μέρους κεφαλὴν γυναικείαν, βλέπουσαν πρὸς τὰ δεξιά· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, ΙΜΒΡΙΩΝ· καὶ προσέτι, καθὼς ὁ Μιοννέτης περιγράφει αὐτό, μορ-

(α) Ἀριστοφ. Νεφ. Στίχ. 63—67. Καὶ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς πάμπολλα εἶναι τὰ παραδείγματα.

(β) Οὕτως εἰς ἓν ψήφισμα τῆς Σαλαμῖνος ἀναφέρονται Θεόδοτος Εὐστρόφου Πειραιεύς, Θεόξενος Καλλιμάχου Λευκονιεύς, μολονότι οὗτοι ἦσαν Σαλαμίνιοι ἤτοι Κληροῦχοι Ἀθηναῖοι.

φὴν ἀνδρικὴν, ὁδεύουσαν πρὸς τὰ δεξιὰ, μὲ ὄρθιον τὸ αἰδοῖον, ἐπιστηρίζουσαν τὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς ῥόπαλον, κρατοῦσαν εἰς τὴν ἀριστερὰν δίσκον (patera), καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς ἔχουσαν ῥάβδον μὲ ῥόζους (α). Ὁ δὲ Χοισεύλιος, ὅστις ἐκδίδει τοῦ νομίσματος τούτου τὴν χαλκογραφίαν, στοχαζόμενος αὐτὴν ὡς ἀνέκδοτον, ἐξηγεῖ δι' αὐτοῦ Πρίαπον ὄρθιον, μὲ ἐπιγραφὴν ΙΜΒΡΟΥ (β). Ἀλλ' εἶναι δῆλον, ὅτι ἡ μορφὴ αὕτη ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὴ ὁ Ἑρμῆς. Περὶ τούτου μᾶς πιστοποιεῖ ὁ Ἡρόδοτος (γ), ὅστις λέγει, ὅτι τοῦ Ἑρμοῦ τὰ ἀγάλματα, μὲ ὄρθια τὰ αἰδοῖα, πρῶτοι τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατεσκεύασαν οἱ Ἀθηναῖοι, διδαχθέντες τοῦτο ἀπὸ τοὺς Πελασγοὺς, ἀφ' οὗ ἔγειναν οὗτοι τῶν Ἀθηναίων σύνοικοι, οἵτινες ὅμως πρότερον ἐκατοίκουν τὴν Σαμοθράκην· καὶ ὅποιος ἐκατηχήθη (προσθέτει ὁ Ἱστορικὸς) τὰ μυστήρια τῶν Καβείρων, τὰ ὁποῖα ἐπιτελοῦσιν οἱ Σαμοθρακῖται, παραλαβόντες αὐτὰ ἀπὸ τοὺς Πελασγοὺς, ἐκεῖνος καταλαμβάνει ὅπερ λέγω.

§. 47. Ἐκ τῶν ἀξιοσημειώτων τούτων λόγων συνάγεται, ὅτι οἱ Ἴμβριοι, ὄχι μόνον ὡς Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ ὡς φύλακες τῆς λατρείας, ἥτις ἐξ ἀρχαίων χρόνων ἐπεκράτει εἰς τὴν νῆσόν των, παρίστανον τὸν Ἑρμῆν εἰς τὸν ἄσεμνον ἐκεῖνον τρόπον. Παριστάνετο δὲ οὕτω, κατὰ τὴν μωρίαν τῶν ἀρχαίων ἐκείνων θρησκειῶν, διὰ τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα σημειοῖ ὁ Κικέρων καὶ ὁ Πορφύριος, καὶ τὰ ὁποῖα μᾶς εἶναι ἀνωφελῆ ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα (δ).

§. 48. Ὁ Ἑρμῆς, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Μνασέου καὶ τοῦ Διονυσιδώρου (ε), ἦτο εἷς τῶν Καβείρων θεῶν, οἵτινες ἐλατρεύοντο μὲ ἰδιαιτέραν λατρείαν, προελθοῦσαν ἐκ τῆς Σαμοθράκης· ἐτιμῶντο προσέτι καὶ εἰς τὴν Ἴμβρον (ζ). Τὸ νὰ θελήσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν

(α) Νομισμ. Ἀρχ. Τόμ. Α'. σελ. 433. (β) Τόμ. Β'. σελ. 198.
(γ) Βιβλ. Β'. §. 51.
(δ) Περὶ φύσεως Θεῶν. Βιβλ. Γ'. §. 16=Πορφύρ. παρὰ Εὐσέβ. Εὐαγγελ. Προπαρασκ. Βιβλ. Β'. 11.
(ε) Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδίου Ἀργοναυτ. Βιβλ. Α'. Στίχ. 918.
(ζ) Στράβ. Γεωγρ. Βιβλ. Ι'. κεφ. γ'. §. 21.

εἰς τὸν γνόφον, τὸν τοὺς Καβείρους καλύπτοντα, καὶ νὰ ἑρμηνεύσωμεν ἐκείνας τὰς τελετὰς μεταξὺ τοσούτων καὶ μεγίστων διαφωνιῶν ἀνδρῶν πεπαιδευμένων, ἤθελεν εἶσθαι ἔξω τοῦ προκειμένου σκοποῦ τοῦ ἡμετέρου πονήματος, ἴσως δὲ καὶ οὐδεμιᾶς ὠφελείας. Ὅστις ὅμως εἶναι περίεργος, δύναται νὰ συμβουλευθῇ τὰ συγγράμματα, ὅσα πραγματεύονται καθ' αὑτὸ περὶ τούτων (α).

§. 49. Ἐκτὸς τοῦ νομίσματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλαλήσαμεν ἀνωτέρω, εἶναι προσέτι δύω ἕτερα, ἀμφότερα χάλκινα (β), φέροντα τὴν κεφαλὴν τῆς Παλλάδος ('Αθηνᾶς), πρὸς τὰ δεξιὰ βλέπουσαν, μὲ τὴν περικεφαλαίαν. 'Αλλ' εἰς τὸ ἀντίστροφον μέρος ἡ μία ἔχει: ΙΜΒΡΙΩΝ. Γυναῖκα ὀρθὴν, ἐνδεδυμένην ποδήρη, κρατοῦσαν δίσκον εἰς τὴν δεξιὰν, καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν, λύραν. Ἡ δὲ ἑτέρα ἔχει: ΙΜΒΡΙΩΝ. Γυναῖκα ὀρθὴν, μὲ τὴν δεξιὰν ὑψουμένην, κρατοῦσαν εἰς τὴν ἀριστερὰν τὸ *κέρας τῆς ἀμαλθείας*, ἀφθονίας καὶ πλούτου τεκμήριον.

§. 50. Καὶ ἄλλαι ἐπιγραφαὶ, ἢ μᾶλλον τίτλοι ἐπιτάφιοι τῶν 'Αθηναίων Κληρούχων, εὑρέθησαν εἰς τὴν νῆσόν μας, οἵτινες εἶναι οἱ ἑξῆς:

ΑΝΔΡΟΚΡΙΤΟΣ	ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣ
ΔΙΟΔΩΡΟΥ	ΑΝΔΡΟΚΡΙΤΟΥ
ΑΦΙΔΝΑΙΟΣ	[Α] ΦΙΔΝΑΙΟΣ

(α) Λατινιστὶ μὲν ταῦτα: Ι. Α. 'Αστορίου (Astorii) — 'Αδριανοῦ 'Ρελανδίου (Adriani Reland)— Κουμβερλανδίου (Cumberland) Διατριβὴ περὶ τῶν Θεῶν Καβείρων — Τωβίου 'Ιουτβερλεθίου (Tobia Iutberleth) Διατριβὴ φιλοσοφικὴ περὶ τῶν μυστηρίων τῶν Θεῶν Καβείρων=Γερμανιστὶ δὲ τὰ ἑξῆς: Κάρλου Μιχεκλέρου (Carlo Michecler) πραγματεία ἱστορικο-κριτικὴ περὶ τῶν φοινικικῶν μυστηρίων — Σχελλιγγίου (Scheling) περὶ τῶν θεοτήτων τῆς Σαμοθράκης— Μουντέρου (Munter) Διασάφησις ἐπιγραφῆς τινος 'Ελληνικῆς, ἀναφορικῆς πρὸς τὰ Σαμοθρακικὰ μυστήρια = 'Ιταλιστὶ: 'Ριγκίου (Rinck) περὶ ἐπιγραφῆς τινος 'Ελληνικῆς περὶ τῶν Θεῶν Καβείρων=Γαλλιστὶ δὲ: Saint-Croix, ἔρευναι ἱστορικαὶ καὶ κριτικαὶ περὶ τῶν μυστηρίων τῆς εἰδωλολατρείας—Πικτέτου (Pictet), περὶ τῆς λατρείας τῶν Καβείρων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις 'Ιρλανδοῖς.

(β) Μιοννέτης, εἰς τὸν προειρημένον τόπον. Τὸ πρῶτον τῶν δύο τούτων νομισμάτων φαίνεται ἐγκεχαραγμένον καὶ εἰς τοῦ Χοισευλίου τὸ σύγγραμμα (ἔνθ' ἀνωτέρω.

Πιθανῶς ὁ Χαιριγένης ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀνδροκρίτου, ἢ ἔγγονος αὐτοῦ, ἐὰν στοχασθῶμεν, ὅτι καὶ παρ' Ἕλλησιν ὁ ἔγγονος ἀνελάμβανε τὸ ὄνομα τοῦ πάππου. Τὸ δὲ *Ἀφίδνα*, ἢ *Ἀφίδναι* πληθυντικῶς, Δῆμος ἦτο τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς Λεοντίδος φυλῆς.

ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣ	ΧΑΙΡΥΛΛΑ
. . . ΓΑΣΙΟΥ	ΧΑΙΡΙΓΕΝΟΥ [Σ]
[Ι] ΚΑΡΙΕΥΣ	ΙΚΑΡΙΕΩΣ

Σημειωτέον τὸ, *Χαιρε*, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τρία τῶν συνθέτων τούτων ὀνομάτων, ὡς σημεῖον τῆς μεταξὺ αὐτῶν συγγενείας. *Ἰκαρία*, ἢ *Ἰκάριον*, ἦτο Δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς *Αἰγεΐδος* φυλῆς.

. . . .

. . . ΙΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ

Ἐνταῦθα ἐλλείποντος τοῦ κυρίου ὀνόματος, οὐδὲν σώζεται ἄλλο, εἰμὴ ἡ κατάληξις τοῦ πατρωνυμικοῦ τοῦ Κληρούχου τούτου, ὅστις ὑπῆρχεν ἐκ Μαραθῶνος, Δήμου τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς *Λεοντίδος* φυλῆς, κατὰ τὸν Στέφανον· κατ' ἄλλους δὲ, ἐκ τῆς *Αἰαντίδος*.

ΤΙΜΟΣΤΡΑΤΟΣ

ΤΗΣΙΟΥ, ἴσως Τισίου, ἢ Ἀγησίου.

ΠΑΙΑΝΙΕΩΣ

Παιανία Δῆμος ἦτο τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς *Πανδιονίδος* φυλῆς.

. . . ΝΟΣ ΣΚΗΙΤΙΟΥ

Ἀναγνωστέον Σφηττίου· *Σφηττὸς* δὲ ἦτο Δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἐκ τῆς *Ἀκαμαντίδος* φυλῆς.

ΩΣ ΤΗΣ ΝΕΜΕΣΕΩΣ

Τοῦτο εἶναι ἴσως ἀπόσπασμα τῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις ἐπικαλεῖται τὴν θείαν Νέμεσιν κατὰ τῶν τυμβωρύχων (*).

(*) Αἱ ἀνωτέρω ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν ἐν ἔτει **1838**, ὅτε, ἀνακαινιζομένης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπόλεως, καὶ διαφόρων μαρμάρων συγκομιζομένων, εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς, ἐκ τοῦ ἐκεῖ παλαιοῦ φρουρίου, ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν λοιπῶν καὶ τὸ τὰς ἐπιγραφὰς ταύτας φέρον—Β

ΑΡΘΡΟΝ ΙΑ΄.

Ἡ Ἴμβρος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων, χωρία, καὶ γνωστοί τινες αὐτῆς πολῖται, κατὰ τοὺς νεωτέρους Συγγραφεῖς.

§. 51. Καθὼς μέγα μέρος τῆς οἰκουμένης ὑπέπεσεν εἰς τὸ κράτος τὸ Ῥωμαϊκὸν, οὕτω καὶ ἡ Ἴμβρος· ἑπομένως δὲ καὶ κατοίκους Ῥωμαίους ἔλαβεν, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἑξῆς ἐπιγραφῆς.

Εἰς τὸν πρὸς ἀνατολὰς τοῖχον τῆς νῦν Μητροπόλεως, τῆς Ἴμβρου, ἀνακαινισθείσης περὶ τὸ 1799 ἔτος, εὑρίσκεται μάρμαρον, σχήματος ὀρθογωνίου, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν βάσις εἶναι ποδῶν $1\frac{1}{2}$, τὸ δὲ ὕψος σχεδὸν ἑνός. Ἐν αὐτῷ παριστάνεται γυνὴ, καθημένη ἐπὶ λίθου τετραγώνου, καὶ κρατοῦσα τὶ εἰς χεῖρας· ἔμπροσθεν δὲ αὐτῆς παρὰ τοὺς πόδας, ἵσταται ἑτέρα, ὡς ἀνήλικος· καὶ κάτωθεν αὐτῶν ἀναγινώσκονται ταῦτα:

ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ ΤΙΤΟΥ ΣΕΡΟΥΙΛΙΟΥ
ΘΥΓΑΤΗΡ ΧΑΙΡΑΙ (γρ. χαῖρε)

Τὸ ἀνωτέρω μάρμαρον εἶναι μία τῶν ἐπιτιτυμβίων πλακῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐσυνείθιζον οἱ ἐθνικοὶ νὰ στολίζωσι τοὺς τάφους των, παριστάνοντες εἰς αὐτὰς τὸν ἀποχαιρετισμὸν τοῦ ἀποθανόντος ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας του. Ὁ νεκρὸς ἐκάθητο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ἕδρας τινὸς, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἵσταντο, κατὰ τὴν περίστασιν, οἱ γονεῖς, τὰ τέκνα, κτλ. Ἐὰν δὲ παριστάνετο γυνὴ, αὕτη ἐκράτει πολλάκις εἰς χεῖρας μυροθήκην τινά· ἡ δὲ ἐπιγραφὴ ἀνέφερε συνήθως τοῦ ἀποθανόντος μόνον τὸ ὄνομα, μὲ τὸ προσφώνημα *Χαῖρε*.

Ὁ δὲ *Τίτος Σερούϊλιος* εἶναι προφανῶς εἷς τῶν Ῥωμαίων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους οἱ Αὐτοκράτορες κατέστησαν εἰς πάντα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἑπομένως καὶ εἰς τὴν Ἴμβρον, ὑποτελῆ γενομένην εἰς αὐτούς.

§. 52. Ὑποκειμένης τῆς Ἴμβρου εἰς τοὺς Ῥωμαίους, τουτέστι

κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 193-249 ἔτους χρονικὴν περίοδον, τὴν μεταξὺ Σεπτιμίου Σεβήρου, καὶ Φιλίππου τῶν Αὐτοκρατόρων, μνημονεύονται ὀνόματα δύω Ἰμβρίων, οἵτινες φαίνονται ὅτι ἦσαν ἄνδρες γνώριμοι, καὶ ὑπολήψεως τινός· τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς ἑπομένης ἐπιστολῆς, ἥτις εἶναι ἡ ις΄. Φιλοστράτου τοῦ νεωτέρου, ἀνεψιοῦ ἐξ ἀδελφῆς τοῦ προῤῥηθέντος (§. 6)· ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ ἐξάγεται ἐνταυτῷ καὶ ἡ μεταξὺ Ἴμβρου καὶ Λήμνου διατηρουμένη φιλικὴ σχέσις. Ἔχουσι δε τὰ τῆς ἐπιστολῆς οὕτω:

ΚΛΕΟΦΩΝΤΙ ΚΑΙ ΓΑΪΩ (α).

« Ὑπὲρ ὧν ἐπέσταλται, τὰ μὲν ἤδη γέγονε, τὰ δὲ αὐτίκα » ἔσται. Ἐγὼ γὰρ, Λήμνιος ὤν, πατρίδα ἐμαυτοῦ καὶ τὴν Ἴμβρον » νομίζω, συνάπτων εὐνοίᾳ, καὶ τὰς νήσους ἀλλήλαις, καὶ ἐ» μαυτὸν ἀμφοτέραις ».

§. 53. Οἱ ἀνωτέρω δύω ἄνδρες, οἵτινες ἤκμαζον περὶ τὰ μέσα τοῦ Γ΄. αἰῶνος, ἐπίσημοι ὄντες ὁπωσοῦν, ὡς προείπομεν, ἐκατοίκουν ἀναμφιβόλως καὶ εἰς ἐπίσημον τῆς νήσου μέρος, ἴσως τὴν προειρημένην πόλιν Ἴμβρον (§. 14). Τὴν πόλιν ταύτην ἀναφέροντες καὶ οἱ νεώτεροι Συγγραφεῖς, ἂν καὶ ἀσυμφώνως πρὸς ἀλλήλους, συναναφέρουσι μετ᾽ αὐτῆς καί τινα τῆς Ἴμβρου χωρία. Τὸ πρώτιστον τούτων, κατ᾽ αὐτοὺς, κείμενον ἐπὶ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν (ὄρους δηλ. τινὸς), πλησίον ἑνὸς λιμένος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κόλπου, βάθος ἔχοντος 15-20 βήματα, ὀνομάζεται, καθὼς καὶ ἡ νῆσος, *Ἴμβρος*, καὶ εἶναι ὠχυρωμένον μὲ ἓν φρούριον (β). Ὁ Μαγίνης γράφει, ὅτι ἡ νῆσος ἔχει μίαν κωμόπολιν τειχισμένην, εἰς τῶν ὀρέων τοὺς πρόποδας, πρὸς δυσμὰς τῆς ὁποίας ὑπόκειται πεδιὰς ὑπὸ ποταμῶν βρεχομένη (γ).

(α) Σημειωτέον, ὅτι καὶ τὸ Γάϊος ὄνομα εἶναι Ῥωμαϊκόν.

(β) Σπὼν—Οὐήλερος—Χοισεύλιος—Δαππέρσιος (ἐν τοῖς ἔμπροσθεν)· παρατηρητέον ὅμως, ὅτι οὗτοι συγχέουσι τὴν πόλιν μὲ τὰ χωρία.

(γ) Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὁ Μαγίνης ἔγραφε πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ις΄. αἰῶνος· διότι τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἐτυπώθη λατινιστὶ ἐν Βενετίᾳ, 1596.

Ὁ Πλακεντίας ὀνομάζει τὴν κωμόπολιν ταύτην, *Πόλιν μικρὰν*, καὶ καθέδραν τοῦ Ἐπισκόπου, μεταξὺ τῆς ὁποίας, λέγει αὐτὸς, καὶ τοῦ χωρίου *Κώστα*, ὀλίγον ἀπέχοντος πρὸς δυσμὰς, διαῤῥέει ποταμὸς εἰς τὴν θάλασσαν, μὲ ταχὺν καὶ ἀκούραστον δρόμον. Κατωτέρω δὲ, καὶ ἀπέναντι τοῦ Κώστα, πρὸς λίβα ἄνεμον (*garbino*), κεῖται τὸ χωρίον *Φλιώ*· πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ εἶναι ὁ *Σωτήρ*· καὶ κατωτέρω, ἐπὶ τῆς ἐξοχῆς ἑνὸς βράχου, εἶναι ἡ *Λυσίνη*, τὴν ὁποίαν, ἐξ αἰτίας αἰφνιδίων σεισμῶν, καὶ τῆς ἐνοχλήσεως τῶν ἀνέμων, ἐγκατέλιπον οἱ κάτοικοι πρὸ τοῦ ΙΖ΄. αἰῶνος (α).

§· 54. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τεσσάρων παλαιῶν τῆς Ἴμβρου χωρίων, ἀνυπάρκτων μὲν ὄντων τὴν σήμερον, καὶ ὡς ἐκ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν παντάπασιν ἀγνώστων, ἀναφερομένων δὲ ὑπὸ τῶν συγγραφέων τοῦ τότε καιροῦ, τὸ χωρίον *Κώστα*, ἢ *Κῶς*, ἢ *Κὸς*, διὰ τοῦ ο, φαίνεται ἐπισημότερον τῶν ἄλλων ὁπωσοῦν, διὰ τοὺς ἑαυτοῦ κατοίκους. Μαρτύριον τούτου εἶναι ὅτι Ἀδελφοί τινες ἐκ τῆς πάλαι ποτὲ τοῦ τιμίου Προδρόμου Μονῆς, τῆς ἐν τῇ ἀπέναντι Σωζοπόλεως κειμένης, ἐξελθόντες χάριν ἐλέους, καὶ περιελθόντες πάσας τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους, μέχρι Κύπρου καὶ Κρήτης καὶ Κερκύρας, καταγράφοντες πανταχοῦ καὶ τῶν ἐλεούντων χριστιανῶν τὰ ὀνόματα, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τὴν ποσότητα τοῦ ἐλέους, ἀπῆλθον καὶ εἰς τὴν Ἴμβρον, ἐν ἔτει 1615, καὶ κατέγραψαν, ἐν μόνῳ τῷ χωρίῳ Κὸς, δέκα ὀνόματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκεται:

Ἀνδρέας τοῦ Μάρκου Ἀραπλιώτου.

Καὶ κατωτέρω,

Νομικὸς τοῦ Ἰωάννου τοῦ ἀλαγιώτου (β).

(α) Πλακεντίας (§. 1).

(β) Κατάστιχον Ἐλεημοσυνῶν τῆς ἄσπρης θαλάσσης. σελ. ρλς΄. Σώζεται ἐν τῇ κατὰ τὴν Χάλκην Μονῇ τῆς Θεοτόκου — Ὁ παράγραφος οὗτος προσετέθη ὑπὸ τοῦ Β.

Τούτων ὁ μὲν πρῶτος δηλοῖ, ὅτι εἶχε τὴν καταγωγὴν ἐκ Ναυπλίου· ὁ δὲ δεύτερος ὑπεμφαίνει πιθανῶς, ὅτι, ἔχων προγόνους, τεταγμένους εἰς τὴν νόμιμον δικαιοδοσίαν τῶν πολιτῶν, εἴτε ἐκ μαθήσεως, εἴτε ἐκ πείρας ἁπλῆς ἐκτελοῦντας τὸ ἔργον τοῦτο, ἔλαβεν αὐτὸς ὡς κύριον ὄνομα τὸ ἀξιωματικὸν ἐπωνύμιον ἐκείνων· καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα συνειθίζονται ἐν Ἴμβρῳ.

§. 55. Περιεργοτέρας ὅμως εἰδήσεις ἠθέλαμεν ἔχει τυχὸν, ὡς πρὸς τῆς Ἴμβρου τὴν κατάστασιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου, ἐὰν ἐξεδίδοτο εἰς φῶς ἡ περιγραφὴ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἀναλεχθεῖσα μὲν, ἐν ἔτει 1422, ὑπὸ Χριστοφόρου Βουονδελμόντου (*Buondelmonti*), πρεσβυτέρου Φλωρεντινοῦ, σωζομένη δὲ ἐν τῇ Λαυρεντιανῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Φλωρεντίας (*). Ὅτι ὁ Βουονδελμόντης αὐτὸς ἐπεσκέφθη μετὰ τῶν ἄλλων νήσων καὶ τὴν Ἴμβρον, τοῦτο γίνεται φανερὸν ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ τῇ βιβλιοθήκῃ σωζομένου κώδικος τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου, εἰς 4ον μέγα, γεγραμμένου κατὰ τὸν ΙΔ΄. αἰῶνα, μὲ μίαν σημείωσιν τοῦ αὐτοῦ Βουονδελμόντου, ὅστις λέγει, ὅτι ἠγόρασεν αὐτὸν ἐν ἔτει 1419 εἰς τὴν Ἴμβρον, νῆσον τοῦ Αἰγαίου Πελάγους (α). Ἀλλ᾽ ἐκ τῆς εἰρημένης περιγραφῆς μηδὲν θετικὸν περὶ τῆς Ἴμβρου γινώσκοντες, ἂς ἐξακολουθήσωμεν τοὐλάχιστον τῶν ἐγνωσμένων τὴν σειρὰν, ἀναλαβόντες αὐτὴν ἕως ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

(*) Λαυρεντιανὴ ὀνομάζεται ἡ βιβλιοθήκη αὕτη, ἐκ τοῦ συστήσαντος αὐτὴν Λαυρεντίου τοῦ ἐκ Μεδίκων, Ἡγεμόνος τῆς Φλωρεντίας χρηματίσαντος περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ΄. αἰῶνος. Ὁ φιλόμουσος οὗτος ἀνὴρ, πρὸς πλουτισμὸν τῆς ἑαυτοῦ ταύτης βιβλιοθήκης, δεξιωσάμενος εὐμενῶς Ἰωάννην τὸν Λάσκαριν, τὸν τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Λασκάρεως Συγγενῆ, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἤδη ὑποδουλωθεῖσαν Ἑλλάδα, μὲ δαπάνας ἁδρὰς, διὰ νὰ συνάξῃ, ὅσον περισσότερα δυνηθῇ, Ἑλληνικὰ βιβλία χειρόγραφα—Β.

(α) (Bandini)—Κατάλ. Βιβλιοθ. Λαυρεντ. Τόμ. Β΄. σελ. 648.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΒ΄.

Γειτνιάζουσα μὲ τὸ Βυζάντιον ἡ Ἴμβρος, εἰς ποίαν ἐπαρχίαν ἐτάττετο, καὶ τίνες αἱ τύχαι αὐτῆς ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν Λατίνων ἁλώσεως τοῦ Βυζαντίου.

§. 56. Ἡ Ἴμβρος ὠφελήθη πιθανώτατα ἀπὸ τὴν γειτνιασίν της μὲ τὸ Βυζάντιον, ἀφ᾽ οὗ μετετέθη εἰς αὐτὸ ἡ αὐτοκρατορικὴ καθέδρα. Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, ὑποτάξας πάσας τὰς κυκλάδας νήσους καὶ τὴν Ἀχαΐαν εἰς τὴν πλατυτάτην ἐπικράτειαν τοῦ Ὑπάτου τῆς Ἀνατολῆς, ἐξαίρεσεν ἀπ᾽ αὐτὰς τὴν Λῆμνον, τὴν Ἴμβρον καὶ τὴν Σαμοθράκην, τὰς ὁποίας καθυπέβαλεν εἰς τὸν Ὕπατον τοῦ Ἰλλυρικοῦ (α)· Τὸ Ἰλλυρικὸν ἦτο ἓν τῶν τεσσάρων κλιμάτων της Ῥωμαϊκῆς μοναρχίας, περιέχον δύω ἡγεμονίας: τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Δακίαν. Ἡ Μακεδονία εἶχεν ἓξ ἐπαρχίας, τῶν ὁποίων Μητρόπολις ἦτο ἡ Θεσσαλονίκη. Εἰς ταύτην τὴν διανομὴν πρέπει νὰ συναριθμῶνται αἱ εἰρημέναι νῆσοι. Βραδύτερον ἔπειτα βλέπομεν τὴν Ἴμβρον συναριθμουμένην, ὁμοῦ μὲ ἄλλας 78 πόλεις, εἰς τὴν ὑπὸ Ἀνθυπάτου διοικουμένην Ἑλλάδα, εἴτε Ἀχαΐαν, δεκάτην Ἐπαρχίαν τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου (β), πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται τὸ αἴτιον· καθότι ἡ Ἴμβρος κεῖται πρὸς τὴν Θράκην, μακρὰν τῆς Ἀχαΐας, ὑπὲρ τὰς λοιπὰς πόλεις καὶ νήσους· ἐνῷ ἡ Θάσος καὶ ἡ Σαμοθράκη φαίνονται ἀριθμούμεναι εἰς τὴν ἑβδόμην Ἐπαρχίαν ὑπὸ τὸν Ὕπατον τοῦ Ἰλλυρικοῦ.

§. 57. Ἡ Ἱστορία δὲν λέγει μετὰ ταῦτα περὶ τῆς Ἴμβρου οὐδέν· καὶ δὲν εἶναι θαυμαστόν· διότι δὲν λέγει ἐπίσης οὐδὲ περὶ ἄλλων ἀξιολογωτέρων τόπων, μεινάντων εἰς τὸ σκότος ὑπὸ τὸν Βυζαντινὸν Δεσποτισμόν. Ἀλλ᾽ὅταν τὸ Ἀνατολικὸν Βασίλειον ἔγεινε τῶν Λατίνων διαρπαγὴ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Κωςαν-

(α) Ζώσιμος. Βιβλ. Β΄. κεφ. 33.

(β) Ἱεροκλέους Γραμματικοῦ συνέκδημος—(ἤκμαζε, κατά τινας, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου).

τίνου ἐκάθισε Βαλδουΐνος, ὁ Κόμης τῆς Φλανδρίας, ἡ ἡμετέρα τότε νῆσος, ἐν ἔτει 1206, ὑπέπεσεν εἰς ἐκείνους, τυχὸν δὲ εἰς τοὺς ἐξ ἐκείνων μάλιστα Ἐνετούς· καθότι αὐτοὶ ἔλαβον οὐ μόνον τὴν Κέρκυραν, τὴν Κεφαλληνίαν, τὴν Ζάκυνθον, τὴν Πελοπόννησον, καὶ πάσας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἀλλὰ καὶ τὴν Φρυγίαν, καὶ ὅλα τὰ παράλια καὶ τοὺς λιμένας τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἀλλ' ὅμως, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξουσιάζωσι τοσαύτης ἐκτάσεως τόπους, ἔδωκαν εἰς τοὺς ἑαυτῶν συμπολίτας τὴν ἄδειαν νὰ παρασκευάσωσι καὶ ἐξοπλίσωσι ναῦς, καὶ ν' ἀποκτῶσι, δι' ἰδίαν των ὠφέλειαν, ὅσα μέρη δύναται καθεὶς, ἐπὶ συμφωνίᾳ μόνον τοῦ νὰ προσφέρωσιν ὑποταγὴν εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν ὡς εἰς ὑπερτάτην Δεσπότειραν. Ἀγνοοῦμεν ἂν καὶ ἡ Ἴμβρος ἔλαβε τὸν ἰδιαίτερόν της Δεσπότην· ἀλλὰ γινώσκομεν βεβαίως, ὅτι τῆς μὲν Καλλιουπόλεως ἐξουσιασταὶ ἐχρημάτισαν Μάρκος Δάνδολος καὶ Ἰάκοπος Βιάρος· τῆς δὲ Λήμνου, Φιλόκολος Ναυαγῆρος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Λατῖνος τῆς Κωνςατινουπόλεως Αὐτοκράτωρ Ἐῤῥίκος παρεχώρησε τὸν τίτλον, *Δούξ* (α).

§. 58. Ἡ Ἴμβρος, ἥτις ὑπῆρξε πάντοτε σχεδὸν μέτοχος τῶν τυχῶν τῆς Λήμνου, ὑπετάγη ἴσως, ὁμοῦ μὲ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς συνοδίας της, εἰς ἐκεῖνον τὸν Δοῦκα. Ἀλλ ὕστερον, περὶ τὸ 1262, Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος κατώρθωσε πάλιν τὴν ἀνάκτησιν τοῦ θρόνου εἰς τοὺς Γραικοὺς, « καὶ πλεῖστον ἐξήρτυσε ναυτικὸν, » ἐμπλήσας τριήρεις ὑπὲρ τὰς ἑξήκοντα, καὶ προσειλήφει καὶ τὰς » ἐν Αἰγαίῳ νήσους πάσας, Λῆμνον, καὶ Χῖον, καὶ Ῥόδον, καὶ ὅσαι » Λατίνοις ἐδούλευον » (β). Ἀπὸ τοιαύτην μαρτυρίαν τοῦ Χαλκοκονδύλη εὔκολον εἶναι νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἴμβρος ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γραικικὴν αὐτοκρατορίαν.

§. 59. Ἀλλὰ δὲν νομίζεται ἐκ τούτου, ὅτι αὐτὴ, καθὼς καὶ

(α) Ῥημνούσιος, περὶ τοῦ Κωνσταντινουπολιτικοῦ πολέμου βιβλίον, ς'. = Σαβελλικὸς, Δεκάδ. Ἱστορικ. Α'. Βιβλ. ή.

(β) Χαλκοκονδ. Ἱστορ. Βιβλ. Δ'. κεφ. 5.

αἱ ἄλλαι νῆσοι, ἔμενον ἐν ἡσυχίᾳ. Καθότι οἱ Καταλάνοι, οἱ Ἀμογάβαροι, οἱ Γενουῗται, οἱ Ἐνετοὶ, οἱ Τοῦρκοι, ποτὲ μὲν φίλοι τῆς Αὐτοκρατορίας ταύτης, ποτὲ δὲ ἐχθροί· καὶ νῦν μὲν σύμμαχοι, νῦν δὲ πολέμιοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ παντὸς τρόπου πειραταὶ, κατεσκέδαζον πανταχοῦ τὸν τρόμον. Διηγεῖται ὁ Ἰάνουας (α), ὅτι, κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ὁ Πάπας Κλήμης ὁ Ζ΄, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων αὐτοῦ, ἐκήρυξε πόλεμον Σταυροφορικὸν, τῷ 1344 ἔτει· ἀλλ' εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ δὲν ἡνώθησαν, εἰμὴ ὀλίγαι δυνάμεις τῶν Λατίνων Ἡγεμόνων, οἵτινες ἐξουσίαζον τόπους ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ εἶχον διὰ τοῦτο συμφέρον ἄμεσον. Συγκροτηθέντος λοιπὸν ἑνὸς στόλου εἰκοσιτεσσάρων τριήρεων, ἐστοχάσθησαν νὰ κάμωσι μεγαλοπρεπῆ τινα καὶ λαμπρὰν ἐπιχείρησιν, καὶ προσέβαλον τὴν Σμύρνην, τὴν ὁποίαν καὶ ἐκυρίευσαν ἀληθῶς. Ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι, προσποιούμενοι τὸν πεφοβισμένον διὰ τὴν ζημίαν ταύτην, ἐπρόβαλον ὅπλων ἀνακωχήν· καὶ ἐν τοσούτῳ ἐξοπλίσαντες πλοῖα διάφορα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἀσίας, ἕως ἑκατὸν πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἀπῆλθον κατὰ τῆς Ἴμβρου, τὴν ἐκυρίευσαν κατὰ κράτος, ἐπέρασαν μέρος τι τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας, τοὺς δὲ λοιποὺς αἰχμαλωτίσαντες, ὠχυρώθησαν ἐκεῖ.

§. 60. Οἱ σύμμαχοι Λατῖνοι, (προσθέτει ὁ Ἰάνουας ἐφεξῆς) λαβόντες ταύτην τὴν εἴδησιν, ἐξῆλθον ἐκ τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης, τρόπον τινὰ πρὸς ἐκδίκησιν· ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἀναφέρει οὔτε ὁ Καντακουζηνὸς, οὔτε ἄλλος τις τῶν ἡμετέρων ἱστορικῶν· οὐδὲ ὁ Δουκάγγιος αὐτὸς, ὅστις, διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἱστορίαν περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τῆς Λατινικῆς ἐξουσίας, συνήθροισεν ἐπιμελῶς πᾶσαν δυνατὴν εἴδησιν τῶν τε Ἀνατολικῶν καὶ τῶν Δυτικῶν, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

(γ) Βάλβις Δομινικανὸς Γενουΐτης, καλούμενος ἔτι Ἰωάννης de Janua, ἢ Γενουήνσιος, ἐξ αἰτίας τῆς Πατρίδος του — Ἱστορία Γενικὴ τῶν βασιλείων τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ — Βιβλ. ις΄. κεφ. 5 καὶ 6.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΓ'.

Ἐπιγραφαὶ νεώτεραι εἰς τὸ Φρούριον τῆς Ἴμβρου, ἐξουσιασταὶ ἀλλεπάλληλοι καὶ παθήματα αὐτῆς, πρὶν ὑποταχθῇ εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος.

§. 61. Παρακμάζοντος ἔπειτα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον ἀεὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου, καὶ πανταχόθεν ἀκρωτηριαζομένου, ἡ Ἴμβρος ἔμεινε μεταξὺ τῶν ὀλίγων κτημάτων αὐτοῦ, ὅσα ἐσώζοντο ἔτι εἰς τὰ στενὰ τῆς ἐπικρατείας του ὅρια (α).

§. 62. Εἰς τοὺς χρόνους τῶν Βυζαντινῶν ἀνάγονται καὶ αἱ ἑξῆς ἐπιγραφαί, τῶν ὁποίων πρώτη κατὰ τὴν χρονολογίαν εἶναι αὕτη.

α'. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΜΟΚΑΤΑΤΗΣ Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ.
Ἔτους ,ςϡ (= 1392 ἀπὸ Χριστοῦ).

β'. ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΟΥΡΑΛΗΣ.
Ἔτους ,ςϡ = 1392 ἀπ'. Χ.

γ'. ΜΑΝΟΥΗΛ ΑΣΑΝΗΣ Ο ΛΑΣΚΑΡΗΣ.
Ἔτους ,ςϡΝ' = 1442 ἀπ'. Χ.

δ'. Ο ΔΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΑΤΟΥ ΗΜΩΝ ΑΥΘΕΝΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ Ο ΡΟΝΤΑΚΗΝΟΣ.
Ἔτους ,ςϡΞΑ' = 1453 (β).

Περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν πρώτων ἐπιγραφῶν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμέν τι θετικὸν καὶ βέβαιον. Ὅσον διὰ τὸν τέταρτον, φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ περίφημος ἐκεῖνος Ἰωάννης Λάσκαρις, ἀνὴρ εὐκατάστατος καὶ πολὺ πεπαιδευμένος, ὅστις, μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Βασιλείου, ἔζησεν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, γνωριζόμενος ὑπὸ

(α) Χαλκοκονδ. Βιβλ. Α'. σελ. 3.

(β) Καὶ αἱ τέσσαρες αὗται ἐπιγραφαὶ ἀνεγινώσκοντο πρότερον, ἐπὶ ἀκρογωνιαίων λίθων ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, εἰς τὰ τείχη μεγάλων καὶ ὑψηλῶν παλατίων τοῦ καθ' ἑκάστην κρημνιζομένου φρουρίου τῆς Ἴμβρου· νῦν δὲ εὑρίσκονται ἐν τῷ Νάρθηκι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπόλεως — Β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὸ ὄνομα *Ἰάνος* (Γιάνος) *Λάσκαρης ὁ Ῥυνδακινὸς*, ὡς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ δηλονότι πατρίδος Ῥυνδακοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ (λέγουσιν ἄλλοι) τὸ, *Ῥυνδακὸς*, εἶναι ποταμοῦ, καὶ οὐχὶ πόλεως ὄνομα, ἡ γραφὴ φαίνεται ἡμαρτημένη, καὶ ἔπρεπε πιθανώτερον νὰ λέγηται *Ῥοιτειανὸς*, καταγόμενος δηλαδὴ ἀπὸ τὸ *Ῥοίτειον*, πόλιν τῆς Τρωάδος κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον, τῆς ὁποίας τὸν κάτοικον οἱ μὲν παλαιοὶ ἐκάλουν *Ῥοιτειέα*· οἱ δὲ Βυζαντινοὶ ἐσχημάτισαν ἴσως, ὡς καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς τὸ, *Ῥοιτειανός*. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι τὰ περὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν, αἱ ἀνωτέρω ἐπιγραφαί, ὡς καὶ ἡ προῤῥηθεῖσα (§. 51.), κηρύττουσι τρανότατα, ὅτι τὸ φρούριον τοῦτο εἶναι νεώτερον κτίσμα Ῥωμαϊκὸν, ἀνεγερθὲν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς παλαιᾶς τῶν Ἀθηναίων πόλεως, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν εἰρημένων ἐπιγραφῶν (§. 50.) Καὶ ἂν ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἀνηγέρθη, δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸς, εἶναι ὅμως πρόδηλον, ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ μετὰ ταῦτα δὲν ἔπαυσαν ὀχυροῦντες αὐτὸ καὶ καλλωπίζοντες μὲ νέα παλάτια (α), ἕως εἰς αὐτὴν τοῦ Βασιλείου τὴν πτῶσιν, ὡς ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης ὁ Λάσκαρις, τοῦ ὁποίου τὸ παλάτιον, κατὰ τὴν τῆς ἐπιγραφῆς αὐτοῦ χρονολογίαν, ἐκτίζετο ἴσως ἔτι, ἐνῷ ἡ Κωνσταντινούπολις ἐδεσμεῖτο ἤδη μὲ τῆς ἁλώσεως τὰ δεσμά. Τοσαῦτα ἐν παρεκβάσει καὶ περὶ τούτων τῶν ἐπιγραφῶν (β).

§. 63. Αὐξανομένης δὲ καθ' ἑκάστην τῆς εὐτυχίας τῶν Ὀθωμανικῶν ὅπλων, πρὶν ἔτι κυριευθῇ ὑπ' αὐτῶν ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Ἴμβρος ὑπετάχθη, μὲ συναίνεσιν Μωάμεθ τοῦ Β΄. εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Αἴνου, δίδουσα ἐτήσιον φόρον εἰς αὐτὸν 1200 χρυσᾶ νομίσματα. (γ) Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο ἀπὸ μίαν εὐγενῆ οἰκογένειαν Γενουϊτῶν, ἐπονομαζομένην τῶν *Κατελουσίων*, (ἢ *Κατελουΐζων*, ἢ *Γατελούζων*, ἢ *Γατελιούτζων*, ὡς ἄλλοι

(α) Π α λ ά τ ι α καλεῖται ἕως τῆς σήμερον μέρος τι τοῦ εἰρημένου φρουρίου—Β.

(β) Ὁ παράγραφος οὗτος ὁλόκληρος σχεδὸν, προσετέθη ὑπὸ τοῦ—Β.

(γ) Δούκας—κεφ. 43,44.

γράφουσι), ἀπόγονος τοῦ Φραγκίσκου ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Παλαιολόγος εἶχε δώσει Μαρίαν τὴν ἀδελφήν του εἰς σύζυγον, καὶ τὴν νῆσον τῆς Λέσβου εἰς προῖκα, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεων, ὅσας ἐκεῖνος εἶχε κάμει πρότερον εἰς τοῦτον (α).

§. 64. Μετὰ ταῦτα, περὶ τὸ 1455 ἔτος, ὁ μέγας οὗτος κατακτητής, καὶ κύριος ἤδη τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μωάμεθ, ἐνῷ αὐτὸς ἐπορεύετο διὰ ξηρᾶς κατὰ τῆς Αἴνου, Δορίου τοῦ Κατελουσίου, ἡγεμόνος αὐτῆς, καὶ υἱοῦ τοῦ Παλαμίδου (τὸν ὁποῖον ὁ Χαλκοκονδύλης χαρακτηρίζει εἰδικώτερον μὲ τό, *Τύραννος τῆς Ἴμβρου*·) διατρίβοντες ἐν Σαμοθράκῃ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν (β), ἔπεμψε καὶ διὰ θαλάσσης τὸν *Ἰανούζην*, καθὼς ὁ Δούκας ὀνομάζει αὐτόν· καθὼς δὲ ἀναγινώσκεται εἰς τὸν Κατάλογον τῶν μεγάλων ναυάρχων τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους, Ἰανῆν (γ), νέον ναύαρχον, καὶ Ἔπαρχον (Μπέην,) τῆς Καλλιουπόλεως, μὲ δέκα τριήρεις, καὶ τοσαύτας διήρεις, διὰ νὰ κυριεύσῃ τὰς νήσους Θάσον, Σαμοθράκην καὶ Ἴμβρον, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι παρεδόθησαν εὐθύς, καὶ διωρίσθη εἰς αὐτὰς φρουρὰ τοῦ Σουλτάνου (δ).

§. 65. Ἀλλ' ὁ Πάπας Κάλλιστος, τρίτος τοῦ ὀνόματος τούτου, παρεκίνει ἐν τοσούτῳ τοὺς Ἡγεμόνας καὶ Βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης εἰς τὰ ὅπλα· καὶ μολονότι αὐτοὶ ἐδείκνυον εἰς τοῦτο μεγάλην ῥαθυμίαν, ὁ Πάπας ὅμως βουλόμενος, ἂν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναχαιτίσῃ τῶν Τούρκων τὴν ὁρμήν, τοὐλάχιστον νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ παραθαλάσσια, καὶ νὰ βοηθήσῃ τὰ λείψανα, ὅσοι οἱ μικροὶ δυνάσται τῶν Λατίνων εἶχον ἔτι ὑπὸ τὴν δεσποτείαν των,

---

(α) Δούκας—κεφ. 11, 12 = Χαλκοκονδ. Βιβλ. Ι'. σελ. 216.

(β) Δούκας—κεφ. 44.

(γ) Hagi Chalfa, παρὰ τῷ Ἅμμερ (Hammer), Ἱστορ. τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους—Βιβλ. ΙΓ'. Τόμ. Ε'. σελ. 32. μετάφρ. Ἰταλική.—Καὶ Ἱστορικοὶ Ὀθωμαν. παρὰ τῷ αὐτῷ. Αὐτόθι σελ. 34.

(δ) Χαλκοκονδ. Βιβλ. Θ'. σελ. 194 = Ἱστορ. πολ. Κωνσταντινουπόλεως, καταχωρισθεῖσα ἐν τῇ Τουρκο-γραικίᾳ Μαρτίνου Κρουσίου — μ'. σελ. 13—14 = Σαβελλικός—Ἱστορ. Βενετ. Δεκὰς Γ'. Βιβλ. 7.

ἐξαπέστειλε κάτεργα κατὰ μὲν τὸν Δοῦκαν, ἕνδεκα (α), κατὰ δὲ τὸν Σαβελλικὸν, δεκατρία (β)· καθὼς δὲ λέγει ὁ Πλάτινας(γ) καὶ ἄλλοι τῶν Λατίνων συγγραφεῖς, δεκαὲξ, ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Καρδηναλίου Λουδοβίκου Σκαράμπου, Πατριάρχου τῆς Ἀκυλητίας, ἐν ἔτει 1456, διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Ῥόδον, Χίον, Λῆμνον, Ἴμβρον, Σαμοθράκην, Θάσον, καὶ ἄλλας νήσους. Τὰ κάτεργα ταῦτα, ἑνωθέντα μὲ τὰ πλοῖα τῶν Καταλάνων καὶ τῶν πειρατῶν, ἔγειναν τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα (δ). Τὸν στόλον τοῦτον ἰδοῦσα ἡ εἰρημένη Ὀθωμανικὴ φρουρὰ, ἀκούοντες πρὸς τούτοις, ὅτι καὶ ἕτερα πλοῖα ἔμελλον νὰ ἔλθουν ἐκ τῆς Ἰταλίας, καταλιπόντες τὰς νήσους ἀνεχώρησαν· καὶ ἑπομένως ἡ Λῆμνος, Ἴμβρος, Θάσος, καὶ Σαμοθράκη παρεδόθησαν εἰς τοὺς Λατίνους.

§. 66. Αὕτη ὅμως ἡ ὠφέλεια τούτων καὶ ὑπεροχὴ ἦτο ἀσθενεστάτη ἐναντίον τοιούτου κατακτητοῦ, ὅστις, μὲ ἐξαίσιον ταχύτητα διατρέχων καὶ νικῶν πανταχοῦ, καθυπέτασσεν ὅλους τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὸ Βυζάντιον μέχρι τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου Πελάγους, καὶ ἀπὸ τὸν Δούναβιν ἕως εἰς τὸν κόλπον τὸν Ἀδριατικόν. Οὕτω λοιπὸν, διὰ νὰ συστείλωμεν τὴν διήγησίν μας εἰς τὰ στενὰ ὅρια, τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὴν, θέλομεν προσθέσει ὅτι, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στόλου τοῦ Λουδοβίκου διὰ τὴν Ῥόδον, Ἰσμαὴλ, ὁ νεωστὶ ψηφισθεὶς ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἔπαρχος τῆς Καλλιουπόλεως, ἀπελθὼν ἐκυρίευσε πάλιν τὴν Ἴμβρον καὶ τὴν Λῆμνον· καὶ συλλαβὼν τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας Ἰταλοὺς, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Μωάμεθ, εὑρισκόμενον τότε εἰς Φιλιππούπολιν, ὅπου καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν διὰ προσταγῆς αὐτοῦ (ε).

§. 67. Ὁ Χαλκοκονδύλης διηγεῖται (ζ), ὅτι καὶ Πίος ὁ δεύ-

(α) Δούκας—κεφ. 45.
(β) Ἱστορ. Βενετ. Δεκὰς Γ΄. Βιβλ. ζ΄.
(γ) Ἱστορ. delle vite Sommi Pontefici. Βίος Καλλίστου Γ΄.
(δ) Δούκας—ἔνθ' ἀνωτέρω.
(ε) Χαλκοκονδ. Βιβλ. Θ΄. σελ. 194.
(ζ) Χαλκοκονδ. Βιβλ. Γ΄. σελ. 178.

τερος, διάδοχος τοῦ Καλλίστου, παρεκίνησε τὸν Ἀλφόνσον, βασιλέα τῆς Ἀῤῥαγῶνος καὶ Νεαπόλεως, εἰς τὸ νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ ὅτι οὗτος μὲ κάτεργα, ὄχι περισσότερα τῶν δέκα, ἀπῆλθε πρῶτον κατὰ τῆς Ῥόδου, εἶτα κατὰ τῶν Ἀσιατικῶν παραλίων· καὶ μετὰ ταῦτα ὑπέταξε τὴν Λῆμνον καὶ Ἴμβρον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπάτη φανερά· καθότι ὁ Πίος δὲν ἐφόρεσε τὸ τρικόρωννον, εἰμὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλφόνσου· καὶ μολονότι ἐφλέγετο ὑπὸ μεγάλης ἐπιθυμίας τοῦ νὰ κάμῃ νέαν σταυροφορίαν, καὶ μεγάλας δυνάμεις εἶχε συναθροίσει δι' αὐτὴν, ἀλλ' ὅμως προηρπάσθη ἀπὸ τὸν θάνατον. Καὶ εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ Χαλκοκονδύλης συνέχεε τὰ πράγματα, μᾶλλον δὲ ἐπολλαπλασίασεν αὐτὰ, καὶ ἐκ μιᾶς τοῦ Καλλίστου ἐκστρατείας ἔκαμε δύο, παρενείρων ἀπερισκέπτως τοῦ Ἀλφόνσου τὸ ὄνομα. Καθότι οὗτος ὁ βασιλεὺς ὑπεσχέθη μὲν πρὸς τὸν Κάλλιστον, ἀλλὰ μὲ λόγους κενοὺς, νὰ ἐφοπλισθῇ κατὰ τοῦ εὐτυχοῦς καὶ τρομεροῦ Μωάμεθ· ἀλλ' ἔπειτα ἐστράφη ἐξ ἐναντίας κατὰ τῶν Γενουΐτῶν (α).

§. 68. Ἀποθανόντος δὲ Πίου τοῦ δευτέρου, ἐνῷ ἡτοίμαζε μὲ ζέσιν τὰ τοῦ μεγάλου ἐγχειρήματός του κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, οἱ Βενετοὶ μόνοι, μὲ τὰς ἰδίας δυνάμεις των, ἐβάστασαν ἔτη πολλὰ τοσοῦτον βάρος πολέμου. Μεταξὺ δὲ τῶν πράξεών των ἀναφέρεται καὶ ἡ ἅλωσις τῆς Ἴμβρου, γενομένη ἐν ἔτει 1466 ὑπὸ Βίκτωρος Καππέλλου, στολάρχου αὐτῶν (β). Εἰς αὐτὴν προσέτι ἐπέρασεν ἐκ τῆς Εὐβοίας, τὸ 1468 ἔτος, καὶ Νικόλαος Κανάλης μὲ εἰκοσιὲξ κάτεργα, καὶ ἐκεῖθεν ἀπεφάσισε νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Αἴνου (γ). Ἀφ' οὗ ἐκυρίευσεν αὐτὴν καί τινας ἄλλους τόπους, περὶ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1469 ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον

(α) Μουρατόριος—χρονικ. Ἰταλ. 1456-1457-1458-1463.

(β) Φραντζῆς—Βιβλ. Δ'. κεφ. κβ'.=Σαβελλικὸς—Ἱστορ. Βενετ. Δεκὰς Γ'. Βιβλ. Η'.=Σαγρέδος—Ὑπομνήμ. τῆς Ὀθωμανικ. Μοναρχ. σελ. 72.

(γ) Σαβελλ. ἔνθ' ἀνωτέρω=Ἀρθοῦς Θωμᾶς—Ἐξακολούθ. τῆς ὑπὸ Χαλκοκόνδ. Ἱστορίας. Βιβλ. ΙΑ'. σελ. 244.

ὁ μέγας Βιζίρης Μαχμούτ· ὁ δὲ Κανάλης, ὅςτις εἶχεν ὑποστρέψει εἰς τὴν Εὔβοιαν, ἐσηκώθη ἐκεῖθεν, καὶ μὲ τὸν στόλον του ἀπῆλθε πρῶτον εἰς τὴν Λῆμνον, εἶτα εἰς τὴν Ἴμβρον. Αὐτοῦ εὗρε τοὺς δυστυχεῖς νησιώτας κυριευμένους ἀπὸ φόβον πανικόν· διότι ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους τῆς νήσου εἶχε φθάσει ὁ στόλος ὁ Ὀθωμανικός. Καὶ μὴ δυνάμενοι πῶς νὰ ἐξηγηθῶσιν Ἰταλιςὶ, ἔκαμνον χειρονομίαν, ἥτις εἶναι συνήθης εἰς τοὺς Ἕλληνας· ἀλλὰ τῶν Ἰταλῶν οἱ συγγραφεῖς παριστάνουσιν αὐτὴν ὡς παράδοξον: τουτέστιν, ἐγγίζοντες τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, ἐσήμαινον μὲ τοῦτο τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν Τουρκικῶν πλοίων (α).

ΑΡΘΡΟΝ ΙΔ΄.

Κατάστασις τῆς Ἴμβρου ἀπὸ τοῦ 1478 καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, ἀφότου ἔγεινεν ὑποτελὴς εἰς τοῦ Βυζαντίου τὸν κύριον.

§. 69. Ἀπὸ τὴν Ἴμβρον ἐστράφησαν καὶ οἱ δύο στόλοι πρὸς τὴν περιμάχητον Εὔβοιαν, νῆσον ἐπισημοτάτην· τῆς ὁποίας κυριευθείσης ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ἐξακολουθοῦντος τοῦ πολέμου μὲ τύχην διάφορον ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων μερῶν, τελευταῖον ἐκλείσθη ἡ εἰρήνη ἐν ἔτει 1478. Ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔμεινεν ἡ Ἴμβρος ὑποτελὴς εἰς τὸν κύριον τοῦ Βυζαντίου, διοικουμένη ἀπὸ ἄρχοντας ὑπαλλήλους αὐτοῦ: ἕνα Ἀγᾶν, καὶ ἕνα Καδῆν. Κατὰ δὲ τὸ 1556 ἔτος ὁ Σουλτὰν Σουλεϊμάνης πρῶτος, οἰκοδομήσας εἰς τὴν βασιλεύουσαν τὸ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐπονομαζόμενον *Σουλεϊμανιὲ-τζαμισὶ*, διώρισεν εἰς σιτηρέσιον αὐτοῦ τὸν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἡμετέρας νήσου φόρον.

§. 70. Μολοντοῦτο, καθὸ ἄοπλος ἡ Ἴμβρος, καὶ πλησίον εἰς τοῦ Ἑλλησπόντου τὰς ἐκβολὰς, ὅπου τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων

(α) Ἀρθ. ἔνθ' ἀνωτέρω.

οἱ στόλοι ἐσυνείθιζον νὰ παρευρίσκωνται, διὰ νὰ κατασκοπεύωσι τὰ κινήματα τοῦ Ὀθωμανικοῦ, καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν, νὰ τὸν ἐμποδίζωσι μὲ διαφόρους πολέμους, ὥστε νὰ μὴ στραφῇ ἐναντίον ἄλλων τόπων τῆς Εὐρώπης· διὰ ταύτην, λέγω, τὴν αἰτίαν ἡ Ἴμβρος, ἂν καὶ προσωρινῶς, ἀλλ' εὐκόλως ἐκυριεύετο ὑπ' ἐκείνων· ἤρκει μόνον νὰ φανῶσιν, ἢ καὶ ν' ἀποβῶσιν εἰς αὐτὴν, πρὸς ἐνέργειαν ἐφημέρου δεσποτείας. Τοιαύτη ἦτο τῳόντι ἡ τῶν Βενετῶν, πρὸ τοῦ 1675 ἔτους, στολάρχου ὄντος Θωμᾶ Μοροσίνη (*Tommaso Morosini*) (α). Τοιαύτη ἡ ἐν ἔτει 1698, στολαρχοῦντος Ἱερωνύμου Δελφίνου. Οὗτος, ἀφ' οὗ ἐσυγχώρησε τὴν πυρπόλησιν τῶν χωρίων τῆς Λήμνου, ἔπλευσεν εἰς τὴν Ἴμβρον· καὶ ἐκεῖ, ὡς εἰς θέσιν ἐπίφθονον, ἐστάθη, διὰ νὰ προκαλέσῃ εἰς μάχην τὸν στόλον τὸν Ὀθωμανικὸν, ὅστις, ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ τότε Καπουδὰν-Πασᾶ, *Μετζομόρτου* τὴν ἐπωνυμίαν, ἦτο ἀραγμένος εἰς τῆς Τενέδου τὸ στενόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ὀθωμανικὸς δὲν ἐδείκνυε σημεῖα, ὅτι κλίνει πρὸς πόλεμον, ὁ Δελφῖνος ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν Ἴμβρον· καὶ ποτὲ μὲν ἐρεθίζων τὸν ἐχθρὸν, ποτὲ δὲ ὑπ' ἐκείνου περιγελώμενος, ἄλλοτε πολεμῶν, καὶ ἄλλοτε τῇδε κἀκεῖσε περιφερόμενος, τελευταῖον, μετὰ τέσσαρας μῆνας διαμονῆς περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐστράφη πρὸς τὴν Πελοπόννησον, ἀργυρολογήσας πρότερον πλουσιοπάροχον φόρον ἀπὸ τὴν Θάσον, τὴν Σαμοθράκην, τὴν Ἴμβρον, καὶ τὴν Κασάνδραν (β).

§. 71. Κατὰ τὸ 1718 ἔτος, ἄναπτεν εἰσέτι ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἐνετῶν καὶ Ὀθωμανῶν. Οὗτοι εἶχον ἐφορμήσει μὲν κατὰ τῆς Κερκύρας ἀνωφελῶς, ἀλλ' ἐγένοντο κύριοι τῆς Πελοποννήσου. Οἱ Ἐνετοὶ, διὰ ν' ἀποστρέψωσι τὴν θύελλαν, τὴν ἐπαπειλοῦσαν τοὺς τόπους αὐτῶν, καὶ νὰ λάβωσιν ἐκ τούτου δόξαν, ὤθησαν τοὺς στόλους των ἕως εἰς τὰ πέριξ τῆς Ἴμβρου, καὶ εἰς τῆς νήσου ταύτης τὰ ὕδατα συναπηντήθησαν, ἐξηγριωμένοι καὶ πείσμονες,

---

(α) Αὐγουστῖνος Καππέλλος—λόγ. Ἡρωϊκ. Δ'.

(β) Γαρζώνης—Βενετ. Ἱστορ. Βιβλ. ις'. σελ. 637—640.

μὲ τὸν στόλον τῶν Ὀθωμανῶν, κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ ἐκ Χαλεπίου Ἰβραχὶμ Καπουδὰν-Πασᾶ. Αἱ πράξεις αὗται δὲν ἀποτελοῦσι βέβαια μέρος τῆς ἡμετέρας Ἱστορίας· οὐδὲ ἡμεῖς ἀναφέρομεν αὐτὰς, εἰμὴ διὰ νὰ συμπεράνῃ τις, ὅτι ἡ δυστυχὴς Ἴμβρος, ἐκ τῆς ἐμφανίσεως, καὶ εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς αὐτῆς προσορμίσεως στόλων ἐναντίων, ἔμελλε νὰ ὑποφέρῃ ἐξ αὐτῶν ζημίας καὶ ἐρημώσεις.

§. 72. Ἐκτὸς τῶν μικρῶν τούτων τεμαχίων, δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀπαντήσωμεν ἄλλο εἰς τοὺς Συγγραφεῖς, διὰ νὰ πλατύνωμεν τὸ ὕφασμά μας, τὸ ἐξυφανθὲν μὲ στημόνια ποικιλόχροα καὶ πολυειδῆ.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΕ΄.

Ἐκκλησία τῆς Ἴμβρου.

§. 73. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἀφήσωμεν τι, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἴμβρου, λέγομεν, ὅτι αὐτὴ κυβερνᾶται πνευματικῶς ὑφ' ἑνὸς Μητροπολίτου· ὅτι δὲ μὲ τὸν τίτλον τοῦτον ἐτιμήθη ἐκ χρόνων παλαιῶν, τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν. Εἶναι βέβαιον, ὅτι, « εἰς τὴν νέαν Ἔκθεσιν Ἀδρονίκου » βασιλέως, ὅστις τὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μητροπόλεις » ἄλλας μὲν ἐκ μικρῶν ἀνεβίβασεν, ἄλλας δὲ πάλιν εἰς μικρο- » τέρας τῶν θρόνων κατεβίβασεν » (α)· εἰς ταύτην, λέγω, τὴν ἔκθεσιν, γενομένην περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΔ΄. αἰῶνος, Ἴμβρος δὲν ἀναφέρεται παντελῶς· τὸ ὁποῖον μᾶς κάμνει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ποιμὴν αὐτῆς δὲν ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦτον, εἰ μὴ μετ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ κυβέρνησις ἦτο σύμφωνος μὲ τὴν τάξιν τῆς πολιτικῆς, ἕπεται, ὅτι ἡ Ἴμβρος, ἂν εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἔλαβεν Ἐπίσκοπον, ἢ Μητροπολίτην, οὗτος ἔπρεπε νὰ ὑπόκειται εἰς τὸν πρόεδρον τῆς ὅλης ἐπαρχίας: τουτέστιν, εἰς τῆς Θεσσαλονίκης τὸν θρόνον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξου-

(α) Ἄντελμος Βανδούριος—Βασίλειον Ἀνατολικὸν Βιβλ. Η΄.

σία ἐφηπλοῦτο εἰς πολλὰς ἐπαρχίας. Οἱ Λατῖνοι, οἵτινες, μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν γενομένην πτῶσιν τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου, ἠλαζονεύθησαν νὰ ψηφίσωσιν Ἐπισκόπους τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὀνειροπολοῦντες, ὅτι αὐτὴ ἔπρεπε νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὸν Ἱεράρχην τῆς Ῥώμης, καθυπέταξαν, κατὰ τὸν ΙΓ'. αἰῶνα, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἴμβρου εἰς τὸν Παροναξίας Ἀρχιεπίσκοπον (α), τὸ ὁποῖον ὑποθέτει, ὅτι αὐτοὶ ἠκολούθουν τὴν τάξιν, τὴν ὑπάρχουσαν ἤδη εἰς τὴν νόμιμον Ἐκκλησίαν: Ὅτι δηλαδὴ καὶ πρῴην ἡ Ἴμβρος ὑπέκειτο εἰς τὸν Παροναξίας. Εἰς τὸν κατάλογον τῶν 75 Μητροπολιτῶν, τῶν εἰς τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑποκειμένων, κατὰ τὸν Σμίθιον, ἡ Ἴμβρος ἐπέχει τὴν 71 τάξιν (β).

§. 74. Ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν αὐτῆς τρεῖς μόνον εὑρίσκομεν εἰς τοὺς Συγγαφεῖς ἀναφερομένους.

Α'. *Ἰωακείμ.* Οὗτος φαίνεται ὑπογεγραμμένος μετὰ καὶ ἄλλων 15 Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων, εἰς τὸ Συνοδικὸν ψήφισμα, τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μητροφάνους ἐκδοθέν, ἐν μηνὶ Μαΐῳ, Ἰνδικτιῶνος ή. ἔτει *ἀπὸ* Κτίσεως *κόσμου* 7088, ὅ ἐστιν ἀπὸ Χριστοῦ 1580· διὰ τοῦ ὁποίου ψηφίσματος ἐπιβεβαιοῦται εἴς τινα Μιχαὴλ Παυλιώτην τὸ τοῦ *Ταβουλαρίου* ὀφφίκιον (γ). Τοῦ αὐτοῦ Ἰωακεὶμ σώζεται καὶ ἐπιςολὴ πρὸς Θεοδόσιον τὸν Ζυγομαλᾶν, Πρωτονοτάριον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἄνδρα τοῦ τότε καιροῦ πεπαιδευμένον· πρὸς τὸν ὁποῖον ἀναγγέλλει ὁ Ἰωακείμ, ὅτι ἐκίνησε μὲν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς προσκύνησιν τοῦ Πατριάρχου, φθάσας ὅμως ἕως εἰς τὴν Προικόννησον, καὶ ἐκεῖ κυριευθεὶς πρῶτον ἀπὸ νόσον λοιμικήν, εἶτα καὶ ἀπὸ τὴν συνήθη του ποδαλγίαν, δὲν ἐπροχώρησε περαιτέρω· μάλιστα διότι εἶχεν ἀκούσει εἰς τὴν Βασιλεύουσαν μεγάλας ταρα-

---

(α) Λεκιῆνος—Ἀνατολὴ Χριστιανική.
(β) Περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς Ἀνατολ. Ἐκκλ. σελ. 65.
(γ) Τουρκο-γραικία ὑπὸ Μ. Κρουσίου. Βιβλ. Δ'. σελ. 282.

χάς (α). Μία τοιαύτη ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν καταχωρίζομεν ἐνταῦθα, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἴσως ἔνδειξις ἀγχινοίας πολιτικῆς μᾶλλον τοῦ Ἰωακεὶμ, δὲν μᾶς ἀφίνει μέγα ὑπόμνημα τῆς εἰς τὴν παιδείαν δυνάμεώς του.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ (*) Ἀριθ. λϐʹ.

Τῷ ἁγίῳ, τῷ πρωτονοταρίῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κὺρ Θεοδοσίῳ, εὐλαϐῶς δοθείη.

✠ Τιμιώτατε αὐθέντι, ἅγιε πρωτονοτάριε, καὶ ἡμέτερον
» ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ ποθεινότατε, κὺρ Θεοδόσιε. Χάρις εἴη
» σου, εἰρήνης, καὶ ἔλεος, ἀπὸ θεοῦ, καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
» Χριστοῦ. Ἀντιϐολοῦμεν τὸν θεὸν, ἵνα ὑγιαίνεις μετὰ πάν-
» των τῶν φιλούντων σε. Γίνωσκεν, πῶς ἤλθαμεν ἕως τὸν
» μαρμαρά: εἰς προσκύνησιν τοῦ παναγιωτάτου· ἐνταῦθα
» ἠσθένησα ἀπὸ τὴν λυμικὴν, μετέπειτα ἐπιάσασίμεν τὰ
» ποδάρια. Τανῦν ἀκούωμεν πολλαῖς ταραχαῖς αὐτῶθην.
» Ἕνεκεν τούτου παρακαλῶσαι πολλὸν: ναμεγράψις κατα-
» λεπτῶς τὰ πράγματα, πῶς περνοῦν, μὲ τὸν τοξὸν κομι-
» στὴν τῆς γραφῆς: ἐὰν καὶ φιλεῖς ἡμᾶς· ἄλλον οὐχί· ἔῤ-
» ῥωσο ἐν Χριστῷ· καὶ περὶ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου, καὶ
» περὶ τοῦ μυσὲρ ἀνδρέα. Ἐϐουλόμην νὰ ἐλθῷ: ἀμὴ ἀκούω
» ταραχαίς· νὰ ἐλθῶ, ἢ οὐχὶ, ἕως ποῦ νὰ ἀποδούμεν: γράψε
» μὲν κατὰ ποῦ ἐγνωρίζης, ἡ αὐθεντίασου, νὰ κάμω ».

Ὁ Ἴμϐρου Ἰωακείμ.

Βʹ. Ἀθανάσιος. Οὗτος φαίνεται ἢ τοὐλάχιστον προσποιεῖται τὸν εὔνουν καὶ ζηλωτὴν τοῦ Ποντίφικος τῆς Ῥώμης· διότι Λέων ὁ Ἀλλάτιος τὸν συναριθμεῖ μὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἀνατολικῆς

(α) Τουρχο-γραικ. Βιϐλ. Δʹ. σελ. 318.

(*) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μετεγράφη ἐνταῦθα ἀπαραλλάκτως, καθὼς εὑρίσκεται τετυπωμένη ἐν τῇ Τουρκογραικίᾳ.

Ἐκκλησίας, οἵτινες ἀπῆλθον εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ φιλιωθῶσι μὲ τοὺς Δυτικούς. Τοῦτο ἔγεινε πρὸ τοῦ 1647 ἔτους, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη τοῦ Ἀλλατίου τὸ σύγγραμμα, ὅπου ὁ ῥηθεὶς Ἀθανάσιος ἀναφέρεται ὑπ' αὐτοῦ (α). Ἀναφέρεται δὲ μάλιστα καὶ πρὸ τοῦ 1643, ὅτε ὁ αὐτὸς Ἀλλάτιος ἔγραψε τὰς *Περὶ τῶν νεωτέρων ναῶν τῶν Γραικῶν* ἐπιστολάς του πρός τινα Ἰωάννην Μορῖνον, εἰς τὴν πρώτην τῶν ὁποίων, περιγράφων τὰ διάφορα Σημαντήρια τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν, καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν αὐτὰ μεταχειριζόμεθα, ἀναφέρει πάλιν τὸν αὐτὸν Ἀθανάσιον, λέγων: «Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ἤκουσα ποτὲ τὸν Ἀθανάσιον, Ἀρχιεπί-
» σκοπον τῆς Ἴμβρου, ἄνδρα χρηστὸν καὶ προσφιλεστατόν μοι
» ὅστις εἶχε κάμει τοῦ τάγματός του τὴν πρωτοπειρίαν εἰς τὸ
» Ὄρος τοῦ Ἄθωνος, ὅτι ἐπάνω εἰς τὸ Σημαντήριον τῆς Μονῆς τοῦ
» Διονυσίου, ἦσαν γεγραμμένοι Στίχοι τινές, ἄκομψοι ὅμως καὶ
» βάρβαροι. »

Οἱ τῳόντι βάρβαροι ἐκεῖνοι Στίχοι εἶναι οἱ ἑξῆς.

» Πόθεν πέφυκας, ὦ ξύλον . . . (ἐλλιπής)
» Ξύλον οἶσθά με (1) ἐν μέσῳ τοῦ δρυμῶνος·
» Ἄρτι κόπτομαι, καὶ ξίφει δαπανῶμαι·
» Νῦν δὲ κρέμαμαι ἐν τῷ Ναῷ Κυρίου·
» Χεῖρές με κρατοῦν εὐλαβῶν διακόνων (2)·
» Καὶ σφυροκοποῦσί με (3) φωνὰς ἐκπέμπω,
» Ἵνα πάντες ἔλθωσιν ἐν τῷ Ναῷ Κυρίου,
» Ὅπως λύσιν εὕρωσιν ἁμαρτημάτων.

Γ'. Γρηγόριος. Τοῦτον ἀναφέρει ὁ Λεκιῆνος (β) ἁπλῶς μόνον, ἀρχιερατεύοντα τῆς Ἴμβρου, κατὰ τὸ 1721 ἔτος. Ταῦτα περὶ τῶν Ἐπισκόπων.

§. 75. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν οὐδὲ περὶ ἑνὸς

(α) Περὶ τῆς διηνεκοῦς ὁμοφροσύνης τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας —Βιβλ. Γ'. κεφ. β'. §. 7.

(1) Ἀλλ. Δένδρον ἵσταμαι.

(2) Ἀλλ. ἱερέων.

(3) Καὶ σφυροκοποῦντές με.

(β) Ἐν τῷ, Ἀνατολῇ Χριστιανικῇ.

Ἰμβρίου, ὅστις φαίνεται ὅτι ἐχρημάτισεν Ἱερεύς. Εἰς τὸ ΝΘ. βιβλιοστάσιον (*Plateo*), κώδικι ΙΓ΄. τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ περιφήμου Λαυρεντιανῆς βιβλιοθήκης (§. 55), ὑπάρχει κώδιξ, γεγραμμένος μέρος μὲν εἰς τὸν ΙΕ΄. μέρος δὲ εἰς τὸν ΙϚ΄. αἰῶνα, δωρηθεὶς εἰς αὐτὴν, ἐν ἔτει 1569, ἀπὸ Λουδοβίκου Βεκατέλλη (*Becatelli*), ἀνδρὸς ἐπιστήμονος, καὶ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Ῥαγουσαίων. Ὁ κώδιξ οὗτος περιέχει διαφόρων Συγγραφέων πονήματα διάφορα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει καὶ εὐχὴ Κριτοπούλου τοῦ Ἰμβρίου, ἀρχομένη οὕτω. *Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος συμπαθὴς καὶ εὐδιάλλακτος, κτλ.* Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκεται: *Στίχοι Κριτοπούλου Μιχαὴλ τοῦ Ἰμβρίου·* τῶν ὁποίων ὁ μὲν πρῶτος εἶναι: *Ὅστις ἔρωτα Θεοῦ ἔσχεν εὐφρόνων·* ὁ δὲ τελευταῖος: *Καὶ θύρα ζωῆς πρὸς σωτηρίαν ἄγος* (α) (*). Ἂν ὁ Κριτόπουλος οὗτος ἔχῃ κοινωνίαν τινὰ μὲ Μητροφάνην τὸν Κριτόπουλον, μαθητὴν Μαξίμου τοῦ Μαργονίου, καὶ Πρωτοσυγκέλλου Πατριαρχικοῦ, καὶ ὕστερον Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τοῦτο δὲν τολμῶμεν νὰ βεβαιώσωμεν· λέγομεν δὲ μόνον, ὅτι ἴσως ἦσαν ἀμφότεροι ἀπὸ τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν, καὶ τὴν αὐτὴν πατρί-

---

(α) Βανδῖνος (Bandinus) — Κατάλογος κωδίκων Ἑλληνικῶν. Τόμ. Β΄. σελ. 518—522.

(*) Οἱ στίχοι οὗτοι, καὶ ἡ μνημονευθεῖσα Εὐχὴ, συνετυπώθησαν μετὰ καὶ ἄλλων διαφόρων κατανυκτικῶν Εὐχῶν, ἐν ἔτει 1799, ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Τυπογραφείῳ, εἰς 4ον μικρὸν, διορθώσει μὲν Νικοδήμου Ἁγιορείτου τοῦ ἐκ Νάξου, δαπάνῃ δὲ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Ζ΄. Καὶ ἡ μὲν Εὐχὴ, κατανυκτικωτάτη οὖσα, καὶ ἱκανῶς διεξοδικὴ, ἐπιγράφεται: Εὐχὴ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Μιχαὴλ Κριτοπούλου τοῦ Ἰμβρίου, (σελ. 170 — 174). Οἱ δὲ Στίχοι, δεκαεπτὰ ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ἐπιγράφονται οὕτω: Μιχαὴλ Κριτοπούλου, ἢ Κριτοβούλου, τοῦ Ἰμβρίου, Στίχοι εἰς τὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Αὐγουστῖνον, δωδεκασύλλαβοι μὲν, ἄμετροι δέ. Ἐνταῦθα διορθοῦται καὶ τὸ τέλος ἑκατέρου τῶν ἀνωτέρω Στίχων: τοῦ μὲν πρώτου τὸ, εὐφρόνων, εἰς τὸ, ἐμφρόνως· τοῦ δὲ τελευταίου τὸ, ἄγος, εἰς τὸ, ἄγον, μετοχικῶς ἀποδιδόμενον εἰς τὴν ἀνωτέρω κειμένην λέξιν, Τὸ δὲ βιβλίον (τοῦ Αὐγουστίνου δηλ.). Μετὰ δὲ τοὺς Στίχους ἕπεται ἀμέσως καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο, τὸ τὰς θεολογικὰς, καὶ πρὸς θεῖον ἔρωτα θεωρητικὰς εὐχὰς τοῦ Αὐγουστίνου περιέχον—Β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δα· ἀλλ᾽ ὁ Μιχαὴλ εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ Μητροφάνους· διότι οὗτος ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς σοφοὺς Καθηγητὰς τῆς ἐν Ἑλμσταδίῳ Ἀκαδημίας (ὅπου ἀπῆλθεν ἐν ἔτει 1620) τὴν ἑαυτοῦ ὁμολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας: Σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον ἐτυπώθη μετὰ ταῦτα, κατὰ τὸ 1661 ἔτος, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πόλει, ὁμοῦ μὲ τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν Ἰωάννου Ὀρνεσίου (α).

ΤΜΗΜΑ Β΄.

Περιέχον τὴν ἐνεστῶσαν τῆς Ἴμβρου κατάστασιν, φυσικήν τε καὶ πολιτειογραφικὴν (Στατιστικήν.)

Α΄. Κῶμαι, ἢ χωρία τῆς Ἴμβρου.

§. 76. Ἓξ χωρία ἔχει τὴν σήμερον ἡ Ἴμβρος, πόλιν δὲ οὐδεμίαν· τῶν δὲ χωρίων τούτων τὰ ὀνόματα εἶναι: Κάστρον, Γλυκὺ, Παναγία, Ἅγιος Θεόδωρος, Ἀγρίδια καὶ Σχοινούδιον.

1. Χωρίον Κάστρον.

§. 77. Τοῦτο κεῖται ἐπί τινος βράχου μεμονωμένου καὶ ἀποκρήμνου, ὅστις, ἐκτεινόμενος ὀλίγον εἰς θάλασσαν πρὸς βοῤῥᾶν, καὶ σχηματίζων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν μικροὺς κόλπους, ταπεινοῦται ἔπειτα πρὸς μεσημβρίαν ἠρέμα καὶ ὁμαλῶς εἰς τὸ ἀλφάδιον τοῦ προκειμένου κάμπου. Ὀνομάζεται δὲ *Κάστρον*, διότι αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἡ παλαιὰ τῆς Ἴμβρου πόλις, μᾶλλον δὲ ἀκρόπολις αὐτῆς, ἢ φρούριον, τοῦ ὁποίου σώζονται εἰσέτι καὶ τείχη, καὶ πύργοι ἡμικρήμνιστοι, καὶ αὐταὶ αἱ εὐρύχωροι δεξα-

(6) Ἰμβρ. Βιβλ. Γραικ.—Βιβλ. 7, κεφ. 45.

μεναὶ (στέρναι), τῶν ὁποίων οἱ θόλοι ἐκρημνίσθησαν ὄχι πρὸ πολλοῦ. Τὸ φρούριον τοῦτο ὀνομάζουσιν οἱ νεώτεροι Συγγραφεῖς, (§. 53.) *Κωμόπολιν τειχισμένην*, ἢ *πόλιν μικρὰν*, καὶ καθέδραν τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς καὶ ἦτο, καὶ εἶναι τῳόντι μέχρι τοῦ νῦν· ἀλλὰ τότε μὲν ἡ τούτου κατοικία ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ ἕως ὑπὲρ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος ΙΗ. αἰῶνος· ἔκτοτε δὲ μετετέθη καὶ αὐτὴ ἔξωθεν τοῦ φρουρίου πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου εἶναι ἤδη καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ Χωρίου οἰκίαι, καὶ πάμπολλα ἐρείπια, δεῖγμα ἱκανῆς πόλεως ποτέ.

§. 78. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύω κόλπων, ὁ μὲν πρὸς ἀνατολὰς ὀνομάζεται *Κάρδαμος*, ὅπου καὶ μαγαζεῖα δύο, ἢ τρία ὑπάρχουσι, καὶ πλοῖα ἐλλιμενίζουσι μικρὰ, ἀλλ᾽ ἐν καιρῷ γαλήνης, διὰ τοῦ τόπου τὸ περίκρημνον. Ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς ἕτερος κόλπος, ὁμαλώτατον ἔχων τὸν αἰγιαλὸν, καὶ εἰς προσόρμισιν δεξιώτατον, εἶχε, πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πλοίων, καὶ λιμένα κτιστὸν, τοῦ ὁποίου σώζονται κατεστραμμένα τὰ τείχη, καὶ ὁ περίβολος αὐτοῦ πλήρης ἀπὸ τὴν ἐκεῖ συμφορηθεῖσαν ὕλην ἐκ πολλῶν ἐτῶν.

§. 79. Μακρὰν τοῦ λιμένος τούτου, ὡς ἓν ϛάδιον πρὸς νότον, ὑπῆρχε πάλαι ποτὲ καὶ ἑτέρα κωμόπολις. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὸ πλῆθος τῶν κεραμοκομμάτων, θραύσματα μαρμάρων ἱκανὰ, τὰ κατὰ καιροὺς εὑρεθέντα νομίσματα, χάλκινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ ἀνορυχθέντα πρὸ πολλοῦ μολύβδινα σωληνάρια, τεκμήριον ὑδραγωγοῦ παλαιοτάτου. Ὁ κόλπος οὗτος ὀνομάζεται *Ἅγιος Νικόλαος*, διὰ τὴν ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ λιμένος αὐτοῦ Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου τούτου· ἥτις, κατηδαφισμένη οὖσα παντάπασιν, ἀνεκτίσθη νεωστί. Ἤδη δὲ ἀνασκαπτομένου καὶ τοῦ λιμένος, ἐλπίζεται ὅτι, τῇ τοῦ Θεοῦ ἀρωγῇ, θέλει συστηθῇ πάλιν αὐτοῦ χωρίον παράλιον καὶ ἐμπορικόν.

§. 80. Τελευταῖον, ἡ θέσις τοῦ Χωρίου Κάστρου, μετέωρος οὖσα καὶ βραχώδης, καὶ ἄνικμος παντελῶς, ἠνάγκαζε τοὺς κατοίκους αὐτοῦ, μετὰ τὴν ἐρήμωσιν τοῦ φρουρίου, νὰ ὑδρεύων-

ται χρόνον πολὺν, ἔκ τινος πηγαδίου τοῦ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Καρδάμου, ὕδωρ γλυφίζον καὶ ἄχρηστον εἰς πολλά· ἕως ὅτου, τὸ 1812 ἔτος, ὁ ἀοίδιμος τῆς Ἴμβρου ἀρχιερεὺς, Νικηφόρος ὁ ἐκ Βεῤῥοίας, κατεβίβασεν ἐκ τοῦ ἀπέναντι βουνοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, εἰς τοῦ χωρίου τούτου τὰ χαμηλώματα, ὕδωρ ἄφθονον ποτιμώτατον, καὶ ἐπιτήδειον πρὸς πᾶσαν χρείαν.

§. 81. Προσεπισημειοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο: ὅτι εἰς τὸ χωρίον Κάστρον, καθὼς καὶ εἰς τὸ Γλυκὺ, εὑρίσκονται πιθάρια παμπάλαια, ᾠοειδῆ τὸ σχῆμα, κοκκινωπὰ τὸ χρῶμα, τὸν πάτον ὁλοστρόγγυλα, καὶ τὸ πάχος εἰς μὲν τὴν λοιπὴν περιφέρειαν, περίπου δάκτυλον γεωμετρικὸν, εἰς δὲ τὰ χείλη, ὑπὲρ τοὺς δύο. Τὰ πιθάρια ταῦτα δὲν ἔχουσιν ἔσωθεν τὴν τῶν νεωτέρων συνήθη ἀλοιφὴν, ἢ τὸ λεγόμενον *μορτασάνι*· τὰ μόριά των ὅμως εἶναι τοσοῦτον πεπυκνωμένα καὶ σκληρὰ ἐκ τῆς καμινιαίας ὀπτήσεως, ὥστε, προσκρουομένου σιδήρου εἰς αὐτὰ, πολλάκις ἐκπέμπεται πῦρ. Ἡ δὲ χωρητικότης αὐτῶν εἶναι ἀνὰ 50—70 μέτρα τοῦ τόπου, ἐκ 12 τουρκικῶν ὠκάδων τὸ ἕν.

2. Χωρίον Γλυκύ.

§. 82. Ἡ μὲν αἰτία τῆς ὀνομασίας τοῦ Χωρίου τούτου εἶναι ἄδηλος· αὐτὸ δὲ κεῖται περὶ τὰ μέσα τοῦ προῤῥηθέντος βουνοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τὰ βλέποντα πρὸς δυσμάς· ὅπου, ἐπιπεδούμενος ὁ τόπος ἱκανῶς, ἀποκλίνει πάλιν εἰς κατήφορον, ἀπόκρημνον τὰ πολλὰ, ἕως εἰς τὸν ὑποκείμενον κάμπον. Ἡ μετέωρος θέσις τοῦ χωρίου τούτου, πολὺ πλέον παρὰ τὴν τοῦ Κάστρου, ἀποτελεῖ καὶ τὸν ὁρίζοντα αὐτοῦ πλατύτερον, καὶ τὴν θέαν τερπνοτέραν: τὸ μὲν θέρος, διὰ τὰ ἐν ὅλῳ τῷ κάμπῳ κυματίζοντα σπαρτὰ, καὶ τοὺς χλοάζοντας ἀμπελῶνας, τὸν δὲ χειμῶνα, διὰ τὸν κατὰ μέσον αὐτῶν ῥέοντα ποταμὸν, τοῦ ὁποίου τὰ ὕδατα, πλημμυροῦντα πολλάκις, καθιστῶσι τὸν κάμπον ἐν μέρει, ὡς ἄλλην θάλασσαν· χειμῶνα δὲ καὶ θέρος, διὰ τὰ πρὸς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δύσιν ἀπέναντι βουνά, τὰ ὁποῖα, ἐκτεινόμενα κατὰ σειράν, σχηματίζουσι τὸ μέρος τοῦτο τῆς νήσου ὡς ἀμφιθέατρον.

§. 83. Τὸ Γλυκὺ εἶναι πανταχόθεν κατάῤῥυτον ἀπὸ γλυκύτατα ὕδατα, ἔχον καὶ ἐντὸς καὶ εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ πολλὰς βρύσεις ἀενάους, ἐξ ὧν ποτίζονται δαψιλῶς διάφορα κηπία τῶν ἐγχωρίων καὶ περιβόλια. Εἰς τὸ γλυκώνυμον τοῦτο χωρίον εἶδεν ἐν πρώτοις τὸ γλυκὺ τοῦ ἡλίου φῶς καὶ ὁ τὰ παρόντα γράφων, ἐν ἔτει Σωτηρίῳ 1773, Δεκεμβρίου 22, ἡμέρᾳ Κυριακῇ.

3. Χωρίον Παναγία.

§. 84. Ἡ κλῆσις αὕτη προῆλθεν ἔκ τινος ἀρχαιοτάτου παρεκκλησίου, ἐρειπίου μὲν ὄντος τὴν σήμερον, ἐπονομαζομένου δὲ *Παναγία Ταξειδιαρή*. Ἡ δὲ τοῦ Χωρίου τούτου τοποθεσία, συνέχεια οὖσα τοῦ κάμπου, καὶ τὰ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἔσχατα ὅρια αὐτοῦ, εἶναι ἑπομένως καὶ ὁμαλωτέρα παρὰ πᾶσαν ἄλλην τοποθεσίαν χωρίου τῆς Ἴμβρου. Εἶναι δὲ καὶ πολὺ χαρίεσσα, μάλιστα τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος, διὰ τὰς αὐτοῦ χλοηφόρους πεδιάδας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς τῇδε κἀκεῖσε θάλλοντα καὶ κατάσκια δένδρα πρὸς ἀναψυχήν.

§. 85. Πλησίον τῆς Παναγίας ὑπάρχουσι καὶ δύο ἕτεραι Συνοικίαι, ἢ Κῶμαι ἢ τουρκικώτερον εἰπεῖν *Μαχαλλέδες*, μίαν κοινότητα ἀποτελοῦντες καὶ οἱ τρεῖς· Καὶ ὁ μὲν πρὸς εὖρον (Σιρόκο) κείμενος, ὀνομάζεται *Εὐλαμπίου*, καὶ χυδαϊστὶ *Αὐλαμπιοῦ*, περίπου 10 πρῶτα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπέχων τῆς Παναγίας. Ὁ δὲ πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς κείμενος μαχαλλές, καὶ δι' ἑνὸς μόνου χειμάῤῥου ἀπ' αὐτῆς χωριζόμενος, καλεῖται *Φραντζῆ*, ὄνομα, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἴσως τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ, ἢ ἄλλως, σημαντικοῦ τινὸς ὑποκειμένου, κατοικήσαντος αὐτοῦ. Ἐκ τοιαύτης αἰτίας προῆλθε τυχὸν καὶ ἡ ὀνομασία τοῦ Εὐλαμπίου.

§. 86. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι μαχαλλέδες μετεχειρίζοντο παλαιόθεν ὕδατα φρεατιαῖα (πηγαδίσια), σπάνια πολλάκις καὶ ταῦτα καὶ δυσπεπτικά· ἀλλὰ περὶ τὸ 1780 ἔτος, ἀνήρ τις τῶν

εὐπατριδῶν, τὴν κλῆσιν Δημήτριος Κώστογλου, ὁ καὶ πάππος πρὸς μητρὸς τοῦ τὰ παρόντα γράφοντος, ἔφερε πρῶτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ μαχαλλὲ τῆς Παναγίας ὕδωρ ἱκανὸν καὶ ποτιμώτατον, διὰ μακροῦ ὑδραγωγείου, ἀπὸ τὰ ἄνωθεν τοῦ Εὐλαμπίου βουνὰ, διάστημα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν. Ὕστερον δὲ, κατὰ μίμησιν αὐτοῦ, ἔκαμον ἕτεροι τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς δύο μαχαλλέδες.

4. Χωρίον Ἅγιος Θεόδωρος.

§. 87. Καὶ τούτου ἡ ὀνομασία ἐλήφθη ἐκ τοῦ πάλαι ποτὲ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, σωζομένου καὶ τὴν σήμερον εἰς παρεκκλήσιον μικρὸν κάτωθεν τοῦ Χωρίου, οὐ μακρὰν τοῦ μεγάλου ποταμοῦ (*). Τὸ δὲ χωρίον κεῖται πρὸς ἀνατολὰς, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὑπερκειμένου βουνοῦ, *Καστρὶ* ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλουμένου. Ἡ θέσις αὐτοῦ εἶναι κεκλιμένη, καὶ ἐν μέρει ἀνώμαλος· τὰ ὕδατα ἄφθονα· τὰ πλάγια πάντα κατάφυτα, καὶ πλήρη κηπίων, περιβολίων, ἀμπελώνων· καὶ μετὰ ταῦτα εὐθὺς ὁ κάθυγρος καὶ χλοηφόρος κάμπος.

5. Χωρίον Ἀγρίδια.

§. 89. Τῶν Ἀγριδίων ἡ θέσις εἶναι πάντη ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα καὶ ἀνώμαλος, καὶ ἐν γένει ἄχαρις ὁ τόπος διὰ τὸ πετρῶδες αὐτοῦ, καὶ κατάκρημνον ἐν μέρει. Λαγκάδια μικρὰ μερίζουσι τὸ ὅλον χωρίον εἰς τρία μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἰδίας βρύσεις πολλῶν καὶ ἐξαιρέτων ὑδάτων. Ἡ δὲ τούτου ὀνομασία: *Ἀγρίδια,* ὄνομα ὑποκοριστικὸν, ἀπὸ τοῦ *Ἀγρὸς* γενόμενον, καὶ δηλοῦν πολλάκις οὐ μόνον τὴν σμικρότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐτέλειαν τοῦ σημαινομένου, ἐδόθη ἀναμφιβόλως εἰς αὐτὸ διὰ τὸ

(*) Ὁ Ναὸς οὗτος ἀρχῆθεν ἦτο μέγιστος, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἐξ αὐτοῦ μετακομισθέντα μεγάλα καὶ ὀγκώδη μάρμαρα εἰς τὴν πύλην τῆς νεωτέρας τοῦ αὐτοῦ χωρίου Ἐκκλησίας. Ἕτερον μάρμαρον, ἐσχάτως εὑρεθὲν ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ, καὶ φέρον ἐπάνω στέφανον ἐκ δάφνης, καὶ ἐν τῷ στεφάνῳ ἐπιγραφὴν: Ο ΔΗΜΟΣ, κηρύττει τρανῶς, ὅτι ὁ Ναὸς οὗτος ὑπῆρχε πρότερον βωμὸς εἰδωλικός· ἢ ὅτι ἐκομίσθη ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν ἐκ τινος ἀρχαίου μνημείου Ἑλληνικοῦ,

λυπρόγειον, ἤγουν διὰ τὴν ἄπαχυν, καὶ ποταπὴν, καὶ μὴ λιπαρὰν γῆν, καὶ ἑπομένως ὀλιγόκαρπον τῶν ἐνταῦθα χωραφίων, ὡς πρὸς τὰ πεδινὰ καὶ καμπίσια, παχεῖαν ἔχοντα καὶ πολύφορον τὴν γῆν.

6. Χωρίον Σχοινοῦδι.

§. 90. Ὀρεινὴν ἔχει τὴν θέσιν καὶ τὸ χωρίον τοῦτο, καὶ μετέωρον πολύ· καὶ ἡ κοινότης αὐτοῦ εἰς τρεῖς μαχαλλέδες μερίζεται, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι: *Χάλακας, Βουνάρι*, καὶ *Ἁγία Ἑλένη*. Καὶ ὁ μὲν Χάλακας κεῖται πρὸς ἄρκτον (τραμουντάνα), εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς ὄρους, γέμοντας χαλίκια, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε καὶ τὴν ὀνομασίαν· καθὼς καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ὀνομάζεται *Μαδαρὸς*, ὡς γυμνὸν ἀπὸ δένδρα. Τὸ δὲ βουνάρι, ἐκ τῆς τοποθεσίας του ἔχον καὶ αὐτὸ τοιαύτην κλῆσιν, κεῖται πρὸς μεσημβρίαν, ἀπεναντίας τοῦ Χάλακα. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐκτείνεται ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, εὐρύχωρος, καὶ διὰ τὴν παντοτεινὴν αὐτῆς χλόην, τερπνοτάτη πεδιάς. Ἡ δὲ Ἁγία Ἑλένη ἥμισυ ὥρας περίπου ἀπέχουσα πρὸς ἀργέστην (μαΐστρον), κεῖται μὲν καὶ αὐτὴ μεσημβρινῶς, ἀλλ' εἰς τόπον κατωφερῆ, καὶ τραχὺν, καὶ δύσβατον πανταχόθεν, ἓν μόνον ἔχοντα καλὸν, ἀφθονίαν ὕδατος. Τὴν αὐτὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων ἔχει μάλιστα καὶ ὁ Χάλακας.

§. 91. Περὶ δὲ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος αὐτῶν: *Σχοινοῦδι*, τὸ ὁποῖον ἐννοεῖται προηγουμένως διὰ τὸν Χάλακαν, ὡς πολυανθρωπότερον, ἐπισημότερον, καὶ πρωτεύοντα τῶν λοιπῶν δύο μαχαλλέδων, εἰκάζεται πιθανῶς, ὅτι προῆλθεν ἐκ τῆς προῤῥηθείσης πεδιάδος. Αὕτη, διὰ τὴν φυσικὴν ὑγρασίαν της, εἶναι γεμάτη *Σχοίνους* (βοῦρλα), καὶ ἐπειδὴ, ὅπου τὸ φυτὸν τοῦτο εὑρίσκεται πλουσιοπάροχον, ὡς εἰς τὴν πεδιάδα ταύτην, ὁ τόπος ἐκεῖνος ὀνομάζεται *Σχοινοῦς*, ἡ δὲ δοτικὴ τοῦ ὀνόματος τούτου σχηματίζεται *Σχοινοῦντι*, δὲν μένει ἀμφιβολία, ὅτι ἐκ τῆς δοτικῆς ταύτης, τραπέντος τοῦ ν τ εἰς δ, ἐμορφώθη τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα *Σχοινοῦδι*· ὡς ἐὰν ἔλεγέ τις: *Χωρίον, ἐν τόπῳ Σχοινοῦντι*· ἤγουν εἰς τόπον γεμάτον σχοίνους (βοῦρλα).

Β'. Φρούρια καὶ χωρία τῆς Ἴμβρου παλαιά, μὴ ὑπάρχοντα ἤδη.

§. 92. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἓξ χωρίων, ἡ Ἴμβρος εἶχε τοπάλαι οὐ μόνον χωρία πολὺ περισσότερα τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ καὶ φρούρια εἰς διαφόρους τόπους, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἴχνη τῶν φαινομένων ἐρειπίων, καὶ ἡ ἐκ παραδόσεως αὐτῶν ὀνομασία. Τοιαῦτα εἶναι, π. χ. τὸ *Φραγκόκαστρον*, *Δαιμονόκαστρον*, *Παλαιόκαστρον* καὶ ὁ *Πύργος*, τὰ εἰς τοῦ Σχοινουδίου τὰ ὅρια· καὶ προσέτι, τὸ *Παλαιὸν καστράκι*, τὸ πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἀγριδίων παρὰ τὴν νοτίαν θάλασσαν. Παρὰ δὲ τὴν βόρειον, πρὸς ἀργέστην (μαΐστρον) τῆς Ἁγίας Ἑλένης, εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον *Μάρμαρον*, ὅπου εἶναι ἤδη μονύδριον τοῦ Ἁγίου Νικολάου, φαίνονται πολὺ σαφέστερα ἴχνη χωρίου παλαιοῦ, καὶ μάλιστα κοιμητηρίου ἐκ μονολίθων τάφων, ὡς λέγουσιν, ἂν καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησε τὴν τούτων ἀνασκαφὴν, δι' ὑποψίαν συκοφαντίας. Πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀγριδίων, ὅπου εἶναι μονύδριον ἕτερον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, σώζονται ἴχνη τρανότατα παλαιῶν οἰκιῶν. Ἔχει δὲ ὁ τόπος οὗτος, ὡς καὶ ὁ ἀνωτέρω τοῦ Μαρμάρου, ὑδάτων ἀφθονίαν· καὶ ἀμφότεροι εἶναι εὔθετοι πρὸς κατοίκησιν ἀνθρώπων.

§. 93. Ἀλλ' ἀφέντες τὴν κατὰ μέρος ἀπαρίθμησιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν τοιούτων τόπων, λέγομεν, ὅτι εἰς μόνα τὰ ὅρια τοῦ χωρίου *Παναγία* ἀπαντῶνται ὑπὲρ τὰ δέκα μέρη, ἴχνη παλαιῶν οἰκοδομῶν περιέχοντα, ἐπισημότερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ εἰς τὸν καλούμενον *Δουκαινάδον*, μεταξὺ τοῦ νῦν ἐλαιῶνος, εἰς διάστημα πολύ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀλυκῆς τόπον, *Πύργον* ὀνομαζόμενον καὶ αὐτὸν, φαίνονται ἴχνη ἀμυδρὰ ἀρχαιοτάτου φρουρίου, σημειούμενα μάλιστα καὶ εἰς τὸν τοπικὸν τῆς νήσου χάρτην, τὸν ὑπὸ τοῦ Χοισευλίου ἐκδοθέντα· καὶ πιθανῶς αὐτοῦ, ἢ εἰς τὸν κατὰ τὸ Σχοινούδιον ἕτερον πύργον, ὑπῆρχε τὸ Ὁμηρικὸν τῆς Ἴμβρου ἄστυ, ὡς εἰς τόπον πλησιέστερον τῆς ἀπέναντι ξηρᾶς τῆς Ἀσίας, καὶ καθ' ὁδὸν ὄντα τῆς εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διαβάσεως τῶν πλοίων.

Ἐκ τούτων πάντων, καὶ προσέτι ἐκ τῶν παρεκκλησίων, ἐκ τῶν ὁποίων γέμει ἡ νῆσος πανταχοῦ, ὡς θέλομεν εἰπεῖ κατωτέρω, φαίνεται ὅτι ἡ Ἴμβρος εἶχε λαὸν πολυάριθμον τοπάλαι, τοὐλάχιστον μετὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ.

Γ΄. Ἔδαφος τῆς Ἴμβρου.

§. 94. Ἡ Ἴμβρος ἐν γένει, ὡς προείρηται (§. 8.), εἶναι τόπος μετέωρος, ἀνώμαλος, καὶ πολλαχοῦ πετρώδης· ἔχει ὅμως καὶ μέρη χαμηλὰ, καὶ κάμπους ὁμαλοὺς καὶ καρποφόρους. Τούτων πρῶτος εἶναι ὁ προῤῥηθεὶς (§. 77. . . . §. 87), μεταξὺ τῶν τεσσάρων χωρίων κείμενος, ὁ καὶ μεγαλήτερος καὶ καρποφορώτερος τῶν λοιπῶν. Δεύτερος εἶναι ὁ τοῦ Σχοινουδίου, κατώτερος τοῦ πρώτου καὶ εἰς τὸ μέγεθος καὶ εἰς τὴν καρποφορίαν. Ὁ δὲ τρίτος κάμπος εἶναι, ὁ εἰς τὰ ἔσχατα ὅρια τῆς Παναγίας, ἐνδοτέρω τοῦ Κεφάλου κείμενος, *Κοτσραδᾶς* τὴν κλῆσιν, μικρὸς μὲν, ἀλλὰ καρποφορώτατος· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κέφαλος κάμπου τόπον ἐπέχει, καρποφόρου μάλιστα εἰς κριθὴν, καὶ εἰς εὐέψητα (καλόβραστα) ὄσπρια·

§. 95. Ἐκτὸς τῶν τριῶν τούτων κάμπων, πολλαὶ κοιλάδες εὐρύχωροι μεταξὺ τῶν βουνῶν, δὲν μένουσι κατόπιν τῶν κάμπων εἰς τὴν καρποφορίαν. Ἀλλὰ καὶ οἱ λόφοι, καὶ τῶν βουνῶν τὰ πλάγια, καὶ αὐταὶ προσέτι τῶν ὀρέων αἱ κορυφαὶ γεωργούμεναι, ἀνταμείβουσι πλουσίως τοὺς κόπους τοῦ γεωργοῦ· ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβωσιν ἐγκαίρους βροχὰς, καὶ εὐκρασίαν ἀέρος.

Δ΄. Φυτὰ ἐπισημότερα τῆς Ἴμβρου.

§. 96. Τὸ πλεῖστον ἔδαφος τῆς νήσου, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ χαμηλότερα βουνὰ, ἐκαλύπτοντο τὸ πάλαι ἀπὸ δάση πυκνότατα (§. 9)· τὰ ὁποῖα ὅμως ἠλαττώθησαν τὴν σήμερον παραπολὺ, καὶ καθ᾿ ἑκάστην ἐλαττοῦνται, ἐξότου οἱ κάτοικοι ἐδόθησαν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων φυτῶν, ὅσα ἡ γῆ αὐτομάτως βλαστάνει, τὰ μὲν πολυπληθέστερα, καὶ τὰς οὐ-

σιωδεστέρας χρείας τῶν κατοίκων πληροῦντα, εἶναι ἡ δρῦς, τὸ τουρκιστὶ μὲν *Μισὲ*, ὑπὸ δὲ τῶν ἐγχωρίων *Ῥοπάκι* καλούμενον· ὁ πρῖνος, ἡ κόμαρος, κοινῶς *Κουμαριὰ* (1), καὶ ἡ πεύκη, ἢ πίτυς (ἀγριοκοκκοναριὰ), τὸ τουρκιστὶ λεγόμενον *Τσὰμ* (2). Τὰ δὲ μετριώτερον βλαστάνοντα, εἶναι κέδρος, τερέβινθος (ἀγριοτσικουδιὰ), *Τσερεῦθος* ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων λεγομένη· ἀχρὰς (ἀγριαπιδιὰ), πτελέα (3), μελία, ἢ *Μελιὸς*, κατὰ τὴν ἐγχώριον φωνὴν, ὁ τοῦ Λινναίου (*fraxinus exceltior*)· μυρίκη, κοινῶς *Μυριχιὰ* κολουμένη, καὶ φυομένη μάλιστα εἰς τὰ κατὰ τὴν Ἀλυκὴν παράλια μέρη· ἰτέα, ἰδιάζουσα εἰς τοὺς καθύγρους τόπους, καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν εἰς τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τὰς ὄχθας. Ἡ δὲ φιλόπονος τῶν κατοίκων χεὶρ, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἤδη, δὲν ἔπαυσε πολλαπλασιάζουσα καθ᾽ ἑκάστην τὴν αἴγειρον, τὸ τουρκιστὶ *Καβὰκ*, δένδρον ὑψίκομον καὶ εὐαύξητον ἐν ταὐτῷ, καὶ εἰς τὴν οἰκοδομικὴν ὕλην χρησιμώτατον, διὰ τὰς λευκὰς αὐτοῦ μάλιστα καὶ ὁμαλὰς σανίδας.

§. 97. Προστεθήτω εἰς ταῦτα καὶ ἡ παλίουρος, θαμνῶδες μὲν καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν, καὶ χρήσιμον διὰ τοῦτο εἰς τοὺς φράκτας, *Παλιούριον* ἢ *Ἀπαλίρα* λεγομένη κοινῶς· ἥτις ὅμως, διαφυγοῦσα ἐπὶ πολὺ τοῦ Ἰμβρίου τὸν πέλεκυν, ἁμιλλᾶται πρὸς

---

(1) Αὕτη φύεται εἰς μόνα τὰ βορειο-ανατολικὰ τῶν Ἀγριδίων μέρη καθ᾽ ὅλην τὴν ἔκτασιν ἕως εἰς τὴν Ἀρίδαν, καὶ καθ᾽ αὑτὸ ἀπὸ τὸν Ῥοξάδον μέχρι τῆς θαλάσσης, ὅπου ὑπάρχει καὶ νῦν, πρότερον δὲ πολὺ πυκνότερον δάσος, Κουμαριαὶ ἰδίως ὀνομαζόμενον.

(2) Τοῦτο βλαστάνει κυρίως εἰς τοῦ Σχινουδίου τὰ ὅρια, καὶ ἀποτελεῖ δάση πυκνὰ οὐ μόνον πρὸς Ἀνατολὰς, ἀλλὰ καὶ πρὸς βοῤῥᾶν μάλιστα καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ χωρίου τούτου εἰς διάστημα πολλῶν ὡρῶν. Ἀπὸ τὴν πεύκην ταύτην, ἐκτὸς τῶν ἄλλων χρήσεων αὐτῆς καὶ ὠφελειῶν, κατασκευάζονται προσέτι καὶ πλοιάρια ἁλιευτικὰ (ψαράδικα).

(3) Τὴν εἰς τὸν τόπον ἀφθονίαν τούτου τοῦ φυτοῦ πρὸ ἑνὸς αἰῶνος καὶ ἡμίσεως, μαρτυροῦσιν οἰκίαι παλαιαὶ, ἐκ πτελέας μόνης ἔχουσαι τὴν ὅλην ξυλικήν. Οἰκία δὲ τοῦ πρὸς πατρὸς προσπάππου τοῦ τὰ παρόντα γράφοντος, ἔχουσα καὶ θύραν μονοσάνιδον, πλατεῖαν ὑπὲρ τὰς τέσσαρας σπιθαμὰς, ἐμφαίνει τὸ μέγεθος τῶν πτελεῶν τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

τὸ ὕψος τῶν δένδρων. Τὴν αὐτὴν ἅμιλλαν δεικνύει καὶ ἡ λύγος (*Λυγαρία*), γενομένη πολυετής· ἀπὸ ταύτης τὰ μακρὰ καὶ εὐλύγιστα βεργία κατασκευάζονται διαφόρου μεγέθους κόφινοι, καὶ μεγάλης χορηγικότητος οἱ πολλοί. Ὁ θάμνος οὗτος πλεονάζει μάλιστα εἰς τὰς ὄχθας καὶ τὰ μεθόρια τῶν ἐν τοῖς κάμποις χωραφίων· εἰς δὲ τὰς κοιλάδας τοσοῦτον πολυπληθεῖ, ὥστε ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ἡ κατὰ τὸν Ῥοξάδον μακρὰ καὶ εὐρύχωρος κοιλὰς, *Λυγιωτὴ* καλουμένη.

§. 98. Ἀλλὰ, παρατρέχοντες τὰ λοιπὰ τοῦ τόπου φυτὰ, ὡς εἰς βοτανικὸν σύγγραμμα μᾶλλον ἀνήκοντα, ἐπισυνάπτομεν μόνον εἰς τὰ προσημειωθέντα τὸ πάντων ὠφελιμώτατον: τὴν Ἐλαίαν· ἥτις, βλαστάνουσα εἰς πάμπολλα τῆς νήσου μέρη, καὶ τὸ πλεῖστον, εἰς ἀγρίαν κατάστασιν οὖσα ποτὲ, ἐγκεντρίζεται ἤδη εἰς καλλιέλαιον, καὶ περιθάλπεται ἀξίως, μὲ ἅμιλλαν τῶν ἐγχωρίων πολλήν· πολλαὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ μεταφυτεύονται ἐκ τῶν βουνῶν εἰς γεωργησίμους τόπους.

Ὕδατα τῆς Ἴμβρου.

§. 99. Ἡ Ἴμβρος, μολονότι πλουτεῖ πανταχοῦ πηγαῖα καὶ ἀναβρυστικὰ ὕδατα, ἄφθονα πρὸς τὰς χρείας τῶν κατοίκων, ὡς τόπος ὅμως σμικρὸς δὲν δύναται νὰ μορφώσῃ ἐξ αὐτῶν, εἰμὴ ῥύακας μετρίους· ἕνα μόνον ποταμὸν μέγαν ἔχει, τὸν ὑπὸ τῶν παλαιῶν καλούμενον *Ἰλισσὸν*, ὡς προείρηται (§. 14). Οὗτος, ἔχων τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ Σχοινουδίου τὰ πλησιέστατα ὅρια, καὶ διὰ μέσου κοιλάδων διαβαίνων πρὸς καικίαν (γραῖον), διάστημα πλέον τῶν δύω ὡρῶν, στρέφων ἔπειτα μικρὸν, εἰσέρχεται εἰς τὸν μέγαν κάμπον, καὶ ἐκεῖθεν χύνεται εἰς τὴν βόρειον θάλασσαν ἐγγὺς τοῦ λιμένος (§. 78). Καὶ ἐπειδὴ καθ' ὁδὸν δέχεται πολλοὺς ῥύακας καὶ χειμάῤῥους, τῶν δύο τρίτων τῆς νήσου σχεδὸν, πλημμυρῶν πολλάκις τὸν χειμῶνα, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ ῥαγδαίων βροχῶν, γίνεται τότε δυσδιάβατος, ἐπιζήμιος καὶ κινδυνώδης.

§. 100. Εἰς τὴν κοίτην (πάτον) τούτου τοῦ ποταμοῦ, κατ' ἀντικρὺ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, εἰς βάθος περίπου τριῶν πήχεων, ἀνεκαλύφθη, μετὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ. αἰῶνος, οἰκοδομὴ τιτανόκτιστος, σχήματος τετραγώνου παραλληλογράμου, τοσοῦτον στερεὰ καὶ συμπαγὴς, ὥστε ἀδιακόπως κατερχομένου τοῦ ὕδατος ἐπ' αὐτῆς, μόλις ἀποσπῶνται κατὰ καιροὺς μικροί τινες λίθοι. Καὶ πότε μὲν ἔγεινεν ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, ἢ εἰς τί ἐχρησίμευεν, ἄδηλον· εἰκάζεται δὲ, ὅτι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς οὖσα πρὸ αἰώνων, κατεχώσθη ἔπειτα ὑπὸ τῆς ὕλης, τῆς ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν συνεπιφερομένης μετὰ τῶν ὑδάτων, καὶ εἰς τὸν κάμπον ἐναποτιθεμένης διηνεκῶς.

ϛ'. Προϊόντα τῆς Ἴμβρου.

§. 101. Ἐκ τῶν προϊόντων τῆς νήσου τὰ κυριώτερα εἶναι :

ά. *Σῖτος*. Τούτου τὸ δέκατον, ἀναβαῖνον εἰς κοιλὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως 3500—4000, καὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν ἀνῆκον, ἐξάγεται ὅλον· ἐξάγεται προσέτι καὶ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων ἄλλο τόσον σχεδόν.

β'. *Κριθή*. Τὸ ἐξαγόμενον δέκατον αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς κοιλὰ 5000—6000· τοσαῦτα περίπου ἐξάγονται καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν κατοίκων.

γ'. *Ἀραβοσίτι*, κοιν. κοκκονάρα. Καθ' αὐτὸ μὲν εἰς χρῆσιν τῶν κατοίκων, ἐξάγονται ὅμως κατ' ἔτος, παρὰ τὸ δέκατον, καὶ ὑπὲρ τὰ 300 κοιλά.

δ'. *Φασώλια*. Ἡ πᾶσα τούτων ἐξαγωγὴ εἶναι κοιλὰ 1500—2000. Τοῦ ὀσπρίου τούτου ἐκαλλιεργοῦντο μέχρι τινὸς τὰ ψιλὰ μόνον, τὰ καλούμενα ὑπό τινων, *Σμυρναῖα*· ἀλλ' ἤδη καλλιεργοῦνται καὶ τὰ χονδρά.

έ. *Κύαμος*, κοιν. Κουκία.

ϛ'. *Ἐρέβινθος*, κοινῶς Ῥεβίθια. Τῶν δύο τούτων ἄρθρων γίνεται μικρά τις ἐξαγωγὴ, ἐν καιρῷ εὐκαρπίας. Καλλιεργοῦνται ἔτι

ζ'. *Λάθυρος*, κοιν. Λαθύρι— η'. *Φακῆ*— θ'. *Ὄροβος*, κοινῶς ῥόβι, διὰ τοὺς βόας· ἀλλ' εἰς σμικροτάτην ποσότητα, καὶ ὑπό τινων μόνον.

ι. *Σησάμη*. Ταύτης καλλιεργεῖται ποσότης ἱκανὴ, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκβάλλεται καὶ σησαμόλαδον, ἀλλὰ διὰ τοὺς κατοίκους μόνον.

ιά. *Βαμβάκιον*. Ἐκ τούτου κατασκευάζονται πάντα σχεδὸν τὰ ἐνδύματα τῶν κατοίκων.

ιβ'. *Μετάξη*. Εἰς χρῆσιν καὶ αὕτη τῶν κατοίκων μόνον.

ιγ'. *Οἶνος*. Διὰ τοὺς κατοίκους μόνον καὶ αὐτὸς, καὶ σπάνιος τὸ θέρος· ἐπιμελέστερον ὅμως καλλιεργηθεὶς, καὶ εἰς βαρύλλια ἐμβληθεὶς, ἀντὶ τῶν νῦν πιθαρίων, γίνεται διαρκέστερος, καὶ ποιότητος ἀρίστης.

ιδ'. *Ἐλαιόλαδον*. Τὸ δέκατον τούτου, ἀναβαῖνον εἰς ὠκάδας τουρκικὰς **4000 — 4500**, ἐξάγεται ὅλον, καὶ προσέτι **15000** ὠκ. σχεδόν.

ιέ. *Ἅλας*. Ἡ τοῦτο κατασκευάζουσα Ἁλυκὴ κεῖται ἐντὸς τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφάλου πρὸς δυσμὰς, ἔχουσα διάμετρον ὑπὲρ τὸ μίλιον· ἀλλ' ἐὰν ἡ φύσις εἶχε καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν χεῖρα συνεργὸν, ὥστε καὶ τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ, καὶ τὸ γλυκὺ νὰ εἰσέρχωνται ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, καὶ πάλιν ν' ἀποκλείωνται, ὅταν ἡ χρεία ἀπαιτῇ, ἡ Ἁλυκὴ αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ἀληθῶς μέγας πλοῦτος τῆς νήσου.

ιϛ'. Εἰς τῶν προϊόντων τὸν ἀριθμὸν πρέπει νὰ καταταχθῶσι καὶ τὰ *Ξύλα*, ὅσα δαψιλῶς καταναλίσκουσιν εἰς τὴν φωτίαν οἱ κάτοικοι δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ζ'. Κτηνοτροφία τῆς Ἴμβρου.

§. 102. Ἓξ ἤδη ζώων τρέφονται εἰς τὴν νῆσον ταύτην: βόες, ἵπποι, ὄνοι, πρόβατα, αἶγες καὶ χοῖροι. Τούτων οἱ βόες μόνον φέρονται ἔξωθεν, τὰ δὲ λοιπὰ γεννῶνται εἰς τὸν τόπον. Ἐκ δὲ τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν, ἔχουσιν οἱ κάτοικοι ἀνενδεῶς τὸ

γάλα, τὸ τυρίον, τὸ βούτυρον, καὶ τὸ κρέας, μεταχειριζόμενοι ἐν ταυτῷ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων τούτων, ἤγουν λίπος (ἀξύγγιον), δέρματα, τρίχας, καὶ μάλιστα τὰ μαλλία εἰς ἄλλας χρείας οἰκονομικάς. Ζῶον δὲ ἄγριον οὐδὲν ἄλλο ἔχει ἡ νῆσος, εἰμὴ τὴν *Γαλῆν*, τὴν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων *Ἀγαλλιὰν* καλουμένην.

§. 103. Εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ἀνάγεται εὐλόγως καὶ ἡ μελισσοκομία. Ἀπὸ τὴν διπλῆν ἐργασίαν τοῦ φιλοπόνου τούτου καὶ σοφοῦ ζωϋφίου τῶν μελισσῶν, ἀπολαμβάνει ὁ τόπος ἀφθονοπάροχον καὶ τὸ κηρίον καὶ τὸ μέλι, τοῦ ὁποίου καὶ ἐξαγωγὴ πολλάκις γίνεται ἱκανή.

Η΄. Κάτοικοι τῆς Ἴμβρου, ἀριθμὸς, θρησκεία, ἐπιτηδεύματα, καὶ χαρακτὴρ αὐτῶν.

§. 104. Προείπομεν (§. 76), ὅτι ἡ Ἴμβρος ἓξ μόνα χωρία ἔχει· τούτων δὲ αἱ οἰκίαι, πᾶσαι ὁμοῦ, συμποσοῦνται εἰς 1500-1600· καὶ ἑπομένως δύνανται ν' ἀριθμηθῶσι τὴν σήμερον κάτοικοι τῆς νήσου περίπου 8000, πάντες Χριστιανοὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἁπλαῖ, εἰς ἀνώγαιον μόνον καὶ κατώγαιον διηρημέναι· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν, τῶν ὁπωσοῦν εὐκαταστάτων, ἔχουσι συνημμένα καὶ δωμάτια ἕτερα, πρὸς φίλων ὑποδοχήν· πᾶσαι δὲ κοινῶς εἶναι λιθόκτιστοι.

§. 105. Τὰ κυριώτερα τῶν Ἰμβρίων ἐπαγγέλματα εἶναι ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Ποιμαντική· μεταξὺ ὅμως αὐτῶν εἶναι ἱκανοὶ καὶ κτίσται ἐπιτήδειοι, καὶ ἄριστοι ξυλουργοὶ, καὶ αὐτοὶ κατασκευάζουσι πᾶσαν οἰκοδομὴν, εἰς τὸν τόπον γινομένην· καὶ αὐτοὺς προσέτι τοὺς διὰ τὸ ἄλευρον ἀνεμομύλους καὶ νερομύλους, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐλαιομύλους, ἔργον οὐκ εὐκαταφρόνητον. Ἀλλὰ καὶ οἱ χαλκεῖς, καὶ οἱ σκυτοτόμοι (παπουτσίδες), καὶ ῥάπται, καὶ βαφεῖς, καὶ εἴτις ἄλλος τοιοῦτος τεχνίτης, χρήσιμος εἰς βίον κοινωνικὸν, πάντες εἶναι γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Ἴμβρου· καὶ εἰς ἕκαστον χωρίον σχεδὸν εὑρίσκεται ἐργαστήριον τῶν τεχνῶν τού-

των, καὶ ἀνὰ ἓν τοὐλάχιστον παντοπωλικὸν (μπακάλικον). Ὀλίγοι τινὲς Ἴμβριοι μετέρχονται καὶ τὸν ἐμπορικὸν βίον, ἢ ἐξάγοντες τὰ περισσεύοντα τῶν προϊόντων τοῦ τόπου, ἢ προμηθεύοντες ἔξωθεν τὰ ἐλλείποντα εἰς αὐτόν· ἀλλὰ τὸ τούτων ἐμπόριον καὶ ἡ θαλασσοπλοΐα ἐκτείνεται εἰς τὰ πέριξ μόνον, μέχρι Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως· εἶναι ὅμως ἐλπὶς νὰ ἐκτανθῇ καὶ περαιτέρω, μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀνασκαφὴν τοῦ προῤῥηθέντος λιμένος (§. 79).

§. 106. Ὁ λαὸς τῆς Ἴμβρου, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, εἶναι εὐφυὴς, εὐάγωγος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ παντοίας παιδείας δεκτικός· καὶ ἡ φιλοπονία, ἥτις ἐν γένει χαρακτηρίζει αὐτὸν, ἠδύνατο νὰ τὸν καταστήσῃ εὐδόκιμον εἰς πολλὰς μαθήσεις, ἐὰν εἶχεν ἄρχοντας πεπαιδευμένους καὶ ζηλωτὰς τῶν καλῶν, πρὸς σύστασιν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων· τῶν ὁποίων ὅμως ἡ Ἴμβρος, ἡ κατὰ τοῦτο μόνον δυστυχὴς, εἰσέτι δὲν ἠξιώθη. Ἀλλὰ, καὶ ἀδίδακτος ὢν ὁ Ἴμβριος, καὶ, πλὴν τῶν λεγομένων *Κοινῶν γραμμάτων*, πάσης ἄλλης παιδείας ἀμέτοχος, ἔχει μολοντοῦτο ἐκ φύσεως αἰσθήματα ἀγαθὰ, κλίσιν εἰς τὸ καλὸν, καὶ χριστιανικὰ ἤθη, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαλάμπει ἡ πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβεια, καὶ ἡ Ἀβραμιαία φιλοξενία.

Θ΄. Θεῖοι Ναοὶ, ἢ Ἐκκλησίαι τῆς Ἴμβρου.

§. 107. Ὀκτὼ εἶναι τὴν σήμερον αἱ καθ' αὐτὸ ἐνοριακαὶ καὶ καθολικαὶ τῆς Ἴμβρου Ἐκκλησίαι, ἀνὰ μίαν ἔχοντος ἑκάστου χωρίου, καὶ δύο μόνων ἐκ τῶν παρακειμένων αὐτοῖς μαχαλλέδων· ἤγουν, τοῦ Εὐλαμπίου εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ τῆς Ἁγ. Ἑλένης εἰς τὸ Σχοινούδιον.

§. 108. Εἶναι προσέτι καὶ ἐννέα Μοναστήρια, ἢ μᾶλλον Μονύδρια, τῶν ὁποίων τὰ μὲν τέσσαρα ἀνήκουσιν ὡς μετόχια εἰς τὰ Βασιλικὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους: τουτέστι τὸ πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου κείμενον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου, τὸ καὶ πάντων τῶν ἄλλων πλουσιώτερον, ἀνήκει εἰς τὴν Λαύραν· ὡσαύτως καὶ τὸ πρὸς δυσμὰς τοῦ Σχοινουδίου, ἐπ' ὀνό-

ματι τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τιμώμενον. Τὸ δὲ τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ, κείμενον μεταξὺ τῶν χωρίων Γλυκὺ καὶ Κάστρου, καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἀρίδαν τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κουτλουμούσιον. Τὸ δὲ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, τὸ πρὸς βοῤῥᾶν τῶν Ἀγριδίων, μὲ μικρὰν περιοχὴν, ἀφιερώθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος. Τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα εἶναι ἐνοριακὰ, ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπισημότερον τῶν ὁποίων εἶναι τὸ τοῦ Ἁγ. Νικολάου εἰς τὸ Μάρμαρον (§. 92). Εἰς τὰ Μονύδρια ταῦτα συντρέχουσιν οἱ χριστιανοὶ, καθ' ἣν ἡμέραν ἐπιτελεῖται ἡ Πανύγηρις τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου, τὸ μὲν δι' εὐλάβειαν, τὸ δὲ καὶ πρὸς εὐωχίαν, φέροντες ἕκαστος τὰ ἐπιτείδια ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων.

§. 109. Εὑρίσκονται, τελευταῖον, ἐνσπαρμένα καθ' ὅλην τὴν νῆσον καὶ Παρεκκλήσια, ἢ μᾶλλον Ἐξωκκλήσια πολλά. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ χωρίον Κάστρον, καίτοι στενὰ τὰ ὅρια τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, ἀριθμοῦνται 35· περὶ δὲ τὸ Γλυκὺ, 28· εἰς τὰ ὅρια τῆς Παναγίας, 57· εἰς τὰ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, 46· εἰς τὰ τῶν Ἀγριδίων, 26· καὶ εἰς τὰ τοῦ Σχοινουδίου, 86· τὰ πάντα 278 τὸν ἀριθμὸν, ἅτινα εἶναι ἀπόδειξις προφανὴς τῆς εὐσεβείας τῶν παλαιῶν οἰκητόρων τῆς Ἴμβρου· καὶ ὅτι ἡ νῆσος αὕτη πρὸ αἰώνων ὑπῆρχε πολυάνθρωπος, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω (§. 93).

§. 110. Τῶν Ἐξωκκλησιῶν τούτων μέρος μὲν εἶναι διόλου ἐρείπια, καὶ ἐπομένως οὐδὲ λειτουργία τελεῖται εἰς αὐτὰ, θυμιῶσι δὲ μόνον οἱ Χριστιανοὶ εὐλαβείας χάριν. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν τινὰ μὲν εἶναι παντάπασιν ἀσκεπῆ, τινὰ δὲ ἐσκεπασμένα, ἢ ὁλόκληρα, ἢ μόνον τὸ ἱερὸν, ἀλλὰ πάντα λειτουργοῦνται, ἐὰν ὁ καιρὸς συγχωρῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πανηγύρεως· εἰδὲ μὴ, ἀναβάλλεται εἰς ἄλλην καταλύσιμον ἡμέραν· Ἡ δὲ εἰς αὐτὴν προμήθεια τῶν ἐδεσμάτων τῶν κρεῶν, γινομένη μὲ κοινὸν τῶν ἑορταζόντων ἔρανον, ὀνομάζεται *Ἀδελφάτον*. Ἐκτὸς τούτου, Χριστιανοὶ τινὲς, ἔχοντες εὐλάβειαν ἰδιαιτέραν πρὸς τὸν δεῖνα, ἢ δεῖνα Ἅγιον, διορίζουσιν ἐκ συμφώνου ἡμέραν ῥητὴν, καθ' ἣν, ἀπερχόμενοι μετὰ καὶ τοῦ Ἱερέως εἰς τοῦ Ἁγίου τὸ Ἐξωκκλήσιον, σφάζουσιν

ἅπερ μεθ' ἑαυτῶν φέρουσι ζῶα. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην φαίνονται ἴχνη ἀρχαιότητος τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου· καθότι τὰ μὲν ζῶα ταῦτα, ὡς ἀφιερωμένα δῆθεν εἰς τὸν Ἅγιον, ὀνομάζουσι *Κορμπάνια*, ἢ *Κορβάνια*, ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ *Κορβᾶν*, ὅ ἐστι *Δῶρον*· ἀφ' ἑκάστου δὲ ζώου ἀφαιροῦσι διὰ τὸν ἱερέα ὁλόκληρον τὸν ὦμον τὸν δεξιὸν, ὅστις καλεῖται *Πλάτη τοῦ Παπᾶ*, καὶ λογίζεται ἱερώτατον χρέος. Τὸ αὐτὸ κάμνουσι πολλοὶ καὶ εἰς τὰ εἰρημένα Μονύδρια, ἐὰν, ἐκτὸς τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς Πανηγύρεως αὐτῶν, ἐπιτελέσωσιν ἰδιαιτέραν λειτουργίαν· ἀλλ' ἐκεῖ ἀφαιροῦσι καὶ τὸν μηρὸν τοῦ ζώου, καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ, διὰ τοῦ Μονυδρίου τὸν Ἡγούμενον.

Ι'. Πολιτικὴ Κυβέρνησις τῆς Ἴμβρου.

§. **111.** Ἡ νῆσος αὕτη, καθὸ τόπος Ὀθωμανικὸς, ἔχει ἑπομένως καὶ Κυβερνήτας Ὀθωμανούς· ἕνα *Ἀγᾶν* (Ἡγεμόνα), καὶ ἕνα *Καδῆν*, ὅ ἐστι Κριτὴν, ὡς εἴρηται (§. 69). Ἔργον τοῦ πρώτου εἶναι ἡ ἐπαγρύπνησις εἰς τὴν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ, ἡ ὑπεράσπισις τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς, καὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἑνὸς ἑκάστου, καὶ τοῦ βασιλικοῦ φόρου ἡ εἴσπραξις. Συνίσταται δὲ ὁ φόρος οὗτος εἰς τὸν λόγῳ ὑποταγῆς διδόμενον, *χαράτσιον* λεγόμενον τουρκιστὶ, καὶ εἰς τὸν καλούμενον *Μουκατᾶν*, ὅ ἐστι τὸ ἀποκεκομμένον, καὶ ἀνέκαθεν τεταγμένον δόσιμον τῶν ὑπηκόων, διὰ τὰ κινητὰ αὐτῶν καὶ ἀκίνητα κτήματα. Ὁ δὲ Καδῆς κρίνει, κατὰ τὴν Ὀθωμανικὴν νομοθεσίαν, ὁσάκις, συμβαίνουσαι μεταξὺ αὐτῶν διαφοραὶ, ἀναφέρονται εἰς τὴν τούτου δικαιοδοσίαν.

§. **112.** Πρὶν τῆς μεταῤῥυθμίσεως τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς Πόρτας, πωλουμένου τοῦ εἰρημένου Μουκατᾶ εἰς ὅντινα ἤθελε προσφέρει τὰ πλειότερα, ἐγίνοντο διὰ τοῦτο, εἰς τὴν εἴσπραξιν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀποδεκάτωσιν τῶν καρπῶν, πολλαὶ καταχρήσεις πρὸς αἰσχροκέρδειαν τοῦ ἀγοραστοῦ. Πολλὰ ἄλλα ἔκτακτα βάρη κατέθλιβον τὸν λαὸν, καὶ καθυπέβαλον αὐτὸν εἰς συνεχεῖς ἀγγαρίας. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐξέλιπον ἀφότου, διὰ

βασιλικοῦ ὁρισμοῦ, διετάχθη ὁ νέος τῶν πολιτικῶν πραγμάτων διοργανισμὸς, ἤτοι τὸ *Τανζημὰτ-χαϊριὲ* (μεταῤῥυθμίσεις ἀγαθαὶ), εἰς τὸν βασιλικὸν ῥοδῶνα, ἢ ῥοδοκήπιον (*Γκιουλχανὲ*), κατὰ τὴν 22 Ὀκτωβρίου 1839, ἐποχὴν ἀξιοσημείωτον εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους. Οἱ φορολόγοι ἤδη, καὶ πᾶς ἄλλος βασιλικὸς Ὑπουργὸς, ὑπομίσθιοι ὄντες, δὲν βαρύνουσι πλέον τὸ ὑπήκοον· καὶ ὁ κνησμὸς τῆς ἰδιοτελείας ἔπαυσε παντελῶς.

§. 113. Ἡ καθέδρα τοῦ Ἀγᾶ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι εἰς τὸν προειρημένον μαχαλλὲ τῆς Παναγίας Φραντζῆ (§. 85). Αὐτοῦ παρευρίσκονται συχνὰ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων ἀντιπρόσωποι· καὶ αὐτοῦ, κατὰ καιροὺς ὡρισμένους, συνερχόμενοι οἱ Δημογέροντες ἑνὸς ἑκάστου χωρίου, χρείας δὲ καλούσης, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιερεὺς, θεωροῦσι πᾶσαν πολιτικὴν τοῦ τόπου ὑπόθεσιν. Αὐτοῦ, τέλος, διατρίβει τὴν σήμερον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὁ Καδῆς· ἂν δέ ποτε περιέλθῃ καὶ τὰ χωρία, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, τρέφεται ὅμως καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Κυβερνήσεως μέλη, ἐκ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, τὸν ὁποῖον ἔταξεν εἰς αὐτοὺς ἡ βασιλεία.

ΙΑ΄. Πνευματικὴ τῆς Ἴμβρου Κυβέρνησις.

§. 114. Αὕτη κρέμαται ἀπὸ μόνον τὸν Ἀρχιερέα τοῦ τόπου, καὶ αὐτὸς κυβερνᾷ τῆς νήσου τὸν λαὸν πνευματικῶς, καὶ θεωρεῖ πᾶσαν ὑπόθεσιν, ἀνήκουσαν εἰς τὴν θρησκείαν. Αὐτὸς θεωρεῖ προσέτι πολιτικώτερον καὶ πολλὰς τοῦ λαοῦ διαφορὰς, ὅταν εἰς αὐτὸν ἀναχθῶσι· καὶ ἀπαρεμποδίστως κρίνει περὶ αὐτῶν, καὶ δικαιωματικῶς ἀποφασίζει, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν, διὰ βασιλικῶν ὁρισμῶν, δεδομένα προνόμια εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς. Ἑνὶ λόγῳ, ἡ φωνὴ τοῦ Ἀρχιερέως ἔχει μεγάλην ἐπιῤῥοὴν εἰς τοῦ λαοῦ τὰς καρδίας, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐνεργεῖ ἰσχυρῶς εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Ἐξουσίας, καὶ δύναται νὰ κατορθώσῃ πολλὰ καὶ μεγάλα τοῦ τόπου καλὰ, ἐὰν μόνον θελήσῃ.

§. 115. Ἡ καθέδρα τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι εἰς τὸ Κάστρον,

διὰ τὴν αὐτόθι πάλαι ποτὲ ὑπάρχουσαν πόλιν τῆς νήσου, ὡς εἴρηται (§. 77.), καί τοι τὴν σήμερον οὐδὲν ἄλλο οὖσαν, εἰμὴ χωρίον μικρὸν, μόλις ἐκ τεσσαράκοντα οἰκιῶν συνιστάμενον. Ἐνταῦθα ἀναφέρεται πᾶσα ὑπόθεσις Ἐκκλησιαστικὴ, καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνουσι τὰς ἀρχιερατικὰς διαταγὰς οἱ ἱερεῖς τοῦ τόπου. Ἀλλὰ καὶ αὐτοπροσώπως περιοδεύει τὴν Ἐπαρχίαν του ταύτην ὁ Ἀρχιερεὺς, δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὸ μὲν, πρὸς τὴν κατὰ χρέος ἐπίσκεψιν τῶν Χριστιανῶν, τὸ δὲ, καὶ πρὸς σύναξιν τῶν τυχηρῶν αὐτοῦ εἰσοδημάτων. Ὁ πρῶτος τῆς περιοδείας του καιρὸς εἶναι, ἀπὸ τὰ μέσα τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἕως εἰς τὰ μέσα τῆς Μεγάλης ἑβδομάδος. Ἡ δευτέρα περιοδεία γίνεται μετὰ τὸν Δεκαπενταύγουστον, ἕως τέλους σχεδὸν τοῦ Ὀκτωβρίου. Ὅσας δὲ ἡμέρας διατρίψῃ ὁ Ἀρχιερεὺς ἐκτὸς τῆς καθέδρας αὐτοῦ, εἴτε ἐν καιρῷ τῶν τακτικῶν τούτων περιοδειῶν, εἴτε κατ᾽ ἄλλην ἔκτακτον περίστασιν, οἱ χριστιανοὶ τοῦ τυχόντος χωρίου εἶναι ὑπόχρεοι νὰ τρέφωσιν αὐτὸν μὲ πᾶσαν περίθαλψιν.

ΙΒ΄. Τίτλος τοῦ Ἀρχιερατικοῦ θρόνου τῆς Ἴμβρου, καὶ Ἀρχιερεῖς αὐτῆς.

§. 116. Ἡ Ἴμβρος τιμᾶται πρὸ πολλοῦ εἰς θρόνον Μητροπολίτου, ἔχοντος καὶ τὸ ἐπίθετον *Ὑπέρτιμος*· πότε δὲ ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦτον, ἢ ποῖος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος αὐτῆς Ἀρχιερεὺς, ἀγνοεῖται παντάπασι (§. 75). Ἀγνοοῦνται ὡσαύτως καὶ πάντες σχεδὸν οἱ ἀρχαιότεροι τῆς Ἴμβρου Ἀρχιερεῖς, μὴ σωζομένων ὑπομνημάτων μήτε εἰς τὴν Μητρόπολιν αὐτῆς, μήτε εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν· καθότι ἐκ μὲν τῶν παλαιῶν αὐτῆς κωδίκων οἱ πλεῖστοι ἐγένοντο πυρίκαυστοι, τινὲς δὲ διαρπαγέντες, εὑρίσκονται ἀλλαχοῦ (1). Εἰς δὲ τοὺς σωζο-

---

(1) Εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ δημόσιον Βιβλιοθήκην σώζεται ὁ Κῶδιξ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὰ κατὰ τὸν ΙΒ΄ καὶ ΙΓ΄ αἰῶνα πρακτικὰ περιέχων. Βλ. Lambec Ἀριθμ. χειρογρ. N° 47, 48.

μένους αὐτῆς νεωτέρους κώδικας, οἱ ἀναφερόμενοι τῆς Ἴμβρου Ἀρχιερεῖς δὲν ἀναβαίνουσιν ἐπέκεινα τοῦ 1745 ἔτους. Τούτων τὰ ὀνόματα καταγράφομεν ἐνταῦθα, συναριθμοῦντες μετ' αὐτῶν καὶ τὰ τῶν προειρημένων τριῶν· τὰ πάντα κατὰ τάξιν χρονολογικήν.

§. 117. Κατάλογος χρονολογικὸς τῶν γνωστῶν τῆς Ἴμβρου Ἀρχιερέων

Α'. *Ἰωακείμ*. Οὗτος εἶναι ὁ προῤῥηθεὶς (§. 74), ὁ ἐν ἔτει 1580 ἀρχιερατεύων.

Β'. *Χριστοφόρος*. Οὗτος ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 1627, Ἀπριλίου 10, πατριαρχεύοντος Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως· ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεχειρίσθη

Γ'. *Σωφρόνιος*, ὁ ἐφημέριος τοῦ ἀποθανόντος, ἐκ τῆς Ἴμβρου ἐλθών. Τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα ἀπαντῶνται εἰς τὸν μόνον περισωθέντα παλαιὸν κώδικα τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Δ'. *Ἀθανάσιος* Α'. ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου ἀναφερόμενος (§. 74), καὶ περὶ τὸ 1643—1647 ἔτος ἀρχιερατεύων.

Ε'. *Παΐσιος*. Τὸ ὄνομα τούτου ἀναφέρεται εἰς τὸ, ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος Βασιλικῇ Μονῇ τοῦ Κουτλουμουσίου, σωζόμενον Πατριαρχικὸν, Σταυροπηγιακὸν βεβαιωτήριον γράμμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ τότε πατριαρχεύων Διονύσιος ὁ Δ'. μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς τῶν Ἀρχιερέων Συνόδου, ἀναγνωρίζει τὸ προῤῥηθὲν Μονύδριον τοῦ Ταξιάρχου (§. 108), ὡς Σταυροπήγιον Πατριαρχικὸν, οὕτω λέγον ἐπὶ λέξεως: « Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ κατὰ
» τὴν Ἐπαρχίαν Ἴμβρου . . . εὑρὼν ὁ ἱερώτατος Μητροπολίτης
» Ἴμβρου, ὁ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς καὶ
» συλλειτουργὸς κὺρ Παΐσιος, τὸ ἐκεῖσε παρεκκλήσιον τῶν παμ-
» μεγίστων Ταξιαρχῶν, τὸ ἐπονομαζόμενον *Ἀποθηλυώτης* (1),

---

(1) Σημειοῦμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς ἐπωνυμίας Ἀποθηλυώτης: ὅτι ἐγχώριοι τινὲς καὶ μάλιστα γυναῖκες, ὅταν ἀῤῥωστήσῃ τις, προστρέχουσι μὲν εἰς τὴν θείαν βοήθειαν, ἀλλὰ κατὰ μίμησιν γοητειῶν ἐθνικῶν· τουτέστιν, ἀφαι-

» εἰς χεῖρας κρατούντων σεσαθρωμένον, καὶ ἠφανισμένον τῇ
» πολυετίᾳ, θείῳ ζήλῳ κινούμενος, καὶ ἔρωτι τρωθεὶς, κατὰ τάξιν
» Ναὸν ᾠκοδόμησε· καὶ ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον, ἐν τῇ σεβασμίᾳ
» βασιλικῇ καὶ Σταυροπηγιακῇ Μονῇ τοῦ Κουτλουμουσίου ἀφιέ-
» ρωσεν, ὥστε ἐκεῖθεν πέμπεσθαι Ἱερομόναχον, καὶ ἀνακαινίσαι
» αὐτὸ εἰς ὄνομα ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ Σταυροπηγίου, ἐπὶ
» τῷ εἶναι μὲν καὶ λέγεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς
» *Πατριαρχικὸν Σταυροπήγιον*, καὶ μνημονεύειν τοὺς ἐν αὐτῷ
» Πατέρας τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ ὀνόματος· διατηρεῖσθαι
» δὲ αὐτοὺς, καὶ τὰ τοῦ Μονυδρίου πράγματα, » κτλ. κτλ. κτλ.
Χρονολογεῖται δὲ τὸ Πατριαρχικὸν τοῦτο γράμμα ἀπὸ τοῦ 1672 Νοεμβρίου 1, καθ' ὃν χρόνον καὶ ἡ ἀφιέρωσις τοῦ Μονυδρίου ἔγεινε (1), καὶ ὁ ἀνωτέρω Παΐσιος ἦν ἀρχιερατεύων.

Ϛ'. *Γρηγόριος*, ὃν ὁ Λεκιῆνος ἀναφέρει, ὡς εἴρηται (§. 74), ἀρχιερατεύοντα κατὰ τὸ 1721 ἔτος. Μετὰ τὸν Γρηγόριον τοῦτον ἄρχονται κατὰ σειρὰν οἱ ἐν τοῖς νεωτέροις κώδιξι τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀπαντώμενοι, ὧν πρῶτος εἶναι

Ζ'. *Μελέτιος* Α'. Τούτου δὲ, ἐν ἔτει 1745 Μαρτίου 2. μετατεθέντος νομίμως καὶ κανονικῶς εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Τήνου, ἔλαβε τὴν Ἴμβρον προεδρικῶς ὁ πρῴην Τήνου

Η'. *Ἰωακεὶμ* Β'. Ἀλλ' ἀποθανόντος αὐτοῦ μετ' οὐ πολὺ, προεχειρίσθη ὁ Ὁσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

Θ'. *Μελέτιος* Β'. ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Παϊσίου τοῦ Β'. Ἀλλ'

ροῦσι τμῆμα μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἀῤῥώστου τὸ ἔνδυμα· καὶ ἀπελθοῦσαι μὲ κηροὺς καὶ θυμιάματα εἰς ἐξωκκλήσιον τινὸς Ἁγίου, κατ' ἐξοχὴν δὲ τῶν Ταξιαρχῶν, ἀποθηλυόνουσιν, ὅ ἐστιν ἀποδένουσιν ἐκεῖ τὸ τμῆμα, παρακαλοῦσαι νὰ συνδεθῇ τρόπον τινὰ εἰς τὴν θηλυὰν τοῦ δεσμοῦ ἐκείνου καὶ ἡ ἀῤῥωστία τοῦ πάσχοντος· Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ ὁ Ἅγιος ἐπονομάζεται Ἀποθηλυώτης. Ἀλλὰ, χάρις τῷ Θεῷ, αἱ τοιαῦται τῆς ἀμαθείας πράξεις κατηργήθησαν ἤδη.

(1) Τοῦ Μονυδρίου τούτου τὰ μὲν δωμάτια ἀνεκαινίσθησαν ἐκ θεμελίων εὐρυχωρότερα, λαμπρότερα, καὶ μᾶλλον εὔθετα πρὸς χρῆσιν, ἐν ἔτει 1812, δι' ἐπιστασίας Β. Κ. τοῦ Ἰμβρίου. Ἡ δὲ ἀνακαίνισις τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἐγένετο ἐν ἔτει 1843, ἐπιστατοῦντος Καισαρίου Κουτλουμουσιανοῦ τοῦ Ἰμβρίου.

ἐν τῷ αὐτῷ 1745 ἔτει Αὐγούστου 17, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου, ἀποθανόντος καὶ τοῦ Μελετίου τούτου, προεχειρίσθη ὁ Ἐφημέριος τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ

Ι'. *Ἀθανάσιος* Β'. Μετὰ τὸν θάνατον τούτου, ἐν ἔτει 1759, κατὰ μῆνα Νοέμβριον, πατριαρχεύοντος Σεραφεὶμ τοῦ Β'. προεχειρίσθη ὁ Ὁσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

ΙΑ'. *Νικηφόρος* Α'. Ἀλλὰ, μετὰ ἔτη τρία, διὰ τὸ δυσδιόρθωτον τῶν ἐπικειμένων χρεῶν (1), καὶ δι' ἣν ὁ Νικηφόρος οὗτος εἶχεν ἐπιθυμίαν ἡσύχου καὶ ἀπράγμονος βίου, παραιτεῖται τοῦ θρόνου, ἐν ἔτει 1762 Φεβρουαρίου 14, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἰωαννικίου τοῦ Γ'. καὶ τῇ ἐφεξῆς 15 Φεβρουαρίου, προχειρίζεται ὁ Ὁσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

ΙΒ'. *Νεόφυτος* Α'. τὴν πατρίδα Τενέδιος. Μέχρι τοῦ Νεοφύτου τούτου, οἱ τῆς Ἴμβρου ἀρχιερεῖς κατῴκουν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ὡς προείρηται (§. 77)· ἀλλ' οὗτος, διὰ τὴν παντελῆ ἐκείνου ἐρήμωσιν, μετῴκησε πρῶτος εἰς τὰ ἐκτὸς, ὅπου εἶναι τὴν σήμερον ἡ Μητρόπολις, εἰς οἰκίαν ἁπλουστάτην, ὡς αἱ τῶν χωρικῶν, μερίσας μόνον αὐτὴν εἰς δύο δωμάτια, ἀπέριττα καὶ αὐτά.

Ἡ ἀρχιερατεία τοῦ ἀοιδίμου τούτου ἀνδρὸς θεωρεῖται, ὡς ἐποχὴ ἀξιοσημείωτος εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἴμβρου. Καθότι αὐτὸς πρῶτος ἔκτισεν εἰς τὸν τόπον Ἐκκλησίαν τρισυπόστατον, τὴν

---

(1) Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι τῆς Μ. Ἐκκλησίας σημειοῦται, ὅτι, ἐν ἔτει 1759 κατα μῆνα Ἰανουάριον, ἤγουν δέκα μῆνας πρὸ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Νικηφόρου τούτου, γενομένης ἐτησίου συνεισφορᾶς τῶν Ἀρχιερέων, διὰ τὴν ἐν Κωνςαντινουπόλει Σχολὴν, διετάχθησαν, ἀναλόγως μὲ τὴν κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν, εἰς μὲν τὸν Ἴμβρου 1200 ἄσπρα, εἰς δὲ τὸν Λήμνου, 3000: τουτέστι γρόσ. 10 εἰς τὸν πρῶτον, καὶ 25 εἰς τὸν δεύτερον· ἡ δὲ ὅλη συνεισφορὰ, μετὰ καὶ τῆς τοῦ Πατριάρχου, ἀνέβη εἰς 608400 ἄσπρα=γρ. 5070. Ἐκ τῆς συνεισφορᾶς ταύτης δείκνυται ά. ὅτι τὸ Ἄσπρον, ἁπάντων τῶν Τουρκικῶν νομισμάτων τὸ ἔσχατον, ἦτο ἔτι, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς κοινὴν καὶ μεγάλην χρῆσιν. β'. ὅτι ἡ τότε κατάστασις τῆς Ἴμβρου πρὸς τὴν τῆς Λήμνου εἶχεν ἀναλογίαν, ὡς 2 πρὸς 5. καὶ γ'. ὅτι, κατὰ τὴν ἀνωτέρω συνεισφορὰν τῶν 10 γροσίων, ἦσαν ἀναμφιβόλως καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἴμβρου βάρη· καὶ ὅμως αὐτὴ ὑπέπεσεν εἰς χρέη δυσδιόρθωτα καὶ ἀνοικονόμητα.

νῦν τοῦ χωρίου: Ἅγιος Θεόδωρος. Αὐτὸς μετὰ ταῦτα ἔκτισε καὶ τὴν τῆς Μητροπόλεως, προφάσει μὲν εἰς ἀχυρῶνα καὶ φοῦρνον κατ' ἀρχὰς διὰ τὸν φόβον· τῇ δ' ἀληθείᾳ εἰς θεῖον ναὸν, ὃν καὶ καθιέρωσεν ὕστερον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, αἱ εἰς τὰ χωρία Γλυκὺ καὶ Παναγία Ἐκκλησίαι ἐκοσμήθησαν μὲ τέμπλεα κεχρυσωμένα, καὶ νέας εἰκόνας Δεσποτικάς. Ὁ ἀμαθὴς καὶ ἄγροικος λαὸς τῆς Ἴμβρου τοῦ τότε καιροῦ, εἰς αὐτὸν χρεωστεῖ τῆς βελτιώσεώς του τὰ πρῶτα μαθήματα, διὰ τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐπίτηδες κληθέντας Διδασκάλους καὶ Ἱεροκήρυκας, τῶν ὁποίων πρῶτος ὑπῆρξε Πάτμιός τις Ἱερομόναχος, τὴν κλῆσιν Δανιὴλ, ὁ μετὰ ταῦτα προχειρισθεὶς εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς Βιζύης θρόνον. Αὐτὸς, τελευταῖον, οἰκοδομήσας εἰς τὸ Γλυκὺ καὶ δευτέραν κατοικίαν, ὅπου καὶ διέτριβε τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ προικοδοτήσας αὐτὴν μὲ τρεῖς χιλιάδας γροσίων, διέταξεν αὐτὴν εἰς Σχολεῖον κοινὸν μετὰ τὸν θάνατόν του, ἂν καὶ ἡ διαταγὴ αὕτη ἔμεινεν ἀνενέργητος, διὰ τὴν ἀπειροκαλίαν τῶν Ἰμβρίων. Οὕτω ποιμάνας τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ὁ θεῖος οὗτος Ἱεράρχης, μετέβη εἰς τὰς αἰωνίους σκηνὰς, ἐν ἔτει 1785, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Γαβριὴλ τοῦ Δ΄. ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεχειρίσθη ὁ Ὁσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

ΙΓ΄. *Ἰγνάτιος* ὁ Λέριος, ἄνθρωπος ὅσιος τῳόντι καὶ σεβαστὸς, οὐ μόνον εἰς τοὺς χριστιανοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς ἔτι τοὺς κρατοῦντας, καίτοι μηδόλως γινώσκων τὴν τούτων διάλεκτον. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἀξιόλογον ἐπράχθη, εἰμὴ ὅτι, εἰς τὰ τῆς Μητροπόλεως δύω δωμάτια τοῦ προκατόχου αὐτοῦ, προσέθηκεν οὗτος καὶ τρίτον, *ὀνδᾶς τοῦ Ἰγνατίου* καλούμενον μέχρι τοῦ νῦν. Τούτου δὲ τελευτήσαντος ἐν ἔτει 1793, μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Νεοφύτου τοῦ Ζ΄. προεχειρίσθη ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ

ΙΔ΄. *Νικηφόρος* Β΄. ὁ ἐκ Βεῤῥοίας, ἀνὴρ ἀγχίνους, μεγαλοπρεπὴς, καὶ πολιτικώτατος· ἀλλὰ καὶ ἀκριβὴς εἰς τὰς Ἐκκλη-

σιαστικὰς τάξεις, καὶ μέτοχος παιδείας μικρᾶς, καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς διαλέκτου εἰδήμων ἱκανῶς. Οὗτος κατ' ἀρχὰς ἐδείχθη αὐστηρότατος καὶ δεσποτικὸς, μάλιστα πρὸς τοὺς Ἱερεῖς, ἤπιος δὲ πολὺ ἐπὶ τέλους. Εὐθὺς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ κατέστησε, μὲ δαπάνην ἁδρὰν, τὸν κατὰ τὸ Γλυκὺ τραχὺν καὶ ἄχρηστον βράχον, κτῆμα τῆς Μητροπόλεως παλαιὸν, εἰς εὔχρηστον καὶ καρποφόρον κῆπον· τὸ ἕκτον ἔτος, ἐπλάτυνε τὴν Μητρόπολιν, προσθεὶς εἰς τὰ προλαβόντα οἰκήματα πολλὰ κατώγαια καὶ ἀνώγαια, καὶ σιταποθήκας εὐρυχώρους. Καταβιβάσας ἔπειτα τὸ ποτιμώτατον ἐκεῖνο ὕδωρ (§. 80), περιετοίχισε πλησίον τῆς βρύσεως αὐτοῦ καὶ δεύτερον τῆς Μητροπόλεως κῆπον, καὶ ἄλλας ἐπαυξήσεις ἔκαμεν εἰς τὰ ἀρχαῖα κτήματα αὐτῆς.

Ἐγκαλούμενος δὲ πρὸς τοὺς ἔξω ὡς ἐρασιχρήματος, καὶ φήμην ἔχων πλουσίου, ἐδοκίμασε κατὰ καιροὺς πολλὰς ζημίας· ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τὸ 1806 ἔτος, ὅτε, στάσις τοῦ λαοῦ γενικὴ γενομένη, προεξένησε καὶ εἰς αὐτὸν ἀτομικῶς, καὶ εἰς τὸν τόπον κοινῶς, μεγάλην ζημίαν, πρωταίτιον τῆς ὁποίας δὲν ἔλειψαν τινὲς νὰ διαφημήσωσι τὸν Ἀρχιερέα, ὡς δόντα κατά τινα τρόπον ἀφορμὴν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς στάσεως ἐκείνης.

Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὁ ἱερὸς οὗτος ἀνὴρ, ἐκτὸς τῶν προειρημένων ὠφελίμων ἔργων αὐτοῦ, ἔκαμε καὶ ἄλλα καλὰ εἰς τὸν τόπον· Βρύσιν ἑτέραν ἔκτισεν εἰς τὸν Χάλακαν τοῦ Σχοινουδίου· γέφυραν ξυλίνην ἔστησεν ἐπὶ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, πρὸς ἀκίνδυνον αὐτοῦ διάβασιν ἐν καιρῷ χειμῶνος· λαμπαδούχους, ἢ μανουάλια μπρόντζινα ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Μητροπόλεως, καὶ τὴν τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου· ἔτι δὲ καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς διένειμεν εἰς μέρη μακρυνά. Ἓν μόνον καλὸν ἀπεστράφη πάντοτε, ἔργον ἀρχιερατικὸν καθ' αὐτὸ, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἔμελλε νὰ στεφανώσῃ τὴν ἱεράν του κορυφὴν, καὶ νὰ ἀπαθανατίσῃ τ' ὄνομά του: Σχολεῖον, λέγω, μικρὸν, πρὸς φωτισμὸν τοῦ ποιμνίου του, δὲν ἠγάπησε ποτὲ, καίτοι πολλοὺς καὶ δυνατοὺς ἔχων τοὺς τρόπους, ὥστε καὶ νὰ συστήσῃ αὐτὸς ἀφ'

ἑαυτοῦ, ἐὰν ἤθελε, καὶ δαψιλῶς νὰ τὸ προικίσῃ. Ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ τοιοῦτον ἔργον ἀποστροφὴ ἦτο, φαίνεται, παρακολούθημα ἑνὸς τῶν τριῶν αἰτημάτων, τὰ ὁποῖα, ὡς αὐτὸς ἔλεγε, ζητήσας παρὰ Θεοῦ ἔλαβε, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαν· Α'. δηλαδὴ νὰ ἀρχιερατεύσῃ· Β'. ἡ Ἐκκλησία τῆς Μητροπόλεώς του νὰ ἦναι ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Καὶ Γ'. νὰ λάβῃ ἐπαρχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴν ἔχῃ καλήτερόν του. Περὶ τοῦ τρίτου τούτου αἰτήματος ἄλλος κρινάτω· αὐτὸς δὲ ὁ κατὰ πολλὰ ἄλλα προτερήματα ἀξιέπαινος Ἱεράρχης, μετὰ τριάκοντα τριῶν περίπου ἐτῶν ἀρχιερατείαν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ πλήρης ἡμερῶν, ἐν ἔτει 1825, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Χρυσάνθου τοῦ Α'.· διεδέχθη δὲ τὸν θρόνον ὁ Πανοσιολογιώτατος Μέγας τοῦ Πατριάρχου Πρωτοσύγκελλος

ΙΕ'. *Ἰωσήφ*, ἐκ τῶν περὶ τὰς Σέῤῥας βουλγαροχωρίων καταγόμενος, ἀνὴρ παῤῥησιαστικὸς, φιλοπράγμων καὶ δραστήριος· ἐξαιρέτως δὲ ἐλευθέριος καὶ δημαγωγικός. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τούτου ἀνεκαινίσθησαν ἐκ θεμελίων αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Σχοινουδίου, τῶν Ἀγριδίων, καὶ τῆς Παναγίας, τρισυπόστατοι καὶ αἱ τρεῖς. Οὗτος ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ καὶ Σχολείου σύστασιν, μελετῶν ἔτι καὶ αὐτὴν τοῦ προῤῥηθέντος λιμένος τὴν ἀνασκαφὴν, πράγματα ὠφελιμώτατα εἰς τὸν τόπον, καὶ δυνατὰ ἐν ταυτῷ, διὰ τὸ κατορθωτικὸν τοῦ ἀνδρός· ἀλλὰ σκανδάλων φατριαστικῶν ἀναφυέντων δι' ὑποθέσεις πολιτικὰς, εἰς τὰς ὁποίας εὑρέθη περιπεπλεγμένος καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς, αὐτὸς μὲν προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Βάρνης, ἐν ἔτει 1835, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, πατριαρχεύοντος Κωνσταντίου τοῦ Β'. εἰς δὲ τὸν τῆς Ἴμβρου μετετέθη ὁ ἀπὸ Καστορίας

ΙϚ'. *Νεόφυτος* Β'. Μέγας Πρωτοσύγκελλος χρηματίσας ποτὲ καὶ αὐτός· ἀλλ' ὑπέργηρος ὤν, τελευτᾷ μετὰ ἔτος ἓν, καὶ δέκα περίπου μῆνας, ἐν ἔτει 1836, κατὰ μῆνα Νοέμβριον, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γρηγορίου τοῦ Ϛ'. καὶ προχειρίζεται εἰς τὸν τῆς Ἴμβρου θρόνον ὁ Δευτερεύων αὐτοῦ

ΙΖ΄. *Νεόφυτος* Γ΄. πατρίδα ἔχων τὸ κατὰ τὸν Θρᾳκικὸν Βόσπορον Φαναράκι, ἀνὴρ πρᾷος, εὐπροσήγορος, φιλήσυχος μᾶλλον ἢ φιλοπράγμων· ἀλλ' ὄχι καὶ ἀδρανὴς, οὐδὲ ἀδιάφορος εἰς ὅσα ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἀρχιερατικά του χρέη. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἀνεκαινίσθη ἡ κατὰ τὸ Σχοινούδιον Ἐκκλησία τῆς Ἀγ. Ἑλένης· καὶ μετ' αὐτὴν ἡ τῶν Γλυκυανῶν, τῆς ὁποίας τὰ Ἐγκαίνια ἐγένοντο ἐν ἔτει 1838, Ἰανουαρίου 30, ἡμέρᾳ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου. Τῷ δὲ ἐφεξῆς 1839 ἔτει, ἐπεσκευάσθη καὶ ἐπηυξήθη κατὰ τὸν Νάρθηκα ἡ ἀρχαία ἐκείνη τοῦ Ἀγ. Θεοδώρου· ἀνηγέρθη ἐκ θεμελίων ἡ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Βαρβάρας Ἐκκλησία τοῦ Εὐλαμπίου (§. 85)· συγχρόνως δὲ καὶ ἡ τῆς Μητροπόλεως, ἐκ νέου σχεδὸν καὶ αὐτὴ, τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὁποίας ἐτελέσθησαν λαμπρῶς τῇ 4 Μαΐου, ἐν ἡμέρᾳ σημαντικῇ, πέμπτῃ τῆς Ἀναλήψεως. Καὶ οὕτως αἱ ἐνοριακαὶ τῆς Ἴμβρου Ἐκκλησίαι, εἰς διάστημα ἓξ περίπου ἐτῶν, ἀνεκαινίσθησαν πᾶσαι μεγαλοπρεπῶς, καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐκοσμήθησαν· ἔργον ἐνδεικτικὸν τῆς τῶν κατοίκων εὐσεβείας.

§. 118. Συμπληροῦντες τὸ παρὸν ὑπόμνημα, προσεπισημειοῦμεν καὶ τοῦτο: ὅτι, τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀρχιερατείας τοῦ νῦν Μητροπολίτου τῆς Ἴμβρου, ὁ ἀρχαῖος τίτλος αὐτοῦ, *Ὑπέρτιμος*, προσέλαβε νέαν προσθήκην τιμητικὴν, *καὶ ἔξαρχος Αἰγαίου πελάγους*. Ἀλλὰ, καθὼς τοῦ Ποιμένος ὁ τίτλος ὑπερετιμήθη, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐλαμπρύνθη, δὲν ἦτο ἄρα ἑπόμενον φυσικῶς νὰ φωτισθῇ ἀναλόγως καὶ τὸ ποίμνιον, καὶ νὰ ἐξέλθῃ μικρὸν ἀπὸ τὸ βαθὺ τῆς ἀμαθείας σκότος; Οἱ τίτλοι εἶναι τῆς Ἐκκλησίας δωρεά· ὁ δὲ διὰ τῆς παιδείας φωτισμὸς τοῦ λαοῦ εἶναι χρέος τοῦ Ἀρχιερέως. Τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου ὁ τίτλος, ἅπαξ δοθεὶς, δὲν εἶναι πλέον ἴδιος ἐκείνου μόνου τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐδόθη, ἀλλὰ γίνεται κοινὸς εἰς πάντας τοὺς ἐφεξῆς αὐτοῦ διαδόχους· ἡ δὲ σύστασις Σχολείου, ἐκπαιδευτικοῦ τῶν εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον ὑποκειμένων, φέρει διηνεκῶς τὸ ὄνομα μόνου τοῦ συστήσαντος αὐτό. Διὰ τοὺς τίτλους

ἁπλῶς, ἐὰν δὲν ἐπιφέρωσι μεθ' ἑαυτῶν καί τινα ὠφέλειαν, οὐδεμία χάρις χρεωστεῖται εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτούς· διὰ δὲ τὰ κοινωφελῆ καταστήματα, ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ὠφελουμένων εἶναι χρεωστική, ἡ γλῶσσα τῶν εὐφημούντων ἀσίγητος, καὶ ὁ μισθὸς παρὰ Θεοῦ πολύς.

§. 119. Γνωρίζεις ταῦτα ἀκριβῶς, καὶ ὀρθότατα κρίνεις ὡς νουνεχής, θεοπρόβλητε Ποιμὴν τῶν Ἰμβρίων. Χρείαν προτροπῆς οὐδεμίαν ἔχεις εἰς ὅπερ ὁ λόγος ἀφορᾷ. Ὁ περὶ τούτου ζῆλός σου ἐδείχθη προφανῶς, κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1839 ἔτους, εἰς τὴν ἀτελεσφόρητον μέν, ἀλλ' ὅμως ἐναρχθεῖσαν τότε θεμελίωσιν τῆς μελετηθείσης Σχολῆς. Τοῦτο λοιπόν, Ἱεράρχα θειότατε: τοῦ ζήλου, λέγω, ἐκείνου τὴν ἐπανάληψιν, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς τότε ἀποτυχίας, καὶ κατόρθωσιν τοῦ ἀγαθοῦ σκοποῦ, ὑπομιμνήσκει μὲ θάρρος υἱϊκὸν τὴν σὴν Ἀρχιερωσύνην, ὁ ὑπὸ τῆς χαριτοβρύτου σου δεξιᾶς χειροθετηθεὶς Ἀρχιμανδρίτης, καὶ κοινὸς τῆς ἐπαρχίας σου Πνευματικός.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
007000023352

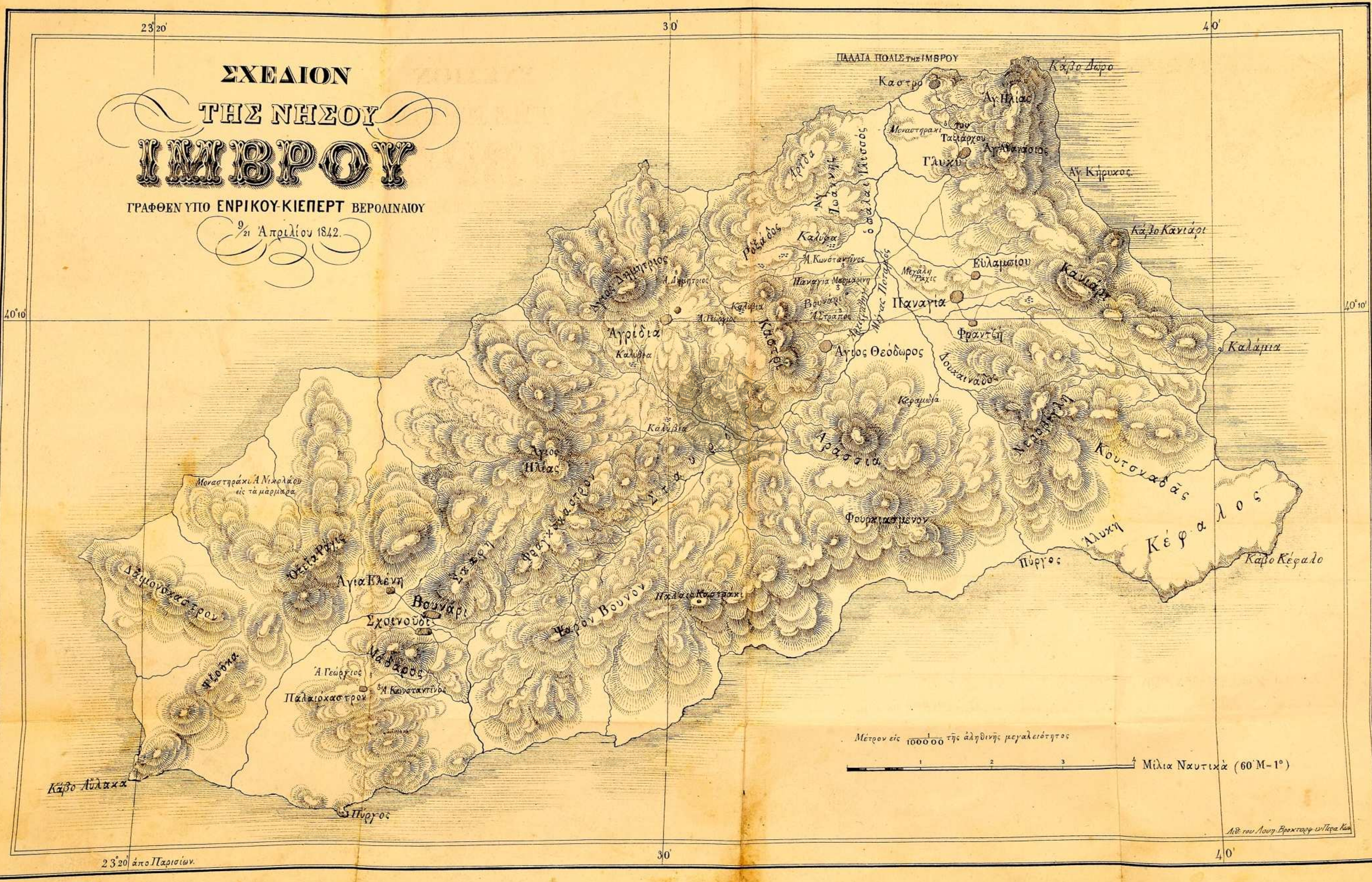
ΣΧΕΔΙΟΝ
ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ
ΙΜΒΡΟΥ
ΓΡΑΦΘΕΝ ΥΠΟ ΕΝΡΙΚΟΥ-ΚΙΕΠΕΡΤ ΒΕΡΟΛΙΝΑΙΟΥ
9/21 Ἀπριλίου 1842.
23°20'
30'
40'
40°10'
ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΙΣ της ΙΜΒΡΟΥ
Κάστρο
Κάβο Δώρο
Ἀγ. Ἠλίας
Μοναστηράκι
τῶν Ταξιάρχων
Ἀγ. Ἀθανάσιος
Γλυκύ
Ἀγ. Κήρυκος
Κάβο Κανιάρι
Καλύβα
Ἀ. Κωνσταντῖνος
Εὐλαμπίου
Παναγία Μαρμαρινή
Ἀ. Δημήτριος
Ἄγιος Δημήτριος
Ἀγρίδια
Καλύβια
Μεγάλη Ράχις
Παναγία
Φραντζῆ
Κανιάρι
Καλάμια
Ἄγιος Θεόδωρος
Κεραμιδιά
Ἀράσσια
Κουτσκαδᾶς
Κέφαλος
Ἀλυκή
Πύργος
Κάβο Κέφαλο
Φουρκισμένον
Ἄγιος Ἠλίας
Μοναστηράκι Ἀ. Νικολάου εἰς τὰ μάρμαρα
Ἁγία Ἑλένη
Βουνάρι
Σχοινοῦδι
Παλαιὸ Καστράκι
Ψαρὸν Βουνόν
Μάδαρος
Ἀ. Γεώργιος
Ἀ. Κωνσταντῖνος
Παλαιόκαστρον
Κάβο Αὔλακα
Πύργος
Μέτρον εἰς 1/100000 τῆς ἀληθινῆς μεγαλειότητος
1 2 3 4
Μίλια Ναυτικὰ (60' M = 1°)
23°20' ἀπὸ Παρισίων.

45 40 10 10 10 15

10 10

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ